

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА И
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 декември 2018 година**

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД

Съдържание

Обща информация	i
Доклад за дейността	ii
Доклад на независимия одитор до акционерите на Индустиален холдинг България АД	1
Консолидиран отчет за доходите	9
Консолидиран отчет за всеобхватния доход	10
Консолидиран отчет за финансовото състояние	11
Консолидиран отчет за паричните потоци	13
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	14
Пояснителни бележки към консолидирания финансов отчет	
1. Корпоративна информация	16
2.1. База за изготвяне	16
2.2. Обобщение на съществените счетоводни политики	18
2.3. Промени в счетоводните политики и оповестявания	38
3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения	46
4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано	50
5. Оперативни сегменти	53
6. Придобиване на неконтролиращи участия	57
7.1. Приходи от договори с клиенти	58
7.2. Приходи от продажба на продукция и предоставяне на услуги	59
8. Приходи от наеми	59
9. Други приходи от дейността	60
10. Изменение в наличностите на незавършено производство и готова продукция	60
11. Разходи за придобиване и изграждане на активи по стопански начин	61
12. Разходи за материали	61
13. Разходи за външни услуги	61
14. Разходи за персонал	62
15. Други разходи за дейността	62
16. Финансови приходи и финансови разходи	63
17. Данък върху доходите	63
18. Имоти, машини и съоръжения	67
19. Нематериални активи	73
20. Активи, класифицирани като държани за продажба	77
21. Инвестиционни имоти	79
22. Материални запаси	82
23. Търговски и други вземания и активи по договори с клиенти	82
24. Парични средства и парични еквиваленти	83
25. Акционерен капитал и резерви	84
26. Доходи на акция	87
27. Лихвоносни заеми и привлечени средства	88
28. Деривативен финансов пасив	91
29. Финансирания	92
30. Провизии	93
31. Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	94
32. Търговски и други задължения	95
33. Пасиви по договори с клиенти	95
34. Финансови инструменти	95
35. Оповестяване на свързани лица	103
36. Ангажименти и условни задължения	108
37. Оценяване на справедлива стойност	110
38. Справедлива стойност на финансовите инструменти	111
39. Събития след отчетната дата	112

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД

Обща информация

Управителен Съвет

Данета Ангелова Желева
Бойко Николов Ноев
Борислав Емилов Гаврилов
Емилиян Емилов Абаджиев

Седалище и адрес на управление

гр. София 1606
район Красно село
ул. Дамян Груев No 42

Регистър и регистрационен номер

121631219

Надзорен Съвет

Константин Кузмов Зографов
ДЗХ АД, представлявано от Елена Петкова Кирчева
Снежана Илиева Христова

Одитен комитет

Максим Сираков
Снежана Христова
Боряна Димова

Одитор

„Ърнст и Янг Одит“ ООД
Полиграфия офис център
бул. „Цариградско шосе“ № 47А, ет. 4
София 1124
България

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ

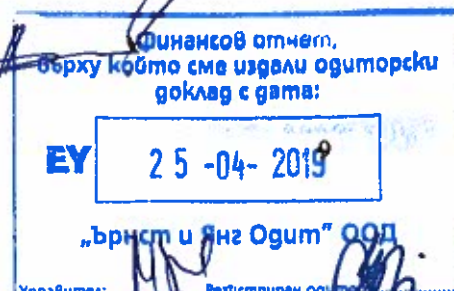
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

<i>В хиляди лева</i>	Бележки	2018	2017
Приходи от договори с клиенти	7.1.	88,898	-
Приходи от продажба на продукцията и предоставяне на услуги	7.2.	-	73,810
Приходи от наеми	8	17,421	17,940
Други приходи от дейността	9	4,839	2,561
		111,158	94,311
Изменение в наличностите на незавършено производство и готова продукция	10	(191)	577
Разходи за придобиване и изграждане на активи по стопански начин	11	942	828
Разходи за материали	12	(28,886)	(25,217)
Разходи за външни услуги	13	(18,436)	(16,629)
Разходи за амортизация	18,19	(13,945)	(15,236)
Разходи за персонал	14	(27,016)	(25,185)
Други разходи за дейността	15	(5,900)	(2,675)
Печалба от оперативна дейност		17,726	10,774
Финансови приходи	16	893	5
Финансови разходи	16	(3,045)	(5,846)
Печалба преди данъци		15,574	4,933
Разход за данък върху доходите	17	(1,693)	(1,348)
Печалба за годината		13,881	3,585
Полагаща се на:			
Собствениците на компанията-майка		13,290	3,214
Неконтролиращо участие		591	371
		13,881	3,585
Нетен доход на акции			
Основен доход на акция полагащ се на собствениците на компанията – майка (в лева)	26	0.139	0.042
Доход на акция с намалена стойност, полагащ се на собствениците на компанията – майка (в лева)	26	0.125	0.043

Пояснителните бележките на страници от 16 до 112 представляват неразделна част от консолидирания финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Управителния съвет от 24 април 2019 г., което е утвърдено от Надзорния съвет.

Данета Желева
 Главен изпълнителен директор

Иван Рашков
 Съставител

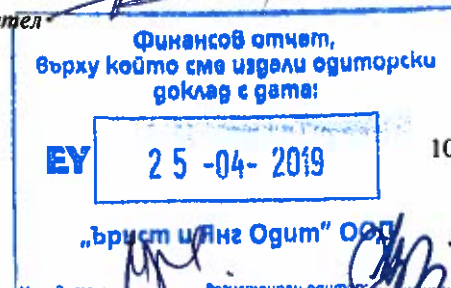
ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

<i>В хиляди лева</i>	Бележки	2018	2017
Печалба за годината		13,881	3,585
Друг всеобхватен доход / (загуба)			
<i>Друг всеобхватен доход / (загуба), подлежащ на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди</i>			
Курсови разлики от превръщане на отчети на чуждестранни дейности		5,165	(15,412)
Ефект на данъка върху доходите		-	-
		5,165	(15,412)
Нетно изменение на хедж на паричния поток	28	(204)	-
Ефект на данъка върху доходите	17	20	-
		(184)	-
Друг всеобхватен доход, подлежащ на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди, нетно от данъци		4,981	(15,412)
<i>Друг всеобхватен доход / (загуба), неподлежащ на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди</i>			
Преоценка на земи и сгради	18	1,618	-
Ефект от данък върху доходите	17	(162)	-
		1,456	-
Актюерски загуби по планове с дефинирани доходи	31	(138)	(245)
Ефект от данък върху доходите	17	14	23
		(124)	(222)
Друг всеобхватен доход, неподлежащ на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди, нетно от данъци		1,332	(222)
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		6,313	(15,634)
Общо всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		20,194	(12,049)
Полагаш се на:			
Собствениците на компанията-майка		19,600	(12,413)
Неконтролиращо участие		594	364
		20,194	(12,049)

Пояснителните бележки на страници от 16 до 112 представляват неразделна част от консолидирания финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Управителния съвет на 24 април 2019 г., което е утвърдено от Надзорния съвет.

Данета Желева
 Главен изпълнителен директор

Иван Рашков
 Съставител

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
 Към 31 декември 2018 г.

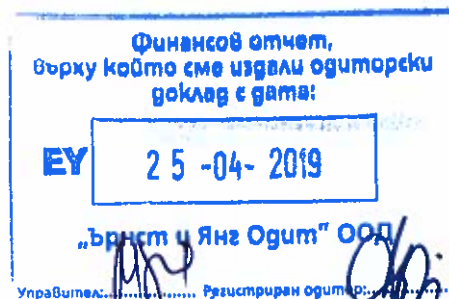
В хиляди лева

	Бележки	31 декември 2018	31 декември 2017
Активи			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	18	354,647	350,456
Нематериални активи	19	3,170	3,499
Инвестиционни имоти	21	7,692	7,666
Репутация	19	9,130	9,130
Отсрочени данъчни активи	17	89	15
Общо нетекущи активи		374,728	370,766
Текущи активи			
Материални запаси	22	17,685	16,939
Търговски и други вземания	23	8,892	8,134
Активи по договори с клиенти	23	811	-
Вземания за данък върху доходите		13	145
Парични средства и парични еквиваленти	24	4,107	2,915
Общо текущи активи		31,508	28,133
Активи, класифицирани като държани за продажба	20	1,370	16,903
ОБЩО АКТИВИ		407,606	415,802

Пояснителните бележки на страници от 16 до 112 представляват неразделна част от консолидирания финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Управителния съвет на 24 април 2019 г., което е утвърдено от Надзорния съвет.

Данета Желева
 Главен изпълнителен директор

Иван Рашков
 Съставител

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

Към 31 декември 2018 г.

(Продължение)

В хиляди лева

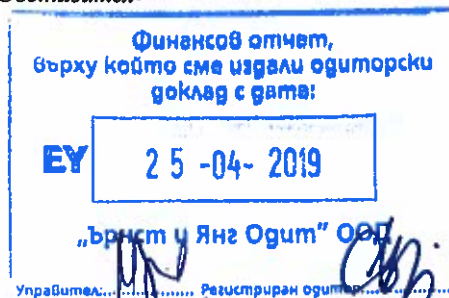
	Бележки	31 декември 2018	31 декември 2017
Собствен капитал			
Акционерен капитал	25	107,400	77,400
Премиен резерв	25	30,604	30,604
Обратно изкупени собствени акции	25	(3,308)	(346)
Други резерви	25	84,880	91,219
Резерв от превръщане на чуждестранна валута	25	17,865	12,700
Неразпределена печалба		80,493	59,708
		<u>317,934</u>	<u>271,285</u>
Неконтролиращо участие		2,499	2,217
Общо собствен капитал		<u>320,433</u>	<u>273,502</u>
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Лихвоносни заеми и привлечени средства	27	39,822	2,612
Получени заеми от свързани лица	35	8,748	21,924
Деривативен финансов пасив	28	131	-
Търговски и други задължения	32	33	71
Финансирания	29	1,632	1,975
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	31	779	849
Провизии	30	119	-
Отсрочени данъчни пасиви	17	9,823	9,618
Общо нетекущи пасиви		<u>61,087</u>	<u>37,049</u>
Текущи пасиви			
Лихвоносни заеми и привлечени средства	27	11,762	43,514
Получени заеми от свързани лица	35	1,276	67
Деривативен финансов пасив	28	84	-
Облигационен заем	27	-	50,563
Търговски и други задължения	32	9,527	10,711
Пасиви по договори с клиенти	33	2,714	-
Провизии	30	225	80
Финансирания	29	148	231
Задължение за данък върху доходите		350	85
Общо текущи пасиви		<u>26,086</u>	<u>105,251</u>
Общо пасиви		<u>87,173</u>	<u>142,300</u>
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		<u>407,606</u>	<u>415,802</u>

Пояснителните бележки на страници от 16 до 112 представляват неразделна част от консолидирания финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Управителния съвет на 24 април 2019 г., което е утвърдено от Надзорния съвет.

Данета Желева
 Главен изпълнителен директор

Иван Рашков
 Съставител

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

В хиляди лева

	<u>Бележки</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Оперативна дейност			
Постъпления от клиенти		105,639	90,573
Плащания на доставчици		(50,444)	(43,820)
Плащания, свързани с възнаграждения		(26,505)	(24,613)
Платени корпоративни данъци върху печалбата		(1,408)	(1,002)
Курсови разлики		(50)	(175)
Други плащания		(1,417)	(408)
Нетен паричен поток от оперативна дейност		<u>25,815</u>	<u>20,555</u>
Инвестиционна дейност			
Постъпления от продажба на дълготрайни материални активи		22,561	1,749
Плащания за придобиване на дълготрайни активи и изграждането им по стопански начин		(11,611)	(5,175)
Получени постъпления по повод продажба на акции и други вземания		-	5
Придобиване на допълнителни участия в дъщерни дружества	6	(2)	(10,779)
Други (плащания) / постъпления		(85)	(17)
Нетен паричен поток, използван в инвестиционна дейност		<u>10,863</u>	<u>(14,217)</u>
Финансова дейност			
Постъпления от продажба/ (плащания при обратно изкупуване) на собствени акции	25	(2,950)	667
Получени лихвоносни заеми и привлечени средства		26,720	10,222
Изплатени лихвоносни заеми и привлечени средства		(35,463)	(12,024)
Изплатена главница по облигационен заем		(20,000)	-
Платени дивиденди		(219)	(184)
Изплатени лихви по заеми и привлечени средства		(3,282)	(4,755)
Изплатени такси и комисионни по заеми и привлечени средства		(35)	(43)
Изплатени суми по договор за лихвен суап		(110)	-
Други плащания		(147)	(143)
Нетен паричен поток, използван във финансова дейност		<u>(35,486)</u>	<u>(6,260)</u>
Нетно увеличение/ (намаление) на парични средства и парични еквиваленти		1,192	78
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	24	<u>2,915</u>	<u>2,837</u>
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	24	<u>4,107</u>	<u>2,915</u>

Пояснителните бележки на страници от 16 до 112 представляват неразделна част от консолидирания финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Управителния съвет на 24 април 2019 г., което е утвърдено от Надзорния съвет.

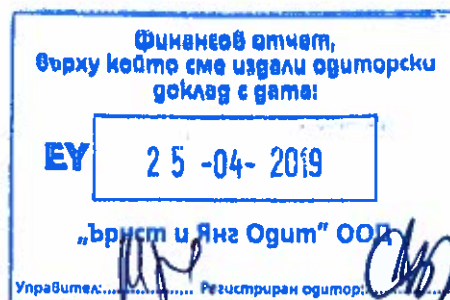
Данета Желева

Главен изпълнителен директор

Иван Рашков

Съставител

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

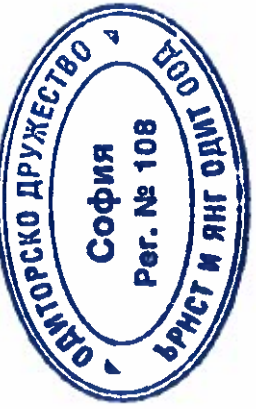
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

Полагаш се на собствениците на компанията-майка

В хиляди лева	Полагаш се на собствениците на компанията-майка										
	Акционерен капитал	Пременен капитал	Изкуплени резервсобоствени акции	Допълнителни резерви	Преоценъчни резерви	Преоценъчни резерви	Резерв от хедж на парични потоци	Общо Неразпределена печалба	Общо Неплатено участие	Неконтролирано участие	Общо собствения капитал
На 1 януари 2018 г.	77,400	30,604	(346)	4,683	86,536	12,700	-	59,708	271,285	2,217	273,502
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	-	-	-	-	-	13,290	13,290	591	13,881
Печалба/ (загуба) за годината	-	-	-	-	-	-	-	(118)	6,310	3	6,313
Друг всеобхватен доход/ (загуба) за годината	-	-	-	1,447	5,165	(184)	-	-	-	-	-
<i>Общо всеобхватен доход/ (загуба) за годината</i>	-	-	-	1,447	5,165	(184)	-	13,172	19,600	594	20,194
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	30,000	-	-	-	-	-	-	-	30,000	-	30,000
Увеличение на капитала	-	-	-	142	-	-	-	(142)	-	-	-
Разпределение на печалба за резерв	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(311)	(311)
Разпределени дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Придобиване на неконтролирано участие (Белска б)	-	-	-	1	-	-	-	(2)	(1)	(1)	(2)
Придобиване на собствени акции	-	-	(2,962)	-	-	-	-	12	(2,950)	-	(2,950)
Общо сделки с акционери	30,000	-	(2,962)	142	1	-	-	(132)	27,049	(312)	26,737
Трансфер на преоценъчен резерв на продадени активи към неразпределена печалба	-	-	-	-	(7,745)	-	-	7,745	-	-	-
На 31 декември 2018 г.	107,400	30,604	(3,308)	4,825	80,239	17,865	(184)	80,493	317,934	2,499	320,433

Пояснителните бележки на страници от 16 до 112 представляват неразделна част от консолидирания финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Управителния съвет на 24 април 2019 г., което е утвърдено от Надзорния съвет.

Данета Желева
 Главен изпълнителен директор

Иван Рашков
 Съставител

Финансов отчет,
 върху който сме издали одиторския доклад с дата:
ЕУ 25-04-2019
 „Брисст и Янг Одит“ ООД
 Управляемост: ..... Регистриран одитор: .....

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

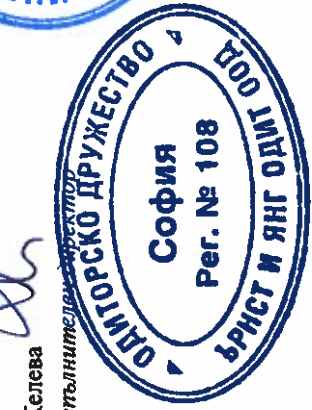
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

В хиляди лева	Полагаш се на собствениците на компанията-майка									
	Акционерен капитал	Премиен капитал	Изкупени резервсобствени акции	Допълнителни тели и резерви	Преоценяване на чуждестранна валута	Резерв от Неразпределени превръщане на печалба	Общо лирашко участие	Неконтролирано участие	Общо лирашко участие	Общо собствени капитал
На 1 януари 2017 г.	77,400	30,604	(907)	4,512	86,319	28,112	54,794	280,834	5,664	286,498
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	-	-	-	-	3,214	3,214	371	3,585
Печалба/ (загуба) за годината	-	-	-	-	-	(15,412)	(215)	(15,627)	(7)	(15,634)
Друг всеобхватен доход/ (загуба) за годината	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо всеобхватен доход/ (загуба) за годината	-	-	-	-	-	(15,412)	2,999	(12,413)	364	(12,049)
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	-	-	-	125	-	-	(125)	-	-	-
Разпределение на печалба за резерв	-	-	-	-	-	-	-	-	(196)	(196)
Разпределени дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Придобиване на неконтролирано участие (Бележка 6)	-	-	-	46	2,564	-	(430)	2,180	(3,598)	(1,418)
Ликвидационен дял на неконтролирано участие	-	-	-	-	-	-	-	-	(17)	(17)
Придобиване на собствени акции	-	-	561	-	-	-	123	684	-	684
Други трансфери	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо сделки с акционери	-	-	561	171	2,564	-	(432)	2,864	(3,811)	(947)
Трансфер на преоценен резерв на продадени и прехвърлени към държани за продажба активи към неразпределена печалба	-	-	-	-	(2,347)	-	-	-	-	-
На 31 декември 2017 г.	77,400	30,604	(346)	4,683	86,536	12,700	59,708	271,285	2,217	273,502

Пояснителните бележки на страници от 16 до 112 представяват неразделна част от консолидирания финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване с решение на Управителния съвет на 24 април 2019 г. и е потвърдено от Надзорния съвет.

Иван Рашков
Съставител

Данета Желева
Главен изпълнителен директор

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

1. Корпоративна информация

Консолидираният финансов отчет на Индустиален холдинг България АД („Дружеството” или ИХБ АД) и неговите дъщерни дружества („Групата”) за годината, приключваща на 31 декември 2019 г., е одобрен за издаване съгласно решение на Управителния съвет на 24 април 2019 г., което е утвърдено от Надзорния съвет.

Индустиален холдинг България АД е акционерно дружество, регистрирано в Република България по фирмено дело 13081 от 1996 г. със седалище в гр. София и адрес на регистрация: ул. Дамян Груев 42, гр. София, България. Финансовата година на Дружеството приключва на 31 декември.

Първоначално Дружеството е учредено като приватизационен фонд по Закона за приватизационните фондове с наименование Приватизационен фонд България АД.

Общото събрание на акционерите от 27.02.1998 г. приема решение за преуреждане дейността на Приватизационен фонд България АД като холдингово дружество и промяна в наименованието на Дружеството от Приватизационен фонд България АД на Индустиален холдинг България АД. Към 31 декември 2018 г. Дружеството е с капитал в размер на 107,400,643 лв. Дружеството е с двустепенна система на управление, която се състои от Надзорен и от Управителен съвет.

Към 31 декември 2018 г. Индустиален холдинг България АД има 9 преки дъщерни дружества (2017 г.: 9), няма асоциирани предприятия (2017 г.: няма) и 12 непреки дъщерни дружества (2017 г.: 12 непреки дъщерни дружества) заедно наричани „Групата”. По-подробна информация е представена в Бележка 35.

Предметът на дейност на Групата включва производство и търговия в областта на тежкото машиностроене, корабостроене, кораборемонт, морски транспорт, пристанищни услуги, проектантски услуги, поддръжка и ремонт и други услуги.

Дейността на нито едно дружество от Групата не се ограничава със срок или друго прекратително условие.

Дружеството е вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията с идентификационен код 121631219. Регистрирано е по закона за ДДС. Акциите на Индустиален холдинг България търгуват на Българската фондова борса, град София.

Ръководството на Дружеството включва неговия Управителен съвет. Лицата, натоварени с общо управление са представени от Одитния комитет и Надзорния съвет на Дружеството.

2.1. База за изготвяне

Консолидираният финансов отчет е изготвен на база историческа цена, с изключение на земи, сгради и определени специализирани съоръжения, които са представени по преоценена стойност, намалена с натрупана амортизация, инвестиционни имоти, които се отчитат по справедлива стойност и деривативни финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност.

Консолидираният финансов отчет е представен в български лева и всички показатели са закръглени до най-близките хиляда български лева (хил. лв.), освен ако е упоменато друго.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

2.1 База за изготвяне (продължение)

Изявление за съответствие

Консолидираният финансов отчет на Индустриален холдинг България АД е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз („МСФО, приети от ЕС“). Отчетната рамка „МСФО, приети от ЕС“ по същество е определената национална счетоводна база МСС, приети от ЕС, регламентирани със Закона за счетоводството и дефинирани в т.8 от неговите Допълнителни разпоредби.

База за консолидация

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на Индустриален холдинг България АД и неговите дъщерни дружества към 31 декември 2018 г.

Дъщерните дружества се консолидират изцяло от датата на тяхното придобиване, представляваща датата, на която Индустриален холдинг България АД е придобило контрол и продължават да се консолидират до датата, на която този контрол престане да съществува. Финансовите отчети на дъщерните дружества се изготвят за същия отчетен период както тези на компанията-майка, като се прилагат последователни счетоводни политики. Всички вътрешногрупови салда, приходи и разходи, нереализирани печалби и загуби и дивиденди, които са резултат от вътрешногрупови сделки, са елиминирани.

Печалбата или загубата както и всеки компонент на другия всеобхватен доход се разпределят между собствениците на компанията-майка и неконтролиращото участие съобразно съответните ефективни проценти на участие. Това разпределение се прави дори в случай че неконтролиращото участие към отчетната дата резултира в отрицателна величина.

Промяна в участието в собствеността в дадено дъщерно дружество, която не води до промяна на контрола, се отчита като сделка със собствен капитал. Ако Индустриален холдинг България АД загуби контрол върху дадено дъщерно дружество, то:

- Отписва активите (включително репутацията) и пасивите на дъщерното дружество;
- Отписва балансовата стойност на неконтролиращото участие;
- Отписва кумулативните разлики от превръщане в чуждестранна валута, отразени в собствения капитал;
- Признава справедливата стойност на полученото възнаграждение;
- Признава запазената инвестиция по справедлива стойност;
- Признава резултата от транзакцията по загуба на контрол в печалбата или загубата за периода;
- Рекласифицира дела на компанията-майка в компонентите, които преди са били признати в другия всеобхватен доход, в печалбата или загубата.

Индустриален холдинг България АД е изготвило и представило индивидуален финансов отчет за годината, приключваща на 31 декември 2018 г., където инвестициите в дъщерни дружества са представени по цена на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценки. Индивидуалният финансов отчет на Индустриален холдинг България АД е одобрен за издаване с решение на Управителния съвет на 24 април 2019 г., което е утвърдено от Надзорния съвет

Действащо предприятие

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен на база на принципа-предположение за действащо предприятие. По-детайлна информация е представена в Бележка 3 „Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения“, секция „Преценки“, под-секция „Действащо предприятие“.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики

а) Бизнес комбинации и репутация

Бизнес комбинациите се отчитат по метода на придобиването. Цената на придобиване се определя като сума от прехвърленото възнаграждение, оценено по справедлива стойност към датата на придобиването, и стойността на неконтролиращото участие в придобиваното предприятие. За всяка бизнес комбинация придобиващото предприятие оценява неконтролиращото участие в придобиваното предприятие по справедлива стойност или по пропорционалния дял от разграничимите нетни активи на придобиваното предприятие. Разходите по придобиването се отчитат в печалбата или загубата за периода.

Когато Групата придобива бизнес, тя преценява дали придобитите финансови активи и пасиви са подходящо класифицирани и представени с оглед на договорните условия, икономическите условия и съответните обстоятелства към датата на придобиването. Това включва отделянето на внедрените деривативи от основните договори от придобиваното предприятие.

Ако дадена бизнес комбинацията се реализира на етапи, справедливата стойност към датата на придобиването на по-рано притежаваните от придобиващото предприятие участия се преоценяват по справедлива стойност към датата на придобиването през печалбата или загубата за периода.

Условно възнаграждение, което следва да бъде прехвърлено от придобиващото предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на придобиването. Последващите промени в справедливата стойност на условното възнаграждение, което се класифицира като актив или пасив, се признават в съответствие с МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване* в печалбата или загубата. Ако условното възнаграждение се класифицира като инструмент на собствения капитал, то не се преоценява докато не бъде окончателно уредено в собствения капитал.

Репутацията първоначално се оценява по цена на придобиване, която представлява превишението на прехвърленото възнаграждение над придобитите от Групата разграничими нетни активи и поети пасиви. Ако възнаграждението е по-малко от справедливата стойност на нетните активи на придобитото дъщерно дружество, разликата се признава в печалбата или загубата.

След първоначално признаване, репутацията се оценява по цена на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценка. За целите на тестването за обезценка, репутацията, придобита в бизнес комбинация, от датата на придобиването, се разпределя към всеки от обектите, генериращи парични потоци на Групата, които се очаква да извлекат ползи от комбинацията, независимо от това дали към тези обекти са разпределени други активи или пасиви на придобиваното предприятие.

Когато репутацията формира част от обект, генериращ парични потоци, и част от дейността в този обект бъде освободена, репутацията, свързана с освободената дейност, се включва в балансовата стойност на дейността при определяне на печалбата или загубата от освобождаването ѝ. Освободената при такива обстоятелства репутация се оценява на базата на относителните стойности на освободената дейност и на запазения обект, генериращ парични потоци.

Ако първоначалното счетоводно отчитане на бизнес комбинация не е приключило до края на отчетния период, в който комбинацията възниква, защото справедливите стойности, които следва да бъдат определени за разграничимите придобити активи и поети пасиви на придобиваното предприятие или сумата на прехвърленото възнаграждение, или стойността на неконтролиращото участие могат да бъдат определени само условно, Групата отчита комбинацията като използва тези условни стойности. Групата признава корекции в тези условни стойности в резултат от финализирането на първоначалното счетоводно отчитане в рамките на дванадесет месеца от датата на придобиване и ретроспективно от тази дата.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

б) Превръщане в чуждестранна валута

Настоящият финансов отчет е представен в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на компанията - майка. Всяко дружество в Групата определя своя собствена функционална валута и обектите, включени във финансовия отчет на всяко дружество, се оценяват при използването на тази функционална валута.

(i) Сделки и салда

Сделките в чуждестранна валута първоначално се отразяват във функционалната валута по обменния курс на датата на сделката. Монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути, се превръщат във функционалната валута по заключителния обменен курс на Българска Народна Банка, действащ към отчетната дата. Всички курсови разлики се признават в отчета за доходите с изключение на всички монетарни позиции, които представляват ефективно хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност. Те се признават в другия всеобхватен доход до освобождаването на нетната инвестиция, когато се рекласифицират в отчета за доходите. Данъчните ефекти, свързани с курсовите разлики по посочените монетарни позиции в чуждестранна валута, също се признават в собствения капитал.

Немонетарните активи и пасиви, които се оценяват по историческа цена на придобиване в чуждестранна валута, се превръщат във функционалната валута по обменния курс към датата на първоначалната сделка (придобиване). Немонетарните активи и пасиви, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се превръщат във функционална валута по среден обменен курс. Курсовите разлики, възникнали в резултат на преизчисленията, се отчитат в отчета за доходите, освен разлики, възникващи от превалутирането във функционалната валута на капиталови инструменти на разположение за продажба или отговарящи на условията за хедж на паричен поток, който е ефективен, които се признават в друг всеобхватен доход.

(ii) Дружества в Групата

Активите и пасивите на чуждестранните операции, включително репутацията и корекцията до справедлива стойност, се превръщат в български лева по обменния курс на отчетната дата, а отчетите им за доходите се превръщат по обменните курсове на датата на транзакциите. Курсовите разлики, възникващи при това превръщане, се признават в другия всеобхватен доход. При освобождаване на чуждестранна операция, компонентът на другия всеобхватен доход, свързан със съответната чуждестранна дейност, се рекласифицира в отчета за доходите.

в) Приходи от договори с клиенти

За сравнителната информация в консолидирания финансов отчет е прилагана счетоводна политика и стандарт, който е бил приложим и в сила към 31 декември 2017, а именно МСС 18. За повече информация и детайли относно приложимата политика и стандарт към 31 декември 2017 следва да се реферира към годишния финансов отчет към 31 декември 2017 г.

Дейността на Групата е свързана с машиностроене, производство на метални конструкции, кораборемонт, морски транспорт, пристанищни услуги, проектантски услуги и други услуги. Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху стоките или услугите бъде прехвърлен към клиента, срещу сума, която отразява възнаграждението, на което Групата очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги. Като цяло Групата е достигнала до заключение, че тя е принципал в договореностите си за приходи, тъй като обикновено Групата контролира стоките или услугите преди да ги прехвърли към клиента. Изключение са договореностите, свързани с предоставянето на допълнителни услуги на наематели като електричество, водоснабдяване, отопление и други, където Групата действа в качеството на агент, тъй като задължението ѝ за изпълнение е да осигури третата страна да предостави услугата.

Оповестявания за съществените счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения, свързани с приходите от договори с клиенти, са предоставени в Пояснителна Бележка 3.

В изпълнение на ангажиментите си по договори с клиенти, Групата е идентифицирала следните задължения за изпълнение:

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

в) Приходи от договори с клиенти (продължение)

Производство на металорежещи машини, компоненти и детайли

Приходите от продажбата на металорежещи машини и компоненти и детайли за машиностроителната и други индустрии се признават в определен момент във времето, когато контролът върху актива бъде прехвърлен към клиента, което обикновено е при доставката на продукцията.

Превоз на товари по договори за рейсов чартър

Приходите от превоз на товари по договори за рейсов чартър се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите, предоставяни от Групата. Групата използва метода на вложените ресурси на база на изминатите дни от превоза спрямо общо очакваните дни за превоза (от първото натоварно до последното разтоварно пристанище), за да оцени напредъка за пълното изпълнение на услугата.

Ремонт и реконструкция на плавателни съдове

Приходите от ремонт и реконструкция на плавателни съдове се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите, предоставяни от Групата. Групата използва метод, отчитащ продукцията на база на приетите от клиента дейности, за да оцени напредъка за пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение.

Производство на метални конструкции

Приходите от производство на метални конструкции се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите, предоставяни от Групата. Групата използва метод, отчитащ вложените ресурси на база на направените разходи спрямо общия размер на очакваните такива, за да оцени напредъка за пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение.

Проектантски услуги

Приходите от проектантски услуги в областта на корабостроенето се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите, предоставяни от Групата. За договори с фиксирана цена, Групата използва метода на вложените ресурси на база изработените човечески часове спрямо общия размер на очакваните човечески часове за удовлетворяване на задължението за изпълнение, за да оцени напредъка за пълното изпълнение на услугата. За договори, базирани на договорена ставка за единица време, Групата използва метод, отчитащ продукцията на база на приетите от клиента изработени часове.

Обработка на товари

Приходите от обработка на товари се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите, предоставяни от Групата. Групата използва метод, отчитащ продукцията на база на обработения тонаж, за да оцени напредъка за пълното изпълнение на услугата.

Съхранение на товари

Приходите от съхранение на товари се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите, предоставяни от Групата. Групата използва метод, отчитащ продукцията на база на изтеклото време на съхранение на товара, за да оцени напредъка за пълното изпълнение на услугата.

Наем на кей

Приходите от наем на кей се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите, предоставяни от Групата. Групата използва метод, отчитащ продукцията на база на изтеклото време на престой на кораба, за да оцени напредъка за пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

в) Приходи от договори с клиенти (продължение)

Други услуги

Приходите от други услуги се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и потребява ползите, предоставяни от Групата. За производствени услуги (свързани най-вече с обработка на детайли) и услуги по надзор и преглед на плавателни съдове, Групата използва метод, отчитащ вложените ресурси на база направени разходи спрямо общия размер на очакваните такива, за да оцени напредъка за пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение. За административни услуги (свързани най-вече с предоставяне на услуги на наематели), Групата използва метод, отчитащ продукцията, за да оцени напредъка за пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение. В задълженията си за изпълнение на административни услуги Групата действа като агент.

При определянето на цената на сделката по договорите си с клиенти Групата преценява ефектите от променливото възнаграждение, съществуването на съществени компоненти на финансиране и възнаграждение, дължимо на клиента.

(i) Променливо възнаграждение

Ако възнаграждението по даден договор включва променлива сума, Групата определя размера на възнаграждението, на което има право в замяна на прехвърлянето на стоки или услуги към клиента. Приблизителна оценка на размера на променливото възнаграждение се прави на датата на влизане в сила на договора и то се ограничава, докато не стане много вероятно, че когато впоследствие бъде разрешена несигурността, свързана с променливото възнаграждение, няма да възникне съществен обрат (реинтегриране/сторниране) на признатите приходи.

Демюрейджи/диспачи по договори за рейсов чартър

Договорите за рейсов чартър включват клаузи, в които клиентът е задължен да заплати демюрейдж, който представлява обезщетение за просрочване на времето за натоварване или разтоварване на кораба. И обратно, при натоварване или разтоварване на кораба за срок, по-кратък от договорения, Групата следва да заплати на клиента диспач. За приблизителна оценка на променливото възнаграждение за демюрейджи и диспачи, Групата прилага метода на очакваната сума. След това Групата прилага изискванията за ограничаване на приблизителните оценки на променливото възнаграждение и признава или активи по договор с клиент за очакваните бъдещи демюрейджи или задължение за възстановяване за очакваните бъдещи диспачи.

Отстъпки в цената за обем по договори за обработка на товари

На определени клиенти Групата предоставя ретроспективни отстъпки в цената за обем, след като количеството на обработените товари през периода надвиши определения в договора праг. Отстъпките се компенсират срещу дължимите от клиента суми. За приблизителна оценка на променливото възнаграждение за очакваните бъдещи отстъпки Групата прилага метода на най-вероятната сума. След това Групата прилага изискванията за ограничаване на приблизителните оценки на променливото възнаграждение и признава задължение за възстановяване за очакваните бъдещи отстъпки.

(ii) Съществен компонент на финансиране

Групата получава краткосрочни аванси по договорите си с клиентите. Прилагайки практическото облекчение в МСФО 15, тя не коригира обещания размер на възнаграждението за отразяване на ефектите на съществен компонент на финансиране, ако на датата на влизане в сила на договора очаква, че периодът между прехвърлянето на обещаните стоки или услуги към клиента и очакваното от клиента плащане за тези стоки или услуги ще бъде една година или по-малко.

По някои договори, Групата получава и дългосрочни аванси от клиентите си. Цената на сделката за такива договори се дисконтира като се използва процентът, който би бил отразен в отделна сделка за финансиране между Групата и нейните клиенти на датата на влизане в сила на договора, за да се вземе под внимание съществения компонент на финансирането.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

(iii) Възнаграждение, дължимо на клиента

По договори за рейсов чартър Групата плаща комисионни, които по същество представляват отстъпка в цената на услугата. Възнаграждението, дължимо на клиента се отчита като намаление в цената на сделката.

Салда по договори

Активи по договори с клиенти

Активът по договора е правото да се получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които са прехвърлени на клиента.

Ако чрез прехвърлянето на стоките или услугите към клиента Групата изпълни задължението си преди клиентът да заплати съответното възнаграждение или преди плащането да е станало дължимо, актив по договор се признава за работеното възнаграждение, което е под условие.

Търговски вземания

Вземането представлява правото на Групата да получи парично плащане в определен размер, което е безусловно (т.е. преди плащането да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време). Моля, вижте счетоводните политики за финансовите активи, изложени в раздел е) Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване.

Пасиви по договори с клиенти

Пасивът по договора е задължението за прехвърлянето на стоки или услуги към клиента, за което Групата е получило възнаграждение (или възнаграждението е дължимо) от клиента. Ако клиентът заплати възнаграждението преди Групата да прехвърли стоките или услугите към него, когато бъде извършено плащането или когато плащането стане дължимо (което възникне по-рано), се признава пасив по договор. Пасивите по договори с клиенти се признават като приход, когато Групата изпълни задълженията си по договора.

Разходи за сключване на договор

Групата плаща комисионни за продажби по някои договори. Групата е избрала да прилага опцията за практическата целесъобразна мярка за разходите за сключване на договор, която ѝ позволява да отчете комисионните за продажби като разход незабавно (като ги включи в разходи за външни услуги и като част от себестойността на продажбите), тъй като срокът за амортизация на актива, който Групата би използвала в противен случай, е една година или по-малко.

Задължения за възстановяване

Задължението за възстановяване е задължението да се възстанови част от полученото (или подлежащо на получаване) възнаграждение от клиента. То се оценява в размер на сумата, която Групата очаква, че ще трябва окончателно да възстанови на клиента. Групата актуализира приблизителните си оценки на задълженията за възстановяване (и съответната промяна в цената на сделката) в края на всеки отчетен период. Моля, вижте по-горе изложената счетоводна политика за променливото възнаграждение.

Очаквана промяна в политиката за приходи по договори с клиенти в резултат на приемане на нови счетоводни стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

МСФО 16, Лизинг, е публикуван през януари 2016 г. и влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. Групата е направила анализ и е установила, че договорите за тайм-чартър съдържат лизингов компонент съгласно критериите МСФО 16 и Групата е лизингодател по тези договори. Допълнително, стандартът изисква да се идентифицират лизинговите и нелизинговите компоненти на приходите и приходите по всеки компонент да се отчита в съответствие с приложимия стандарт. В договорите си за тайм-чартър Групата е заключила, че лизинговият компонент е наема на кораба, а нелизинговия – услугата по експлоатацията му по време на чартъра. Нелизинговият компонент ще се отчита като приходи от услуги съгласно МСФО 15. Тези приходи ще се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и потребява ползите, предоставяни от Групата. Прилагането на МСФО 16 няма да доведе до съществена разлика в размера на приходите, признати съгласно действащите счетоводни политики за договори за тайм-чартър.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД **ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

г) Данъци

Текущ данък върху доходите

Текущите данъчни активи и пасиви за текущия и предходни периоди се признават по сумата, която се очаква да бъде възстановена от или платена на данъчните власти. При изчисление на текущите данъци се прилагат данъчните ставки и данъчните закони, които са в сила или са в значителна степен приети към отчетната дата, в страните, в които Групата оперира и генерира облагаеми доходи.

Текущите данъци се признават директно в собствения капитал (а не в отчета за доходите), когато данъкът се отнася до статии, които са били признати директно в собствения капитал. Ръководството анализира отделните позиции в данъчната декларация, за които приложимите данъчни разпоредби са предмет на тълкуване и признава провизии, когато това е уместно.

Отсрочен данък върху доходите

Отсрочените данъци се признават по балансовия метод за всички временни разлики към отчетната дата, които възникват между данъчната основа на активите и пасивите и техните балансови стойности.

Отсрочени данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики:

- освен до степента, до която отсроченият данъчен пасив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката; и
- за облагаеми временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни дружества, асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, освен до степента, до която Групата е в състояние да контролира времето на обратното проявление на временната разлика и съществува вероятност временната разлика да не се прояви обратно в предвидимо бъдеще.

Активи по отсрочени данъци се признават за всички намаляеми временни разлики, пренесени неизползвани данъчни кредити и неизползвани данъчни загуби, до степента, до която е вероятно да е налице облагаема печалба, срещу която да бъдат използвани намаляемите временни разлики, пренесените неизползвани данъчни кредити и неизползваните данъчни загуби:

- освен ако отсроченият данъчен актив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката; и
- за намаляеми временни разлики, свързани с инвестиции в дъщерни дружества, асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, отсрочен данъчен актив се признава единствено до степента, до която има вероятност временната разлика да се прояви обратно в обозримо бъдеще и да бъде реализирана облагаема печалба, срещу която да се оползотвори временната разлика.

Групата извършва преглед на балансовата стойност на отсрочените данъчни активи към края на всяка финансова година и я намалява до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява целия или част от отсрочения данъчен актив да бъде възстановен. Непризнатите отсрочени данъчни активи се преразглеждат към всяка отчетна дата и се признават до степента, до която е станало вероятно да бъде реализирана бъдеща облагаема печалба, която да позволи отсрочения данъчен актив да бъде възстановен.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди, въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или влезли в сила, в значителна степен, към отчетната дата.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

г) Данъци (продължение)

Отсрочен данък върху доходите (продължение)

Отсрочените данъци, свързани със статии, признати извън печалбата или загубата, се признават извън печалбата или загубата. Отсрочените данъци се признават в зависимост от свързаната с тях сделка или в другия всеобхватен доход, или директно в собствения капитал.

Групата компенсира отсрочени данъчни активи и пасиви само тогава, когато има законово право да приспада текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се отнасят до данъци върху дохода, наложени от един и същ данъчен орган за едно и също данъчно задължено предприятие.

Данък върху добавената стойност (ДДС)

Приходите, разходите и активите се признават нетно от ДДС, с изключение на случаите, когато:

- ДДС, възникващ при покупка на активи или услуги не е възстановим от данъчните власти, в който случай ДДС се признава като част от цената на придобиване на актива или като част от съответната разходна позиция, както това е уместно; и
- вземанията и задълженията, които се отчитат с включен ДДС.

Нетната сума на ДДС, възстановима от или дължима на данъчните власти, се включва в стойността на вземанията или задълженията в отчета за финансовото състояние.

д) Доходи на персонала

Краткосрочните доходи на персонала включват заплати, възнаграждения, годишни бонуси, вноски за социално осигуряване и годишни компенсируеми отпуски на служителите, които се очаква да бъдат изцяло уредени в рамките на 12 месеца след края на отчетния период. Когато дружество от Групата получи услугата, те се признават като разход за персонала в отчета за доходите или се капитализират в стойността на актив. Краткосрочните доходи на персонала се оценяват по недисконтираната сума на очакваните за уреждане разходи. Допълнителна информация е представена в Бележка 31.

Дружествата от Групата имат пенсионни планове с дефинирани доходи, произтичащи от задължението им по силата на българското трудово законодателство, да изплатят на служителите си при пенсиониране две или шест брутни месечни заплати в зависимост от прослужения стаж. Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран. Групата определя своите задължения за изплащане на доходи на персонала при пенсиониране чрез актюерския метод на прогнозните кредитни единици. Преоценките на пенсионния план с дефинирани доходи, включващи актюерски печалби и загуби, се признават незабавно в отчета за финансовото състояние срещу дебит или кредит на Неразпределената печалба чрез другия всеобхватен доход, в периода на тяхното възникване. Преоценките не подлежат на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди. Разходите за минал стаж се признават в печалбата или загубата на по-ранна от:

- датата на допълнение или съкращение в плана, и
- датата на признаване на разходи за реструктуриране, съпътстващи измененията в плана.

Разходите за лихви се признават чрез прилагане на дисконтов фактор към задължението за доходи на персонала за пенсиониране. Измененията в последното (разходите за стаж, включващи разходите за текущ стаж, разходите за минал стаж, както и печалбите и загубите в резултат на съкращения или нерутинни уреждания и разходите за лихви) се признават в консолидирания отчет за доходите и се представят в статия „Разходи за персонала“.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД **ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

е) Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване

За сравнителната информация в консолидирания финансов отчет е прилагана счетоводна политика и стандарт, който е бил приложим и в сила към 31 декември 2017, а именно МСС 39. За повече информация и детайли относно приложимата политика и стандарт към 31 декември 2017 следва да се реферира към годишния финансов отчет към 31 декември 2017 г.

Финансови активи

Първоначално признаване и оценяване

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират като такива, които впоследствие се оценяват по амортизирана цена на придобиване, по справедлива стойност в другия всеобхватен доход (ДВД) и като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им придобиване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив и бизнес модела на Групата за тяхното управление. С изключение на търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране, или за които Групата е приложила практически целесъобразна мярка, Групата първоначално оценява финансовия актив по справедлива стойност, плюс, в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката. Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране, и за които Групата е приложила практически целесъобразна мярка, се оценяват по цената на сделката, определена съгласно МСФО 15. Моля, вижте счетоводната политика в раздел в) Приходи от договори с клиенти.

За да бъде класифициран и оценяват по амортизирана стойност или по справедлива стойност в ДВД, финансовият актив трябва да поражда парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата" (СПГЛ) по неиздължената сума на главницата. Тази оценка се нарича „СПГЛ тест“ и се извършва на нивото на съответния инструмент.

Бизнес моделът на Групата за управление на финансовите активи се позовава на начина, по който тя управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Групата се е ангажира да купи или продаде актива.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи се класифицират в четири категории:

- Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)
- Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход с "рециклиране" на кумулативните печалби или загуби (дългови инструменти)
- Финансови активи, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход без "рециклиране" на кумулативните печалби и загуби при тяхното отписване (капиталови инструменти)
- Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Тази категория е най-съществена за Групата. Групата оценява финансовите активи по амортизирана стойност, ако са удовлетворени и двете условия, изложени по-долу:

- Финансовият актив се притежава в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него; и
- Условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват при прилагане на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП) и са предмет на обезценка. Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

е) Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

Приходи от лихви

Приходите от лихви се отчитат като се използва метода на ефективния лихвен процент, представляващ процентът, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания за очаквания срок на финансовия инструмент или за по-кратък период, когато е уместно, до балансовата стойност на финансовия актив. Приходът от лихви се включва във финансовия приход в отчета за всеобхватния доход.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Групата включват търговски и други вземания и заеми, предоставени на трети лица.

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва (т.е. се премахва от отчета за финансовото състояние на Групата), главно когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли; или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Групата е поела задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което или (а) Групата е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или (б) Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазила контрола върху него.

Когато Групата е прехвърлила правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпила в споразумение за прехвърляне, тя прави оценка на това дали и до каква степен е запазила рисковете и ползите от собствеността. Когато тя нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления актив, до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Групата признава и свързаното задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Групата е запазила.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Групата да изплати.

Обезценка на финансови активи

Допълнителни оповестявания, свързани с обезценката на финансовите активи, са предоставени и в Оповестявания на съществени предположения (Бележка 2.3 и Бележка 3).

Групата признава провизия за очаквани кредитни загуби (ОКЗ) за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата. ОКЗ се базират на разликата между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Групата очаква да получи, дисконтирани с доближение до първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

ОКЗ се признават на два етапа. За кредитни експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, ОКЗ се провизират за кредитни загуби, които възникват в резултат на събития по неизпълнение, които са възможни през следващите 12 месеца (12-месечни ОКЗ). За кредитни експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, провизия за загуба се изисква по отношение на кредитните загуби, очаквани през оставащия срок на експозицията, независимо от момента на възникване на неизпълнението (ОКЗ за целия срок на инструмента).

По отношение на търговските вземания и активите по договори с клиенти Групата прилага опростен подход за изчисление на ОКЗ. Следователно тя не проследява промените в кредитния риск, а вместо това признава провизия за загуба въз основа на ОКЗ за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата. Групата е създавала

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

е) Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

матрица за провизиране, която се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирана с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда.

Към всяка отчетна дата тя определя дали дълговият инструмент се преценява като такъв с нисък кредитен риск, като използва цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия. При тази оценка Групата преразглежда вътрешния кредитен рейтинг на дълговия инструмент. В допълнение Групата преценява дали съществува значително увеличение на кредитния риск, когато плащанията по договора са в просрочие над 180 дни.

Групата счита даден финансов инструмент за такъв в неизпълнение, когато договорните плащания са в просрочие в продължение на 360 дни. В определени случаи обаче тя може да разглежда даден финансов актив като такъв в неизпълнение, когато вътрешна или външна информация предоставя индикация, че е малко вероятно Групата да получи пълния размер на неиздължените суми по договора, преди да се вземат под внимание каквито и да било кредитни подобрения, държани от него. Финансови активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

Финансови пасиви

Първоначално признаване и оценяване

При първоначално признаване финансовите пасиви се класифицират като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като заеми и привлечени средства, задължения или като деривативи, определени като хеджिंगови инструменти в ефективен хедж, както е уместно.

Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства и задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Финансовите пасиви на Групата включват търговски и други задължения, лихвоносни заеми и привлечени средства, включително и банкови овърдрафти.

Последващо оценяване

Оценяването на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация както е описано по-долу:

Заеми и привлечени средства

Тази категория е от най-съществено значение за Групата. След първоначалното им признаване, Групата оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност, чрез метода на ЕЛП. Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато пасивът се отписва, както и чрез процеса на амортизация на база ЕЛП.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ЕЛП. Амортизацията чрез ЕЛП се включва като финансов разход в отчета за доходите.

Тази категория се отнася главно за лихвоносни заеми и привлечени средства. Допълнителна информация е представена в Бележка 27.

Отписване

Финансов пасив се отписва, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при съвършено различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в отчета за доходите.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

ж) Компенсиране на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и нетната сума се представя в отчета за финансовото състояние, когато и само когато, е налице юридически упражняемо право за компенсиране на признатите суми и Групата има намерение за уреждане на нетна база, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите.

з) Оценка на справедлива стойност

Групата оценява своите финансови инструменти като деривативи, както и нефинансови активи като инвестиционни имоти и земи, сгради и специализирани съоръжения по справедлива стойност към отчетната дата. Групата не отчита финансови активи на разположение за продажба по справедлива стойност. Справедливите стойности на финансовите инструменти, оценени по амортизирана стойност, са оповестени в Бележка 37.

Справедливата стойност е цената, която би била получена от продажба на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Оценка по справедлива стойност се базира на предположението, че сделката за продажба на актив или прехвърляне на пасив се осъществява:

- на основния пазар за съответния актив или пасив, или
- при отсъствие на основен пазар, на най-изгодния пазар за съответния актив или пасив.

Основният или най-изгодният пазар трябва да бъде достъпен за Групата.

Справедливата стойност на актив или пасив се оценява като се правят предположения, които пазарни участници биха направили при определяне на цената на актива или пасива, като се приема, че те действат в своя най-добър икономически интерес.

Оценяването на справедливата стойност на нефинансов актив взема предвид способността на пазарен участник да генерира икономически изгоди от използването на актива според най-ефективната и най-добрата му употреба или от продажбата на актива на друг пазарен участник, който ще използва актива според най-ефективната и най-добрата му употреба.

Групата използва оценителски методи, уместни при обстоятелствата, за които има достатъчно данни за оценяване на справедливата стойност като се максимизира използването на подходящи наблюдавани входящи данни и се свежда до минимум използването на ненаблюдавани входящи данни.

Всички активи и пасиви, които са оценени по справедлива стойност или за които се изисква оповестяване на справедлива стойност във финансовия отчет, са групирани в категории според йерархията на справедливата стойност, както е описано по-долу, въз основа на най-ниското ниво използвани входящи данни, които имат значително влияние при оценяването на справедливата стойност като цяло:

- Ниво 1 – Използват се котираны (некоригирани) цени на активни пазари за идентични активи или пасиви
- Ниво 2 – Прилагат се оценителски методи, при които най-ниското ниво използвани входящи данни, съществени за оценката по справедлива стойност, са наблюдавани или пряко, или косвено
- Ниво 3 – Използват се оценителски методи, при които най-ниското ниво използвани входящи данни, съществени за оценката по справедлива стойност, са ненаблюдавани

За активите и пасивите, които се оценяват регулярно по справедлива стойност, Групата преразглежда категоризирането им на съответното ниво от йерархията на справедливата стойност (въз основа на най-ниското ниво използвани входящи данни, които имат значително влияние при оценяването на справедливата стойност като цяло) към края на отчетния период и определя дали има необходимост от извършване на трансфер(и) от едно ниво в друго.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

з) Оценка на справедлива стойност (продължение)

Ръководството на Групата определя политиките и процедурите, които се прилагат по отношение както на регулярните оценки по справедлива стойност като тези на земи, сгради и специализирани съоръжения и инвестиционни имоти, така и на нерегулярните оценки по справедлива стойност, като тези на активи, държани за продажба/разпределение към собствениците.

Обикновено за оценяването на справедливата стойност на съществените активи като земи, сгради и специализирани съоръжения и инвестиционни имоти като и на съществените пасиви, се ангажират външни независими оценители като необходимостта от тях се преценява всяка година от ръководството на Групата.

Към края на всяка финансова година, ръководството прави анализ на измененията в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на преоценяване съгласно счетоводните политики на Групата. Това включва преглед на ключовите входящи данни, използвани в последната оценка и сравняването им с подходяща историческа информация като сключени договори и други подходящи документи.

За целите на оповестяването на справедливата стойност, Групата определя различни класове активи и пасиви в зависимост от тяхното естество, характеристики и риск и от съответното ниво от йерархията на справедливата стойност, описана по-горе.

з) Деривативни финансови инструменти и счетоводно отчитане на хеджирането

Групата използва деривативни финансови инструменти като лихвени суапове за хеджиране на лихвените рискове. Тези деривативни финансови инструменти първоначално се признават по справедливата стойност на датата, на която е сключен деривативния договор и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Деривативите се отчитат като финансови активи, когато справедливата им стойност е положителна, и като финансови пасиви, когато тя е отрицателна.

Печалбите или загубите, възникващи в резултат на промени в справедливата стойност на деривативите, се признават директно в печалбата или загубата за периода, с изключение на ефективната част от хеджирането на парични потоци, която се признава в другия всеобхватен доход.

За целите на счетоводното отчитане на хеджирането, хеджовете се класифицират като:

- Хеджове на справедлива стойност, когато се хеджира експозицията спрямо промени в справедливата стойност на признат актив или пасив, или непризнат неотменим ангажимент (с изключение на валутен риск);
- Хеджове на парични потоци, когато се хеджира експозицията спрямо променливостта на паричните потоци, която се дължи или на конкретен риск, свързан с признат актив или пасив, или на много вероятна прогнозна сделка, или на валутен риск в непризнат неотменим ангажимент;
- Хеджове на нетна инвестиция в чуждестранна дейност.

В началото на хеджиращото взаимоотношение, Групата определя и документира онова хеджиращо взаимоотношение, към което иска да прилага счетоводното отчитане на хеджирането, както и целите и стратегията за управление на риска при поемането на хеджа.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

з) Деривативни финансови инструменти и счетоводно отчитане на хеджирането (продължение)

Документацията включва определяне на хеджиращия инструмент, хеджираната позиция, същността на хеджирания риск и начините, които Групата ще използва за оценка дали хеджинговото взаимоотношение отговаря на изискванията за ефективност на хеджинга (включително анализ на източниците на неефективност на хеджинга и как е определено съотношението на хеджа). Хеджинговото взаимоотношение отговаря на изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането, ако се изпълнени и трите изброени по-долу изисквания за ефективност:

- Съществува "икономическо взаимоотношение" между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент.
- Ефектът на кредитния риск не "доминира над промените в стойността", които възникват в резултат на икономическото взаимоотношение.
- Хеджинговото съотношение на хеджиращото взаимоотношение е същото като възникващото от количеството на хеджираната позиция, което Групата реално хеджира и количеството на хеджиращия инструмент, което Групата реално използва за хеджиране на количеството на хеджираната позиция.

Хеджовете, които изпълняват всички критерии за счетоводно отчитане на хеджирането, се отчитат както е описано по-долу:

Хеджове на парични потоци

Ефективната част от печалбата или загубата по хеджиращия инструмент се признава директно в другия всеобхватен доход в резерва от хеджиране на парични потоци, а неефективната част се признава директно в печалбата или загубата за периода в статията други оперативни разходи.

Резервът за хеджиране на парични потоци се коригира за намаляване на кумулативната печалба или загуба по хеджиращия инструмент и кумулативната промяна в справедливата стойност на хеджираната позиция.

Сумите, натрупани в друг всеобхватен доход, се отчитат счетоводно в зависимост от естеството на залегналата в тях хеджирана сделка. Ако хеджираната сделка впоследствие доведе до признаването на нефинансова позиция, натрупаната в собствения капитал сума се изважда от отделния компонент на собствения капитал и се включва в първоначалната цена на придобиване или друга балансова стойност на хеджирания актив или пасив. Това не представлява корекция за рекласификация и няма да се признае в друг всеобхватен доход за периода. Това е приложимо и в случаите, когато хеджираната прогнозна сделка за нефинансов актив или нефинансов пасив впоследствие се превърне в неотменим ангажимент, за който се прилага счетоводно отчитане на хеджинга на справедлива стойност.

За всички други хеджове на парични потоци, натрупаната в друг всеобхватен доход сума се рекласифицира в печалбата или загубата като корекция за рекласификация в същия период, през който хеджираните парични потоци се отразяват на печалбата или загубата.

Ако бъде преустановено счетоводното отчитане на хеджовете на парични потоци, сумата, която е била натрупана в друг всеобхватен доход трябва да остане в натрупания друг всеобхватен доход, ако хеджираните бъдещи парични потоци все още се очаква да възникнат. В противен случай сумата незабавно се рекласифицира в печалбата или загубата като корекция за рекласификация. След преустановяването, при възникването на хеджираните парични потоци, всяка сума, оставаща в натрупания друг всеобхватен доход, трябва да бъде отчетена счетоводно в зависимост от базовата сделка, както това е описано по-горе.

Групата използва договори за лихвен суап за хеджиране на експозицията си спрямо променливостта на лихвените проценти в неотменими ангажименти по заеми. За по-подробна информация вижте Бележка 28.

и) Основен капитал

Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платени акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви. Разходите, пряко свързани с издаването на обикновените акции, се признават като намаление на собствения капитал, нетно от данъчни ефекти.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

й) Парични дивиденди и непарични разпределения към собствениците

Задължение за парични или непарични разпределения към собствениците се признава, когато разпределението е одобрено от тях и не зависи от Групата. Кореспондиращата сума се дебитира директно в собствения капитал.

Задължението за непарични разпределения се оценява по справедливата стойност на активите, които подлежат на разпределение, като последващите преоценки се признава директно в собствения капитал.

При фактическото разпределение на непарични активи, разликата между балансовата стойност на признатото задължение и тази на разпределените активи се признава в печалбата или загубата за периода.

к) Обратно изкупуване на собствени акции

Собствените капиталови инструменти, които са придобити повторно (обратно изкупени акции), се признават по справедлива стойност на прехвърленото възнаграждение и се приспадат от собствения капитал. Групата не признава нито печалба, нито загуба от покупката, продажбата, емитирането или обезсилването на собствените си капиталови инструменти. Всяка разлика между номиналната стойност и справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение, в случай на обезсилване на обратно изкупени акции, се признава в намаление / увеличение на премиерния резерв. Всяка разлика между номиналната стойност и справедливата стойност при продажба на собствени акции се признава в натрупаните печалби/загуби.

л) Конвертируеми облигации

Конвертируемите облигации се разделят на пасивен компонент и компонент на собствения капитал в зависимост от условията на договора.

При емитиране на конвертируеми облигации, справедливата стойност на пасивния компонент се определя като се използва справедлива стойност за еквивалентна неконвертируема облигация. Тази сума се класифицира като финансов пасив, оценен по амортизируема стойност (нетно от разходите по сделката), до конвертирането или обратното изкупуване на инструмента.

Останалата част от постъпленията се разпределя върху опцията за конвертиране, която е призната като инструмент на собствения капитал. Опцията за конвертиране, призната като капиталов инструмент, не се преоценява последващо.

Разходите по сделката се разпределят върху пасивния и капиталовия компонент на конвертируемите облигации пропорционално на постъпленията при първоначалното признаване на инструмента.

При конвертиране на конвертируемите облигации на падежа, Групата отписва пасивния компонент и го признава в собствен капитал. Първоначалният капиталов компонент остава като собствен капитал (въпреки че може да се прехвърли в друг компонент на собствения капитал). Не възниква печалба или загуба от конвертиране на падежа.

м) Нетекущи активи, държани за продажба и преустановени дейности

Групата класифицира нетекущи активи и групи, подлежащи на освобождаване, като държани за продажба, ако техните балансови стойности основно ще бъдат възстановени по-скоро чрез продажба, отколкото чрез продължаваща употреба. Тези нетекущи активи и групи, държани за продажба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност и справедлива стойност, намалена с разходите за продажба.

Критериите за класификация на нетекущи активи или групи като държани за продажба се считат за изпълнени единствено когато продажбата е много вероятна и активът или групата е на разположение за незабавна продажба в настоящото си състояние. Действията, необходимите за завършване на фактическата продажба, не трябва да показват, че има вероятност да настъпят съществени промени или тя да не бъде осъществена.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

м) Нетекущи активи, държани за продажба и преустановени дейности (продължение)

Ръководството трябва да е поело ангажимент за завършване на продажбата в рамките на една година от датата на класификацията.

Имот, машина или съоръжение, или нематериален актив престава да бъде амортизиран след класифицирането му като държан за продажба.

Активите и пасивите, класифицирани като държани за продажба се представят отделно като текущи позиции в отчета за финансовото състояние.

Група, подлежаща на освобождаване, може да бъде определена като преустановена дейност, ако тя е:

- Компонент на дружество от Групата, който е ОГПП или група от ОГПП
- Класифицирана като държана за продажба или разпределение, или вече е освободена по този начин, или
- Представлява основна бизнес дейност или географски район.

Преустановената дейност се изключват от резултатите от продължаващи дейности и се представя в отчета за всеобхватния доход в една единствена статия като печалба или загуба след данъци от преустановена дейност.

н) Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се отчитат по цена на придобиване или по преоценена стойност (виж по-долу), намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка, ако има такива. Цената на придобиване включва и разходи за подмяна на части от машините и съоръженията и разходи по заеми по дългосрочни договори за строителство, при условие, че отговарят на критериите за признаване на актив. Когато се налага подмяната на съществени компоненти от имотите, машините и съоръженията, на определени интервали, Групата признава тези компоненти като индивидуални активи със специфични срокове на полезен живот и респективно, амортизация. По подобен начин, при извършване на разходи за основен преглед на машина и/или съоръжение те се включват в балансовата стойност на съответния актив като разходи за подмяна, при условие че отговарят на критериите за признаване на актив. Всички други разходи за ремонт и поддръжка се признават в отчета за доходите в периода, в който са извършени.

След първоначалното признаване, земите, сградите и определени специализирани съоръжения се оценяват по справедлива стойност, намалена с натрупаните амортизации и обезценките, признати след датата на преоценката. Преоценките се извършват достатъчно често (обичайно на период от 5 години), така, че да се гарантира, че справедливата стойност на даден преоценен актив не се различава съществено от неговата балансова стойност. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може да се извършва и по-често. Последната преоценка на земи, сгради и определени специализирани съоръжения е извършена от независими лицензирани оценители към 31.12.2018 г., с изключение на преоценката на земи и сгради на ИХБ Електрик АД - към 31.12.2016 г.

Транспортните средства и другите дълготрайни активи, включително корабите, и разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са оценени в отчета по цена на придобиване, намалена с начислени амортизации и натрупани загуби от обезценка.

Увеличението в балансовата стойност на актив в резултат на преоценка се отчита като преоценъчен резерв в другия всеобхватен доход. Увеличението от преоценка, обаче, се признава в отчета за доходите, доколкото възстановява намаление от преоценка на същия актив, признато като разход в отчета за доходите. Намалението на балансовата стойност на актив в резултат на преоценка се признава като разход в отчета за доходите, освен

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

н) Имоти, машини и съоръжения (продължение)

до степента, в която то компенсира съществуващ преоценъчен резерв, отнасящ се за този актив. Натрупаните амортизации към датата на преоценката се отписват за сметка на намаление на отчетната стойност на актива.

Така намерената стойност на актива се коригира до справедливата му стойност. При отписване на актива преоценъчният резерв свързан с него се прехвърля в натрупаните печалби и загуби.

Активи, изградени по стопански начин

Стойността на активите придобити по стопански начин включва направените разходи за материали, директно вложен труд и съответната пропорционална част от непреките производствени разходи; разходите пряко отнасящи се до привеждане на актива до местоположение и състояние необходими за неговата експлоатация; първоначална приблизителна оценка на разходите за демонтаж и преместване на актива и за възстановяване на площадката, на която е разположен актива и капитализирани разходи за лихви.

Амортизациите се изчисляват на база на линейния метод за срока на полезния живот на активите, които са определени както следва:

Сгради	7 – 79 години
Специализирани съоръжения	5 – 50 години
Машини, съоръжения и оборудване	2 – 60 години
Транспортни средства (вкл. кораби)	3 – 25 години
Ремонт на кораби	2 – 5 години
Стопански инвентар	2 – 15 години

Имот, машина и съоръжение се отписва при продажбата му или когато не се очакват никакви бъдещи икономически изгоди от неговото използване или при освобождаване от него. Печалбите или загубите, възникващи при отписването на актива (представляващи разликата между нетните постъпления от продажбата, ако има такива, и балансовата стойност на актива) се включват в консолидирания отчет за доходите, когато активът бъде отписан.

В края на всяка финансова година се извършва преглед на остатъчните стойности, полезния живот и прилаганите методи на амортизация на активите и ако очакванията се различават от предходните приблизителни оценки, последните се променят в бъдещи периоди.

о) Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва разходите по сделката. Разходите за подмяна на части от инвестиционен имот се включват в неговата балансова стойност, когато тези разходи бъдат извършени при условие, че отговарят на критериите за признаване на инвестиционен имот; разходите за текуща поддръжка на инвестиционен имот се изключват от балансовата стойност.

След първоначално признаване инвестиционните имоти се оценяват по справедлива стойност, която отразява пазарните условия към отчетната дата. Печалбите или загубите, възникват от промени в справедливите стойности на инвестиционните имоти, се признават в консолидирания отчет за доходите в периода, в който възникват.

Инвестиционните имоти се отписват при освобождаване или когато инвестиционният имот е трайно изваден от употреба и никакви бъдещи икономически изгоди не се очакват от неговото освобождаване. Печалбата или загубата, произтичащи от изваждането от употреба или освобождаването от инвестиционен имот, се признават в отчета за доходите в съответния период на освобождаване.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

о) Инвестиционни имоти (продължение)

Прехвърляния към или от инвестиционни имоти се извършват само когато има промяна в използването на имота. Когато инвестиционен имот се прехвърля към ползван от собственика имот, приетата стойност на имота за последващо отчитане е неговата справедлива стойност към датата на промяната в използването му. Когато ползван от Групата имот стане инвестиционен имот, Групата прилага счетоводната си политика за имоти, машини и съоръжения до датата на промяната в използването на имота.

п) Лизинг

Определянето дали дадено споразумение представлява или съдържа лизинг се базира на същността на споразумението в неговото начало и изисква оценка относно това дали изпълнението на споразумението зависи от използването на конкретен актив или активи и дали споразумението прехвърля правото за използване на актива.

Групата като лизингополучател

Групата класифицира лизингов договор като финансов лизинг, ако той прехвърля в значителна степен всички рискове и изгоди от собствеността върху наетия актив. В началото на лизинговия срок финансовия лизинг се признава като актив и пасив в отчета за финансовото състояние с размер, който в началото на лизинговия договор е равен на справедливата стойност на наетия актив или ако е по-ниска, по настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания се разпределят между финансовите разходи и намалението на задължението по лизинга така, че да се получи постоянен лихвен процент върху оставащото салдо на задължението. Финансовите разходи се признават директно в консолидирания отчет за доходите.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг се амортизират за срока на полезния живот на актива. Ако обаче няма разумна степен на сигурност, че Групата ще придобие собствеността върху тях до края на срока на лизинговия договор, активите се амортизират през по-краткия от двата срока - срока на полезния живот на актива или срока на лизинговия договор.

Лизинговите плащанията по договори за оперативен лизинг се признават като разход в печалбата или загубата на база линейния метод за срока на лизинговия договор.

Групата като лизингодател

Лизингов договор, при който Групата запазва в значителна степен всички рискове и изгоди от собствеността върху наетия актив, се класифицира като оперативен лизинг. Първоначалните преки разходи, извършени от Групата във връзка с договарянето и уреждането на оперативен лизинг, се прибавят към балансовата стойност на наетия актив и се признават като разход през целия срок на лизинговия договор на същата база както лизинговите приходи. Условните наеми се признават като приходи в периода, в който бъдат заработени.

Приходите от лизингови договори за оперативен лизинг (договори за тайм-чартър на кораби и наем на сгради) се признават в отчета за доходите на база на линейния метод за срока на лизинговия договор (договора за тайм-чартър или договора за наем). Получени допълнителни плащания по лизингови договори се признават като неделима част от общият приход по лизинговите договори.

р) Разходи по заеми

Разходи по заеми, пряко свързани с придобиването, изграждането или производството на актив, който по необходимост отнема значителен период от време, за да се подготви за предназначението си или за продажбата си, се капитализират като част от неговата цена на придобиване. Всички други разходи по заеми се отчитат като разход в периода, в който възникват. Разходите по заеми включват лихвите и други разходи, които Групата извършва във връзка с получаването на привлечени средства.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

с) Нематериални активи

Нематериалните активи, придобити отделно, се оценяват първоначално по цена на придобиване. След първоначалното признаване нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Групата оценява дали полезният живот на нематериален актив е ограничен или неограничен.

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират за срока на полезния им живот и се тестват за обезценка, когато съществуват индикации, че стойността им е обезценена. Амортизационният период и методът за амортизация за нематериален актив с ограничен полезен живот се преглеждат най-малко в края на всяка финансова година. Промените в очаквания полезен живот или модел на консумиране на бъдещите икономически изгоди от нематериалния актив се отчитат чрез промяна на амортизационния срок или метод, както това е уместно, и се третират като промяна в приблизителните счетоводни оценки.

Нематериалните активи с ограничен полезен живот, се амортизират на линейна база за очаквания срок на полезния им живот, както следва:

Патенти, лицензи и търговски марки	2 – 20 години
Програмни продукти	2 – 10 години

Печалбата или загубата, възникнала при отписването на даден нематериален актив, се оценява като разликата между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в консолидирания отчет за доходите в периода на отписване.

т) Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

Разходите, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до тяхното настоящо местоположение и състояние, се отчитат както следва:

Материали	– доставна стойност, определена на база на метода „средно-претеглена стойност“;
Готова продукция и незавършено производство	– стойността на употребените преки материали, труд, общи производствени разходи, условно-постоянните разходи, разпределени на база на начислените разходи за пряк труд или количеството на произведената продукция;

Нетната реализируема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност минус приблизително оценените разходи за завършване на производствения цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата.

у) Обезценка на нефинансови активи

Групата оценява дали съществуват индикации, че даден актив е обезценен. В случай на такива индикации или когато се изисква ежегоден тест за обезценка на даден актив, Групата определя възстановимата стойност на този актив. Възстановимата стойност на актива е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба на актива или на обекта, генериращ парични потоци (ОГПП) и стойността му употреба. Възстановимата стойност се определя за отделен актив, освен в случай, че при използването на актива не се генерират парични потоци, които да са в значителна степен независими от паричните потоци, генерирани от други активи или групи от активи.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

у) Обезценка на нефинансови активи (продължение)

Когато балансовата стойност на даден актив или ОГПП е по-висока от неговата възстановима стойност, той се счита за обезценен и балансовата му стойност се намалява до неговата възстановима стойност.

При определянето на стойността в употреба на актив, очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират до тяхната сегашна стойност като се използва норма на дисконтиране след данъци, която отразява текущата пазарна оценка на стойността на парите във времето и специфичните за актива рискове. Справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата се определянето на база на скорошни пазарни сделки, ако има такива. Ако такива сделки не могат да бъдат идентифицирани, се прилага подходящ модел за оценка. Направените изчисления се потвърждават чрез използването на други модели за оценка или други налични източници на информация за справедливата стойност на актив или обект, генериращ парични потоци.

Изчисленията за обезценка се базират на подробни бюджети и прогнозни калкулации, които са изготвени поотделно за всеки ОГПП, към който са разпределени индивидуални активи. Тези бюджети и прогнозни калкулации обикновено покриват период от пет години. При по-дълги периоди се изчислява индекс за дългосрочен растеж и той се прилага след петата година към бъдещите парични потоци.

Загубите от обезценка се признават като други разходи в консолидирания отчет за доходите, или като отделна статия, ако са съществени, с изключение на загубите от обезценка на активи, които са преоценени в предходни периоди и преоценката е отчетена в другия всеобхватен доход. В този случай, загубата от обезценка също се отчита в другия всеобхватен доход, до размера на по-рано признатата преоценка на актива.

Групата преценява дали съществуват индикации, че загубата от обезценка на актив, различен от репутация, която е призната в предходни периоди, може вече да не съществува или пък да е намалена. Ако съществуват подобни индикации, Групата определя възстановимата стойност на актива или на обекта, генериращ парични потоци. Загубата от обезценка се възстановява обратно само тогава, когато е настъпила промяна в приблизителните оценки, използвани при определяне на възстановимата стойност на актива, след признаването на последната загуба от обезценка. Възстановяването на загуба от обезценка е ограничено, така че балансовата стойност на актива да не надвишава нито неговата възстановима стойност, нито да не надвишава балансовата стойност (след приспадане на амортизация), която щеше да бъде определена, ако не е била призната загуба от обезценка за актива в предходните години. Възстановяването на загуба от обезценка се признава в консолидирания отчет за доходите, освен ако активът се отчита по преоценена стойност, в който случай възстановяването се третира като увеличение от преоценка.

Групата прилага следните критерии при тестването за обезценка на посочените по-долу специфични активи:

Репутация

Групата извършва тест за обезценка на репутацията веднъж годишно, когато събития или промени в обстоятелствата дават индикации, че тя може да е обезценена.

Репутацията се тества за обезценка като се определя възстановимата стойност на обекта, генериращ парични потоци, към който тя е разпределена. Когато възстановимата стойност на обекта, генериращ парични потоци е по-ниска от балансовата стойност, се признава загуба от обезценка. Загубата от обезценка на репутация не подлежи на възстановяване в бъдещи периоди.

ф) Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти в отчета за финансовото състояние включват парични средства по банкови сметки, в брой и краткосрочни депозити с първоначален падеж от три или по-малко месеца.

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват паричните средства и парични еквиваленти, както те са дефинирани по-горе.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

х) Провизии

Общи

Провизии се признават, когато Групата има сегашно задължение (правно или конструктивно) в резултат на минали събития, когато има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток от ресурси, съдържащ икономически ползи и когато може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението. Когато Групата очаква, че някои или всички необходими за уреждането на провизията разходи ще бъдат възстановени, например съгласно застрахователен договор, възстановяването се признава като отделен актив, но само тогава когато е практически сигурно, че тези разходи ще бъдат възстановени. Разходите за провизии се представят в отчета за доходите, нетно от сумата на възстановените разходи. Когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е съществен, провизиите се дисконтират като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява, когато е уместно, специфичните за задължението рискове. Когато се използва дисконтиране, увеличението на провизията в резултат на изминалото време, се представя като финансов разход.

Провизия за гаранционно обслужване

Провизии за гаранции се признават, когато съответните продукти и услуги бъдат реализирани. Провизията се базира на историческата информация за предявени гаранции, като се отчита и вероятността за възникването на бъдещи такива разходи.

Обременяващи договори

Провизия за обременяващи договори се признава, когато очакваните икономическите ползи за Групата произтичащи от договора, са по ниски от разходите, които не могат да се избегнат, за да се покрият задълженията, произтичащи от договора. Провизията се изчислява като настояща стойност на по-ниската от двете величини – очаквани разходи за прекратяване на договора или очаквани нетни разходи в резултат на продължаване на договора. Преди да се начисли провизия за обременяващ договор, Групата признава всички загуби от обезценка на активи, които са свързани с този договор.

ц) Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на средно-претегления брой на държаните акции за периода.

Доходът на акция с намалена стойност се изчислява като се раздели нетната печалба за годината, падаща се на собствениците на компанията - майка (след корекции за лихвите по конвертируемите облигации), на средно-претегления брой обикновени акции за годината, увеличен със средно-претегления брой обикновени акции, които биха били емитирани при конвертиране на всички потенциални конвертируеми облигации.

ч) Правителствени дарения (отсрочено финансиране)

Правителствените дарения се признават, когато съществува разумна сигурност, че дарението ще бъде получено и че всички свързани с него условия ще бъдат изпълнени. Когато дарението е свързано с разходна позиция, то се признава като приход за периодите, необходими за съпоставяне на дарението на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира. Когато дарението е свързано с актив, то се представя като приход за бъдещ период и се включва в доходите на равни суми за очаквания срок на полезен живот на свързания с него актив.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

2.3 Промени в счетоводните политики и оповестявания

Нови и изменени стандарти и разяснения

Групата прилага МСФО 15 и МСФО 9 за първи път. По-долу са описани естеството и ефектът на промените в резултат от приемането на тези нови счетоводни стандарти.

За първи път през 2018 година се прилагат и някои други изменения и разяснения, но те нямат влияние върху финансовия отчет на Групата. Групата не е приела стандарти, разяснения или изменения, които са публикувани, но все още не са влезли в сила.

МСФО 9 Финансови инструменти: класификация и оценяване

МСФО 9 Финансови инструменти заменя МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като обединява заедно всички три аспекта от счетоводното отчитане на финансовите инструменти: класификация и оценяване, обезценка и счетоводно отчитане на хеджирането.

Групата прилага МСФО 9 за бъдещи периоди с дата на първоначално прилагане - 1 януари 2018 г. Групата не е преизчислявала сравнителната информация, която продължава да се отчита съгласно МСС 39. На база на направения анализ от Групата, няма разлики, отчетени в неразпределена печалба. Групата е направила анализ на ефектите от приемането на МСФО 9 към 1 януари 2018 г, които са както следва:

(а) Класификация и оценяване

Съгласно МСФО 9, след първоначалното им признаване дълговите инструменти се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход. Класификацията се базира на два критерия: бизнес модела на Групата за управление на активите и дали договорните парични потоци от инструмента представляват „само плащания на главница и лихва“ по непогасената сума на главницата.

Оценката на бизнес модела на Групата се извършва към датата на първоначалното прилагане, т.е. 1 януари 2018 г. Оценката дали договорните парични потоци по дълговите инструменти се състоят само от главница и лихва се прави въз основа на фактите и обстоятелствата към първоначалното признаване на активите.

Изискванията към класификацията и оценяването на МСФО 9 не оказват съществено влияние върху Групата. По-долу са описани промените в класификацията на финансовите активи на Групата:

- *Търговските вземания и другите вземания, класифицирани като Търговски и други вземания към 31 декември 2017 г., се държат с цел получаване на договорните парични потоци и водят до парични потоци, представляващи само плащания на главница и лихва. Считано от 1 януари 2018 г. те се класифицират и оценяват като Дългови инструменти по амортизирана стойност.*

Групата не е определила финансови пасиви като отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Няма промени в класификацията и оценяването на финансовите пасиви на Групата.

Накратко, след приемането на МСФО 9, Групата е направила следните задължителни или незадължителни рекласификации към 1 януари 2018 г.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

2.3 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

Категория на оценяване съгласно МСС 39	Категория за оценяване съгласно МСФО 9		
	Справедлива стойност в печалбата или загубата	Амортизирана стойност	Справедлива стойност в друг всеобхватен доход
	хил. лв	хил. лв	хил. лв
Търговски вземания*	-	4,201	-
Търговски вземания от свързани лица	-	5	-
Съдебни и присъдени вземания	-	1,557	-
	-	<u>5,763</u>	-

* *Промяната в балансовата стойност е резултат от отделянето на активи по договори с клиенти съгласно МСФО 15.*

б) Обезценка

Приемането на МСФО 9 по същество промени счетоводното отчитане на Групата на загубите от обезценка за финансовите активи като замени подхода на начислените загуби на МСС 39 с ориентирания в по-голяма степен към бъдещето модел на очакваните кредитни загуби (очакваните кредитни загуби). МСФО 9 изисква от Групата да признава провизия за очакваните кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, и за активите по договори с клиенти. Групата е разработила модел, базиращ се на политиката, оповестена по-горе и на негова база е направило преизчисление на очакваните кредитни загуби за търговски вземания и активи по договори с клиенти съгласно МСФО 9 към 1 януари 2018 г. На база на изчисленията, Групата е заключила, че ефектът е несъществен за финансовия отчет към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017 г. и съответно не е направила допълнителни корекции и оповестявания в тази връзка.

МСФО 15 Приходи от договори с клиенти

МСФО 15 заменя МСС 11 Договори за строителство, МСС 18 Приходи и свързаните с тях Разяснения, и с някои ограничени изключения се прилага по отношение на всички приходи, произтичащи от договори с клиенти. МСФО 15 въвежда нов, пет-стъпков модел за отчитане на приходите, произтичащи от договори с клиенти, и изисква приходите да се признават в размер, който отразява възнаграждението, на което предприятието очаква да има право в замяна на прехвърлените на клиента стоки или услуги.

МСФО 15 изисква от предприятията да упражнят преценка, при отчитане на всички уместни факти и обстоятелства, когато прилагат всяка една стъпка от модела по отношение на договорите с техните клиенти. В допълнение, стандартът определя и счетоводното третиране на разходите за придобиване на договор и разходите, пряко свързани с изпълнението на договора. Нещо повече, стандартът изисква разширени оповестявания.

Групата е приела МСФО 15 при използването на модифицирано ретроспективно прилагане като за дата на първоначалното прилагане е приет 1 януари 2018 г. Съгласно този метод стандартът може да се прилага или по отношение на всички договори към датата на първоначалното прилагане, или само към договорите, които не са изпълнени към тази дата. Групата е предпочела да прилага стандарта само към договорите, които не са изпълнени към 1 януари 2018 г.

Кумулативният ефект от първоначалното прилагане на МСФО 15 се признава към датата на първоначалното прилагане като корекция на началното салдо на неразпределената печалба. Тоест, сравнителната информация не е преизчислявана и продължава да се отчита съгласно МСС 11, МСС 18 и свързаните с тях Разяснения. Групата не е отчела ефект от първоначалното прилагане в неразпределена печалба, както е показано по-долу.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

2.3 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

Ефектът от приемането на МСФО 15 към 1 януари 2018 г. е както следва:

	<u>Пояснение</u>	<u>Увеличение / (намаление)</u>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Активи		
Търговски вземания	(д)	(976)
Активи по договори с клиенти	(д)	976
Общо активи		-
Задължения		
Търговски и други задължения	(е)	(2,938)
Пасиви по договори с клиенти (краткосрочни)	(е)	2,938
Общо задължения		-
Общо корекция в собствен капитал:		-
Неразпределена печалба		-
		-

По-долу са посочени сумите, с които всеки ред във финансовия отчет е бил засегнат към и за годината, завършваща на 31 декември 2018 г. в резултат от приемането на МСФО 15. Приемането на МСФО 15 не оказва съществено влияние върху другия всеобхватен доход или паричните потоци на Групата от оперативна, инвестиционна и финансова дейност. Първата колона посочва сумите, изчислени съгласно МСФО 15, а втората колона – сумите, които щяха да бъдат получени, ако МСФО 15 не беше приет:

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

2.3 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

Отчет за доходите за годината, завършваща на 31 декември 2018 г	Пояснение	Суми, изчислени съгласно		Увеличение/ (намаление) хил. лв.
		МСФО 15	Прецишен МСС	
		хил. лв.	хил. лв.	
Приходи от договори с клиенти	(а), (б), (в), (г)	88,898	-	88,898
Приходи от продажба на продукция и предоставяне на услуги		-	88,583	(88,583)
Приходи от наеми		17,421	17,421	-
Други приходи от дейността	(г)	4,839	4,890	(51)
		<u>111,158</u>	<u>110,894</u>	<u>264</u>
Изменение в наличностите на незавършено производство и готова продукция	(б)	(191)	1,163	(1,354)
Разходи за придобиване и изграждане на активи по стопански начин		942	942	-
Разходи за материали		(28,886)	(28,886)	-
Разходи за външни услуги	(а)	(18,436)	(19,250)	814
Разходи за амортизация		(13,945)	(13,945)	-
Разходи за персонал		(27,016)	(27,016)	-
Други разходи за дейността	(б), (в)	(5,900)	(6,176)	276
Печалба от оперативна дейност		17,726	17,726	-
Финансови приходи		893	893	-
Финансови разходи		(3,045)	(3,045)	-
Печалба преди данъци		15,574	15,574	-
Разход за данък върху доходите	(б)	(1,693)	(1,654)	(39)
Печалба за годината		<u>13,881</u>	<u>13,920</u>	<u>(39)</u>

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

2.3 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

Отчет за финансовото състояние към 31 декември 2018 г.	Пояснение	Суми, изчислени съгласно		Увеличение/ (намаление) хил. лв.
		МСФО 15 хил. лв.	Предшвен МСС хил. лв.	
Активи				
Нетекущи активи				
Имоти, машини и съоръжения		354,647	354,647	-
Нематериални активи		3,170	3,170	-
Инвестиционни имоти		7,692	7,692	-
Репутация		9,130	9,130	-
Отсрочени данъчни активи		89	89	-
Общо нетекущи активи		374,728	374,728	-
Текущи активи				
Материални запаси	(б)	17,685	19,039	(1,354)
Търговски и други вземания	(д)	8,892	9,391	(499)
Активи по договори с клиенти	(б), (д)	811	-	811
Вземания за данък върху доходите		13	13	-
Парични средства и парични еквиваленти		4,107	4,107	-
Общо текущи активи		31,508	32,550	(1,042)
Активи, класифицирани като държани за продажба		1,370	1,370	-
ОБЩО АКТИВИ		407,606	408,648	(1,042)

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

2.3 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

Отчет за финансовото състояние към 31 декември 2018 г.	Пояснение	Суми, изчислени съгласно		Увеличение/ (намаление)
		МСФО 15	Предшешен МСС	
Собствен капитал				
Акционерен капитал		107,400	107,400	-
Премиен резерв		30,604	30,604	-
Обратно изкупени собствени акции		(3,308)	(3,308)	-
Други резерви		84,880	84,880	-
Резерв от превръщане на чуждестранна валута		17,865	17,865	-
Неразпределена печалба	(6)	80,493	80,532	(39)
		<u>317,934</u>	<u>317,973</u>	<u>(39)</u>
Неконтролиращо участие		2,499	2,499	-
Общо собствен капитал		320,433	320,472	(39)
Пасиви				
Нетекучи пасиви				
Лихвоносни заеми и привлечени средства		39,822	39,822	-
Получени заеми от свързани лица		8,748	8,748	-
Деривативен финансов пасив		131	131	-
Търговски и други задължения		33	33	-
Финансирания		1,632	1,632	-
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране		779	779	-
Провизии		119	119	-
Отсрочени данъчни пасиви	(6)	9,823	9,784	39
Общо нетекучи пасиви		61,087	61,048	39
Текущи пасиви				
Лихвоносни заеми и привлечени средства		11,762	11,762	-
Получени заеми от свързани лица		1,276	1,276	-
Деривативен финансов пасив		84	84	-
Облигационен заем		-	-	-
Търговски и други задължения	(б), (е)	9,527	12,891	(3,364)
Пасиви по договори с клиенти	(е)	2,714	-	2,714
Провизии	(б)	225	617	(392)
Финансирания		148	148	-
Задължение за данък върху доходите		350	350	-
Общо текущи пасиви		26,086	27,128	(1,042)
Общо пасиви		87,173	88,176	(1,003)
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		407,606	408,648	(1,042)

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

2.3 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

Естеството на корекциите към 1 януари 2018 г. и причините за значителните промени в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2018 г. и отчета за доходите за годината, завършваща на 31 декември 2018 г., са описани по-долу:

(а) Приходи, свързани с комисионни, дължими на клиента

Преди приемането на МСФО 15 адрес комисионните, които представляват отстъпка в цената на услугата по договори за рейсов чартър са признавани като разход за външни услуги и приходът е признаван брутно. Съгласно МСФО 15 тези комисионни представляват възнаграждение, дължимо на клиента и се отчитат като намаление в цената на сделката.

За годината, завършваща на 31 декември 2018 г., ефектът на МСФО 15 върху Отчета за доходите е: (i) намаление на Приходи по договори с клиенти с 814 хил. лв. и (ii) намаление на Разходи за външни услуги с 814 хил. лв.

(б) Приходи от договор с клиент за изграждане на корпус на плавателен съд

Преди приемането на МСФО 15 приходите, свързани с изграждане на корпуси на плавателни съдове, са признавани при достигане на определен етап на завършеност на работата, като се е прилагал метода на процента на завършеност. Етапите на завършеност са били свързани с основните технологични етапи на строителство на кораба, като очакваната загуба по договор за строителство (ако така е идентифицирана) се е признавала веднага в печалби и загуби.

Към 31 декември 2018 г., Групата има договор с клиент за изграждане на корпус на плавателен съд, по който не е достигнат никой от етапите на завършеност и преди приемането на МСФО 15 не би бил признат приход по него. Натрупаните разходи биха били класифицирани като незавършено производство, а цялата очаквана загуба по проекта – призната като провизия.

Групата е достигнала до заключението, че съгласно МСФО 15 това задължение за изпълнение се удовлетворява в течение на времето, като прихода се признава на база на метода на вложените ресурси.

За годината, завършваща на 31 декември 2018 г., ефектът на МСФО 15 върху Отчета за доходите е: (i) увеличение на Приходите по договори с клиенти с 962 хил. лв.; (ii) намаление на Коректива на незавършеното производство с 1,354 хил. лв.; (iii) намаление на Други разходи с 392 хил. лв. и (iv) увеличение на Разходите за данък върху доходите с 39 хил. лв.

Към 31 декември 2018 г., ефектът на МСФО 15 върху Отчета за финансовото състояние е: (i) намаление на Материалните запаси (незавършено производство) с 1,354 хил. лв.; (ii) увеличение на Активи по договори с клиенти с 312 хил. лв.; (iii) намаление на Неразпределена печалба с 39 хил. лв.; (iv) увеличение на Отсрочени данъчни пасиви с 39 хил. лв. (v) намаление на Търговски и други задължения с 650 хил. лв. и (vi) намаление на Провизии с 392 хил. лв.

(в) Приходи, свързани с разходи за командировки и други разходи, които клиента заплаща по себестойност

Преди приемането на МСФО 15 приходи, свързани с разходи за командировка на персонала по изпълнението на договорите с клиенти са представяни нетно от самите разходи. Съгласно МСФО 15 Групата преценява, че тези приходи са част от задължението ѝ за изпълнение по договорите с клиенти.

За годината, завършваща на 31 декември 2018 г., ефектът на МСФО 15 върху Отчета за доходите е: (i) увеличение на Приходи по договори с клиенти с 116 хил. лв. и (ii) увеличение на Други разходи с 116 хил. лв.

(г) Приходи от административни услуги

Преди приемането на МСФО 15 приходи, свързани с административни услуги са признавани като Други приходи от дейността в отчета за доходите. Съгласно МСФО 15 тези услуги представляват възнаграждения по договори с клиенти и съответно са рекласифицирани в Приходи от договори с клиенти.

За годината, завършваща на 31 декември 2018 г., ефектът на МСФО 15 върху Отчета за доходите е: (i) увеличение на Приходи по договори с клиенти с 51 хил. лв. и (ii) намаление на Други приходи от дейността с 51 хил. лв.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

2.3 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

(д) Активи по договори с клиенти

Преди приемането на МСФО 15 Групата признава Търговски вземания, дори когато получаването на общото възнаграждение зависи от други условия, освен изтичането на определено време. Съгласно МСФО 15 всяко възнаграждение, което е под условие, трябва да бъде признато като актив по договор, а не като вземане. Следователно, след приемането на МСФО 15 Групата е рекласифицирала 976 хил. лв. от Търговски вземания в Активи по договори с клиенти към 1 януари 2018 г.

Към 31 декември 2018 г., ефектът на МСФО 15 върху Отчета за финансовото състояние е: (i) увеличение на Активи по договори с клиенти с 499 хил. лв. и (ii) намаление на Търговски вземания с 499 хил. лв. Активите по договори представляват удовлетворени, но нефактурирани задължения за изпълнение.

(е) Аванси, получени от клиенти

Преди приемането на МСФО 15, Групата е представяла авансите, получени от клиенти за изпълнение на договорите си като Търговски задължения в отчета за финансовото състояние.

Съгласно МСФО 15 всяко възнаграждение, получено от клиента преди Групата да прехвърли стоките или услугите към него, трябва да бъде признато като пасив по договор, а не като задължение. Следователно, след приемането на МСФО 15 Групата е рекласифицирала 2,938 хил. лв. от Търговски задължения в Пасиви по договори с клиенти към 1 януари 2018 г.

Към 31 декември 2018 г., ефектът на МСФО 15 върху Отчета за финансовото състояние е: (i) увеличение на Пасиви по договори с клиенти с 2,714 хил. лв. и (ii) намаление на Търговски задължения с 2,714 хил. лв. Пасивите по договори представляват авансови плащания за стоки или услуги, които ще се предоставят през следващите периоди.

КРМСФО 22 Отчитане на сделки и авансови плащания по сделки в чуждестранна валута

Разяснението разглежда въпроса за определяне на датата на сделката за целите на определянето на спот валутния курс, който ще се използва за превалутиране на актива, прихода или разхода (или част от тях) при първоначалното им признаване, което е свързано с отписването на непаричен актив или непаричен пасив, произтичащи от платено или получено авансово плащане по сделка в чуждестранна валута. Възприемането на разясненията не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Групата.

МСФО 2 Плащане на базата на акции (Изменения): Класификация и оценяване на сделки с плащане на базата на акции

Измененията предвиждат изисквания за: счетоводното отчитане на ефектите от условията за упражняване и неупражняване върху оценяването на сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства; за плащане на базата на акции с възможност за нетно от задълженията за данък при източника уреждане и за изменения на условията за плащане на базата на акции, което променя класификацията от сделка уреждана с парични средства в сделка, уреждана чрез издаване на инструменти на собствения капитал. Възприемането на измененията не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Групата.

МСФО 4 Застрахователни договори (Изменения): Прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори

Измененията не са приложими за Групата.

МСС 40 Инвестиционни имоти (Изменения): Трансфери на инвестиционен имот

Измененията дават разяснения относно трансфери от или към инвестиционен имот при промяна в намеренията на ръководството само когато има доказана промяна в използването. Само промяна в намеренията на ръководството не е достатъчно доказателство за промяна в използването. Възприемането на измененията не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Групата.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2014-2016 година

Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - оценяване на предприятието, в което е инвестирано по справедлива стойност.

Възприемането на измененията не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Групата.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на консолидирания финансов отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към отчетната дата, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.

Преценки

При прилагането на счетоводните политики на Групата, освен приблизителните оценки, ръководството е направило следните преценки, които имат най-съществен ефект върху сумите, признати в консолидирания финансов отчет.

Действащо предприятие

Към 31 декември 2018 г. Групата отчита положителен оборотен капитал в размер на 6,792 хил. лв. (2017 г.: отрицателен оборотен капитал 60,215 хил. лв.).

Групата отчита печалба за годината преди лихви, данъци и амортизация в размер на 34,719 хил. лв. (2017 г.: 26,148 хил. лв.), което позволява на Групата да покрива финансовите си разходи и да генерира стабилни и постоянни положителни парични потоци от оперативна дейност на годишна база.

В резултат на описаното по-горе, ръководството счита, че не са налице несигурности по отношение на принципа – предположение за действащо предприятие на Групата като цяло.

Функционална валута на дъщерни дружества

Основната част от приходите, разходите и финансирането на дъщерните дружества от сегмент „Морски транспорт“, регистрирани в чужбина, са деноминирани в щатски долари, поради което тяхната функционална валута следва да бъде щатски долари. В резултат на това курсовите разлики, които възникват в резултат от превръщането на активите, пасивите и отчетите за доходите на тези чуждестранни операции, са признати в другия всеобхватен доход.

Ефектът от превалутиране на получени заеми от свързани лица в евро в дъщерните дружества от сегмент „Морски транспорт“, който не се елиминира в процеса на консолидация, се признава в другия всеобхватен доход, тъй като тези заеми представляват част от нетната инвестиция на Индустиален холдинг България АД в чуждестранните операции и не са налице индикации за уреждане на заемите чрез погасяване или продажба на съответното дружество-кредитополучател.

Идентификация на свързани лица

Идентифицирането на взаимоотношенията със свързани лица по МСС 24 изисква ръководството да направи различни преценки по отношение на индикатори за контрол, значително влияние и такива включващи ключов управленски персонал като използва различни източници на информация като договорни споразумения, исторически данни, анализ на конкретни факти и обстоятелства, които индират такива взаимоотношения.

В настоящия консолидиран финансов отчет ръководството е идентифицирало категориите свързани лица, както е оповестено в Бележка 35.

Приходи от договори с клиенти

Групата е приложила следните преценки, които оказват съществено влияние върху определянето на размера и момента на възникване на приходите от договори с клиенти:

- Определяне на момента във времето на удовлетворяване на задължението за изпълнение по производство на метални конструкции

Групата е заключила, че приходите от производство на метални конструкции следва да се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите, предоставени от Групата. Фактът, че друго предприятие няма да се налага да извършва повторно дейностите, които тя е извършила до момента, показва, че клиентът едновременно получава и консумира ползите от дейността на Групата в течение на изпълнението от нейна страна.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения
(продължение)

Преценки (продължение)

Групата е определила, че методът на вложените ресурси е най-подходящ за оценяване на напредъка по производство на метални конструкции, тъй като съществува пряко съотношение между усилията ѝ (т.е. сумата на направените разходи) и прехвърлянето на ползите към клиента. Групата признава приходите въз основа на направените разходи спрямо общия размер на очакваните такива, необходими за приключване на работата.

- Определяне на метод за приблизителна оценка на променливото възнаграждение и преценка на ограничението

Някои договори за обработка на товари включват ретроспективни отстъпки в цената за обем, което поражда променливо възнаграждение. При приблизителната оценка на това променливо възнаграждение, Групата е определила, че използването на метода на най-вероятната сума е по-подходящ, тъй като договорите са с един праг за обем.

Договорите за рейсов чартър включват клаузи, обвързващи клиента или да заплати демюрейдж (обезщетение), или да получи диспач (бонус), които пораждат променливо възнаграждение. При приблизителната оценка на тези променливи възнаграждения, Групата е определила, че използването на метода на очакваната стойност е по-подходящ, тъй като възможните резултати са повече от един.

Преди да включи какъвто и да било размер на променливо възнаграждение в цената на сделката, Групата преценява дали сумата на променливото възнаграждение е ограничена. На база исторически опит, бизнес прогнози и актуални икономически условия Групата е определило, че приблизителните оценки за променливото възнаграждение при договори за обработка на товари не са обект на ограничение. В допълнение, несигурността на променливото възнаграждение ще се разреши в рамките на кратък период от време.

Групата е определило, че приблизителните оценки за променливото възнаграждение по договорите за рейсов чартър са обект на ограничение, тъй като изцяло зависят от решения и действия на трети страни и историческия опит не е релевантен, за да се предвиди бъдещия резултат.

- Приблизителна оценка на променливото възнаграждение

Групата определя приблизително променливите възнаграждения, които следва да бъдат включени в цената по сделката за обработка на товари с ретроспективни отстъпки в цената за обем.

Очакваните от Групата ретроспективни отстъпки в цената за обем се анализират на база клиент за договори, които са предмет на един праг за обем. Определянето за това дали съществува вероятност клиентът да получи право на отстъпка зависи от историческите права за отстъпки на съответния клиент и натрупаните до момента покупки.

Приблизителните оценки за ретроспективните отстъпки в цената за обем са чувствителни спрямо промени в обстоятелствата и миналият опит на Групата във връзка с тези елементи може да не е представителен по отношение на реалните права за отстъпки в бъдеще. Към 31 декември 2018 г. Групата няма задължения за възстановяване за ретроспективни отстъпки в цената за обем, тъй като правата за отстъпки на клиентите са в рамките на календарната година.

Неотменими ангажменти по оперативен лизинг – Групата като лизингополучател

Групата е сключила договори за лизинг на имоти и транспортни средства. Ръководството счита, че тъй като всички съществени рискове и изгоди от собствеността върху тези активи не се поемат от Групата, договорите се третират като оперативни лизинги.

Договори за тайм-чартър на кораби – Групата като лизингодател

Групата е сключила договори за тайм-чартър на кораби, въз основа на които плавателните средства се предоставят на трети лица (чартъри) за определен период от време. Описаните договори са анализирани спрямо специфични критерии и е преценено, че те съдържат лизингови споразумения. Ръководството счита, че тъй като всички съществени рискове и изгоди от собствеността върху корабите не се поемат от чартъора, договорите за тайм-чартър се третират като оперативни лизинги в консолидирания финансов отчет.

3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Преценки (продължение)

Отсрочен данъчен пасив върху дъщерни дружества

Съгласно изискванията на параграф 39 и параграф 44 от МСС 12 Групата е направила анализ на временните разлики възникващи от инвестиции в дъщерни предприятия към 31 декември 2018 г. На база на преценка за вероятността за реализация на тези разлики и очакваните данъчни резултати, не се налага признаване на отсрочени данъчни активи или пасиви върху тях към отчетната дата.

Тест за обезценка на част от репутацията в дъщерни дружества

В зависимост от това как се управлява и следи дейността на Групата, ръководството е идентифицирало два обекта генериращи парични потоци (ОГПП), към които е алокирана част от репутацията в дъщерни дружества – ОГПП „Корабостроителна индустрия“ и ОГПП „Одесос ПБМ“. Възстановимата стойност на ОГПП е определена чрез изчисление за стойността в употреба, което се базира на прогнозните парични потоци, отразяващи спецификите на бизнес секторите, в които ОГПП оперират и най-актуалното виждане на ръководството за очакваните резултати за прогнозния период. Подробна информация е оповестена в Бележка 19.

Тест за обезценка на кораби

За целите на теста за обезценка на корабите, ръководството е установило определени индикатори за обезценка. Възстановимата стойност на активите е определена чрез изчисление за стойността в употреба, което се базира на прогнозните парични потоци, отразяващи спецификите на бизнес сектора, в които тези дружества оперират и най-актуалното виждане на ръководството за очакваните резултати за прогнозния период. Подробна информация е оповестена в Бележка 18.

Други

В зависимост от това как се управлява и следи процеса по оборотно и дългосрочно финансиране на Групата, ръководството счита, че усвоената част в размер на 1,103 хил. лв. за оборотно финансиране от договор сключен с търговска банка, за предоставяне на кредитен лимит за издаване на банкови гаранции, акредитиви и оборотно финансиране на Индустиален холдинг България АД и/или дружества от неговата група следва да бъде представена като дългосрочно задължение. Преценката е направена на база на историята на договора, който датира от 2006 г., условията по него за ежегодно удължаване с писмена молба от ползвателя, намерението на ръководството да продължи да използва лимита за повече от 12 месеца, както и липса на основания за предсрочното му изискване от страна на банката кредитор.

Приблизителни оценки и предположения

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурности в приблизителните оценки към отчетната дата и за които съществува значителен риск да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващия отчетен период, са посочени по-долу:

Провизия за гаранционно обслужване

Групата признава провизия за задължението си да осигури гаранционно обслужване за задължението си да гарантира доброто изпълнение на продадена готова продукция и извършени услуги. Определянето на провизията за гаранционно обслужване изисква ръководството да направи преценка относно потенциалните разходи по гаранцията на база техническа оценка и исторически данни за подобни гаранции. Към 31 декември 2018 г. необходимата провизия за гаранционно обслужване е в размер на 17 хил. лв. (2017 г.: 80 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в Бележка 30.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Приблизителни оценки и предположения (продължение)

Провизия за обременяващи договори

Провизия за обременяващи договори се признава, когато очакваните икономическите ползи за Групата произтичащи от договора, са по ниски от разходите, които не могат да се избегнат, за да се покрият задълженията, произтичащи от договора. Определянето на очакваните разходи за прекратяване или продължаване на договора изисква да бъде направена съществена преценка относно бъдещите парични потоци, която крие съществени несигурности. Към 31 декември 2018 г., задължението на Групата за провизии по обременяващи договори е в размер на 208 хил. лв. (2017: нула хил. лв.). Допълнителна информация за провизиите за обременяващи договори е представена в Бележка 30.

Доходи на персонала при пенсиониране

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка. Тази оценка изисква да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване на заплатите, текуществото на персонала и нивата на смъртност. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност. Към 31 декември 2018 г., задължението на Групата за доходи на персонала при пенсиониране е в размер на 779 хил. лв. (2017: 849 хил. лв.). Допълнителна информация за доходите на персонала при пенсиониране е представена в Бележка 31. Групата очаква да учреди всички годишни компенсируеми отпуски изцяло в рамките на 12 месеца след края на отчетния период.

Полezni животи на имоти, машини и съоръжения, и нематериални активи

Финансовото отчитане на имотите, машините и съоръженията, и нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техните очаквани полезни животи и остатъчни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на Групата. Информация за полезните животи на имоти, машини, съоръжения и оборудване е представена в Бележка 2.2 н), а на нематериалните активи – в Бележка 2.2 с).

Провизия за очаквани кредитни загуби за търговски вземания и активи по договори с клиенти

Групата използва матрица за провизиране за изчисление на ОКЗ за търговските вземания и активите по договори с клиенти. Процентите на провизиране се базират на дните на просрочие за групи от различни сегменти клиенти (по видове услуги и продукти), които имат сходни модели на загуба.

Матрицата за провизиране първоначално се основава на процентите на просрочие, наблюдавани от Групата в исторически план. Групата прецизира матрицата, за да коригира историческия опит със загубите по кредити чрез включване на прогнозна информация. Например, ако прогнозите за икономически условия (например, брутен вътрешен продукт) се очаква да се влошат през следващата година, което може да доведе до по-голям брой просрочия в производствения сектор, историческите проценти на просрочия се коригират. Историческите проценти на просрочия се актуализират към всяка отчетна дата и промените в прогнозните приблизителни оценки се анализират.

Оценката за корелацията между историческите проценти на просрочие, прогнозите за икономическите условия и ОКЗ представлява съществена приблизителна оценка. Размерът на ОКЗ е чувствителен спрямо промени в обстоятелствата и прогнозираните икономически условия. Историческия опит на Групата по отношение на кредитните загуби и прогнозите за икономическите условия може също така да не са представителни за реалните просрочия от страна на клиента в бъдеще. Информация за ОКЗ по търговските вземания и активите по договори с клиенти на Групата е оповестена в Бележка 23.

Обезценка на материали, незавършено производство и готова продукция

Групата признава обезценка на материали, незавършено производство и готова продукция до тяхната нетна реализируема стойност. Определянето на обезценката изисква ръководството да направи оценка на обръщаемостта на незавършеното производство и готовата продукция и тяхната евентуална реализация чрез продажба. Към 31 декември 2018 г. необходимата обезценка на материали, незавършено производство и готова продукция е в размер на 1,408 хил. лв. (2017 г.: 1,481 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в Бележка 22.

3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Приблизителни оценки и предположения (продължение)

Отсрочени данъци върху натрупани данъчни загуби

Отсрочените данъчни активи се признават за всички неизползвани данъчни загуби до степента, до която е вероятно да е налице облагаема печалба, срещу която те да бъдат приспаднати. Определянето на сумата на отсрочените данъчни активи, която да бъде призната изисква да бъде направена съществена преценка от ръководството, която се базира на очакваното време на възникване и нивото на бъдещите облагаеми печалби, както и на бъдещите стратегии за данъчно планиране на дружествата от Групата. Към 31 декември 2018 г. Групата има данъчни загуби, която подлежат на пренасяне в бъдещи периоди, в размер на 36,054 хил. лв. (2017 г.: 40,379 хил. лв.), за които са признати отсрочени данъчни активи в размер респективно на 184 хил. лв. (2017 г.: 675 хил. лв.). Допълнителна информация за отсрочените данъци е оповестена в Бележка 17.

Преценка на земи, сгради, специализирани съоръжения и инвестиционни имоти

Групата отчита земите, сградите и определено специализирано оборудване по преоценени стойности, като промените в справедливата стойност се признават в отчета за всеобхватния доход. В допълнение, Групата отчита инвестиционни имоти по справедлива стойност, като промените в справедливата стойност се признават в отчета за доходите. Оценка на справедливите стойности на земи, сгради и специализирани съоръжения е направена от независим лицензиран оценител към 31 декември 2018 г. с изключение на оценката на земи и сгради на ИХБ Електрик АД, която е извършена към 31 декември 2016 г. Оценка на справедливите стойности на инвестиционните имоти е направена от независим лицензиран оценител с ефективна дата 31 декември 2018 г. Подробна информация относно справедливата стойност и използваните оценителски методи е представена в Бележки 18 и 21.

4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

По-долу са представени накратко публикуваните стандарти, които все още не са действащи или не са приложени по-рано от Групата към датата на издаване на настоящия финансов отчет. Оповестено е как в разумна степен може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Групата възприеме тези стандарти за първи път. Това се очаква да стане, когато те влязат в сила.

МСФО 16 Лизинг

МСФО 16 беше публикуван през януари 2016 г. и заменя МСС 17 *Лизинг*, КРМСФО 4 *Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг*, ПКР-15 *Оперативен лизинг-Стимули* и ПКР-27 *Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг*. МСФО 16 установява принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на лизинг, и изисква лизингополучателите да отчитат всички лизингови договори по един и същ балансов модел, подобен на счетоводното отчитане на финансовия лизинг съгласно МСС 17. Стандартът включва две освобождавания от признаване за лизинговите договори - лизинг на активи с „ниска стойност“ (напр. персонални компютри) и краткосрочен лизинг (т.е. лизинг със срок на лизинговия договор до 12 месеца). Към началната дата на лизинга лизингополучателят признава задължение за извършване на лизингови плащания (т.е. лизинговото задължение) и актив, представляващ правото на използване на основния актив в течение на срока на лизинговия договор (т.е. актив за правото на ползване). Лизингополучателите ще бъдат задължени да признават отделно разход за лихви по лизинговото задължение и разход за амортизация на актива за правото на ползване.

Също така, лизингополучателите ще бъдат задължени да оценят отново лизинговото задължение при настъпването на определени събития (напр. промяна на лизинговия срок, промяна в бъдещите лизингови плащания, произтичащи от промяна в индекса или преценка, използвани за определянето на тези плащания). По принцип, лизингополучателят ще признава сумата на преоценката на лизинговото задължение като корекция на актива за правото на ползване.

Съгласно МСФО 16, счетоводното отчитане при лизингодателя по същество остава непроменено спрямо това, прилагано към днешна дата съгласно МСС 17. Лизингодателите ще продължат да класифицират лизинговите договори при прилагането на същия принцип на класификация, както е определен в МСС 17, и да правят разграничение между двата вида лизинг: оперативен и финансов лизинг.

4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСФО 16 Лизинг (продължение)

МСФО 16, който влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019, изисква лизингополучателите и лизингодателите да правят по-разширени оповестявания от тези съгласно МСС 17.

Преминаване към МСФО 16

Групата планира да приеме МСФО 16 по модифицирания ретроспективен подход. Групата ще започне да прилага стандарта към договори, които преди това са били определени като лизинг при прилагането на МСС 17 и КРМСФО 4. Следователно, Групата няма да прилага стандарта към договори, които преди това не са били определени като лизинг при прилагането на МСС 17 и КРМСФО 4.

Към датата на одобрение за издаване на настоящия финансов отчет за 2018 година Групата все още е в процес на приключване на анализа на ефектите от първоначалното прилагане на МСФО 16. Оценката на евентуалния ефект, който прилагането на МСФО 16 ще окаже върху активите и пасивите в периода на първоначалното прилагане е на стойност 1,600 хил. лв. Тази количествена информация може да е предмет на допълнителни промени през 2019 година, в следствие на приключването на анализа във връзка с първоначалното прилагане на МСФО.

Групата е направила анализ и е установила, че договорите за тайм-чартър съдържат лизингов компонент съгласно критериите МСФО 16 и Групата е лизингодател по тези договори. Стандартът изисква да се оповестяват лизинговите и нелизинговите компоненти на приходите. В договорите си за тайм-чартър Групата е заключила, че лизинговият компонент е наема на кораба, а нелизинговия – услугата по експлоатацията му по време на чартъра.

МСФО 17: Застрахователни договори

Стандартът все още не е приет от ЕС. Той не е приложим за Групата.

Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия: Продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие

Измененията разглеждат установеното несъответствие между изискванията на МСФО 10 и МСС 28 при продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие. Признава се пълната печалба или загуба, когато сделката касае бизнес и част от печалбата или загубата, когато сделката касае активи, които не представляват бизнес. Влизането в сила на това изменение е отложено за неопределено време от БМСС в зависимост от резултатите от неговия проучвателен проект, касаещ отчитане по метода на собствения капитал. Измененията все още не са приети от ЕС. Групата не очаква тези изменения да имат ефект върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

КРМСФО 23 Несигурност при третиране на данъци върху дохода

Разяснението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното му прилагане. Разяснението разглежда счетоводното отчитане на данъците върху дохода, когато данъчното третиране е свързано с несигурност, която засяга прилагането на МСС 12. Разяснението предоставя насоки относно несигурни данъчни третираня поотделно или заедно, проверки от данъчните органи, приложимия метод за отразяване на несигурността и счетоводно отчитане на промени във фактите и обстоятелствата. Групата ще анализира и оцени ефектите от разяснението върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

МСФО 9 Финансови инструменти: класификация и оценяване (Изменения): Характеристики на предсрочно погасяване с отрицателно компенсиране

Измененията, които са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното им прилагане, предлагат промяна в МСФО 9 за конкретни финансови активи, които в противен случай биха имали договорни парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихва, но не отговарят на условието за допустимост единствено в резултат от наличието на характеристики на предсрочно погасяване с отрицателно компенсиране.

4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСФО 9 Финансови инструменти: класификация и оценяване (Изменения): Характеристики на предсрочно погасяване с отрицателно компенсиране (продължение)

По-конкретно, за финансови активи, с характеристики на предсрочно погасяване, които биха могли да доведат до отрицателно компенсиране, измененията изискват финансовият актив да се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, в зависимост от оценката на бизнес модела, по който той се държи. Не се очаква тези изменения да окажат влияние върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Групата.

МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия (Изменения): Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват, че МСФО 9 Финансови инструменти е приложим по отношение на дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия, които по своята същност представляват част от нетната инвестиция в асоциираните или съвместните предприятия, но по отношение на които не се прилага метода на собствения капитал. Предприятието прилага МСФО 9 към тези дългосрочни участия преди да приложи МСС 28. При прилагането на МСФО 9 предприятието не взема под внимание корекции в балансовата стойност на дългосрочните участия, които възникват в резултат от прилагането на МСС 28. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Не се очаква тези изменения да окажат влияние върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Групата.

МСС 19 Доходи на наети лица (Изменения): Изменения, съкращения и уреждания на плана

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията изискват от предприятията да използват актуализирани актюерски предположения за определяне на разходите за текущ стаж и нетната лихва за оставащия период от годишния отчетен период след извършването на промяна в плана, съкращение или уреждане. Също така, измененията разясняват начина, по който счетоводното отчитане на промяната в плана, съкращението или уреждането влияят върху изискванията за таван на актива. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Групата ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

МСФО 3 Бизнес комбинации (Изменения): Дефиниция за бизнес

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват минималните изисквания за бизнес и ограничават дефиницията за бизнес. Измененията също така премахват преценката, дали пазарните участници са в състояние да променят липсващи елементи, предоставят насоки, подпомагащи дружествата в преценката, дали придобитият процес е съществен и въвеждат незадължителен тест за концентрация на справедлива стойност. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Групата ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Изменения в МСС 1 Представяне на Финансови Отчети и МСС 8 Счетоводна Политика, Промени в Счетоводните Приблизителни Оценки и Грешки: Дефиниция за същественост

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват дефиницията за същественост и как трябва да бъде прилагана тя, като предоставят практически насоки, които до сега са били включени в други МСФО. Измененията също така поясняват, че съществеността зависи от естеството и значимостта на информацията. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Групата ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Концептуална рамка за финансово отчитане

БМСС публикува Изменената Концептуалната рамка за финансово отчитане на 29 март 2018 г., която е в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. Концептуалната рамка представя концепциите за финансовото отчитане, разработване на стандарти, насоки относно изготвянето на последователни счетоводни политики и насоки към разбирането и интерпретирането на стандартите.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД **ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

Концептуална рамка за финансово отчитане (продължение)

Основните промени, въведени в ревизираната Концептуална рамка за финансово отчитане, са свързани с концепцията за оценка, включително факторите, които следва да се вземат предвид при избора на база за оценка, и концепцията за представяне и оповестяване, включително и кои доходи и разходи се класифицират в друг всеобхватен доход. Концептуалната рамка също така предоставя актуализирани определения за актив и пасив и критерии за тяхното признаване във финансовите отчети. Концептуална рамка за финансово отчитане все още не е приета от ЕС. Групата ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Годишни подобрения на МСФО Цикъл 2015-2017

В цикъла 2015-2017 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, които ще влязат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 3 Бизнес комбинации и МСФО 11 Съвместни споразумения – разяснение относно счетоводното отчитане на държани преди това дялове в съвместни дейности;
- МСС 12 Данъци върху дохода – разяснение относно последствията от гледна точка на данъците върху дохода от плащания във връзка с финансови инструменти, класифицирани като собствен капитал;
- МСС 23 Разходи по заеми – разяснение относно разходите по заеми, отговарящи на условията за капитализиране.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2015-2017 година все още не са приети от ЕС. Групата ще анализира и оцени ефекта от измененията върху бъдещите си финансови отчети.

5. Оперативни сегменти

Информацията по оперативни сегменти е представена спрямо бизнес секторите на Групата и в зависимост от организацията на нейната вътрешна управленска структура.

Групата включва следните оперативни сегменти (бизнес сектори):

- *Морски транспорт:* опериране на кораби, собственост на Групата, за транспортиране на товари по море.
- *Пристанищна дейност:* пристанищни услуги, свързани с обработката и съхранението на товари и обслужване на плавателните съдове по време на товаро-разтоварните дейности.
- *Машиностроене:* производство и продажба на металорежещи машини, компоненти и детайли за машиностроителната и други индустрии; металолееене.
- *Корабостроене и кораборемонт:* ремонт и реконструкция на плавателни съдове, производство на нестандартни метални конструкции за нуждите на корабостроенето, строителната индустрия и енергийната промишленост; корабно проектиране.
- *Други дейности:* консултантски услуги, надзор и преглед на плавателни съдове и други дейности.

Всички сегменти се намират и извършват дейност на територията на България с изключение на дружествата – корабособственици, регистрирани на Маршалови острови (от сегмент „Морски транспорт”).

Вътрешно сегментното ценообразуване се определя по начин подобен на преки сделки съгласно сключени договори между купувач-продавач (трети лица). Вътрешно сегментните приходи са елиминирани.

Финансовите резултати за съответния сегмент, активите и пасивите включват съответните суми, които могат директно да се отнесат за даден сегмент, както и тези, които могат да бъдат разпределени на разумна база.

Капиталовите разходи за даден сегмент представляват общите разходи направени през периода с цел придобиване на активи, които се очаква да бъдат използвани повече от един отчетен период.

Някои финансови активи и пасиви не се разпределят към сегменти, защото се управляват на групово ниво.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

5. Оперативни сегменти (продължение)

Приходите (без други приходи от дейността) могат да се анализират по пазари, определени от местоположението на клиентите, както следва:

	<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
В България		21,440	21,355
Извън България		84,879	70,395
		106,319	91,750

Дълготрайни активи

	<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
В България		197,472	191,635
Извън България		168,037	169,986
		365,509	361,621

Дълготрайните активи се състоят от дълготрайни материални активи, инвестиционни имоти и нематериални активи.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

5. Оперативни сегменти (продължение)

Бизнес сектори

	Морски транспорт		Корабостроене и кораборемонт		Пристаниска дейност		Машностроене		Други дейности		Елиминирани суми		Консолидирани суми	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
<i>В хиляди лева</i>														
Приходи от договори с клиенти	24,756	-	20,004	-	11,538	-	31,839	-	761	-	-	-	88,898	-
Приходи от продажба на продукция и предоставяне на услуги	-	17,853	-	13,349	-	11,032	-	30,665	-	911	-	-	-	73,810
Приходи от наем	15,320	15,857	1,130	1,089	853	883	118	111	-	-	-	-	17,421	17,940
Други приходи от дейността	223	1	219	197	208	34	4,097	2,318	92	11	-	-	4,839	2,561
Приходи от сделки между сегментите	6	12	979	939	40	12	-	-	171	131	(1,196)	(1,094)	-	-
Общо приходи	40,305	33,723	22,332	15,574	12,639	11,961	36,054	33,094	1,024	1,053	(1,196)	(1,094)	111,158	94,311
Разходи за амортизация	(8,722)	(9,060)	(1,699)	(2,664)	(2,172)	(2,133)	(1,247)	(1,263)	(105)	(116)	-	-	(13,945)	(15,236)
Обезценка на дълготрайни активи	(1,387)	-	(7)	-	(464)	-	(104)	-	-	-	-	-	(1,962)	-
Печалба / (Загуба) от оперативна дейност	5,437	2,563	2,006	(1)	4,391	3,993	6,889	5,188	(997)	(969)	-	-	17,726	10,774
Разходи за лихви	(1,694)	(2,114)	(24)	(148)	(28)	(49)	(44)	(83)	(943)	(2,601)	-	-	(2,733)	(4,995)
Приходи от лихви (Разход за) / приход от данък върху доходите	-	-	-	4	1	1	-	-	-	-	-	-	1	5
	(139)	(136)	(488)	(315)	(357)	(369)	(697)	(513)	(12)	(15)	-	-	(1,693)	(1,348)
Нетна печалба / (загуба) за годината	4,321	(546)	1,458	(338)	3,998	3,569	6,082	4,514	(1,978)	(3,614)	-	-	13,881	3,585

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

5. Оперативни сегменти (продължение)
 Бизнес сектори (продължение)

В хиляди лева	Морски транспорт		Корабостроене и кораборемонт		Пряганияща дейност		Машностроене		Други дейности		Консолидирани суми	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Оперативни активи на сегмента	173,655	174,496	93,486	91,668	92,378	85,504	37,757	54,050	1,200	954	398,476	406,672
Репутация	-	-	3,050	3,050	5,082	5,082	998	998	-	-	9,130	9,130
Общо активи	173,655	174,496	96,536	94,718	97,460	90,586	38,755	55,048	1,200	954	407,606	415,802
Оперативни пасиви на сегмента	2,498	2,832	8,309	6,178	5,114	4,338	8,798	9,634	218	287	24,937	23,269
Лихвоносни заеми и привлечени средства	33,501	42,197	-	1,016	-	241	1,123	2,672	16,960	-	51,584	46,126
Облигационен заем	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50,563	-	50,563
Получени заеми от свързани лица	7,505	21,991	-	-	2,519	-	-	-	-	-	10,024	21,991
Данъчни задължения	54	53	94	96	100	49	360	133	20	20	628	351
Общо пасиви	43,558	67,073	8,403	7,290	7,733	4,628	10,281	12,439	17,198	50,870	87,173	142,300
Капиталови разходи	448	1,292	756	340	7,860	2,027	1,992	2,084	13	1	11,069	5,744

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

6. Придобиване на неконтролиращи участия

Придобиване на дъщерни дружества през 2018 г. и 2017 г.

През 2018 г. и 2017 г. Групата не е придобивала и не е учредявала нови дружества.

Придобиване на допълнително участие в ИХБ Електрик АД през 2018 г.

През 2018 г. Групата, чрез ЗММ България холдинг АД, придоби допълнително участие 0,01% от капитала на ИХБ Електрик АД, представляващо 115 броя обикновени акции с право на глас за сума в размер на 2 хил. лв. С това участието на Групата достигна 97.87% от капитала на ИХБ Електрик АД.

През 2017 г. Групата е изплатила 9,361 хил. лв. във връзка с придобивания през 2014 и 2015 година на допълнително участие в Одесос ПБМ ЕАД и Булпорт Логистика АД, с което погасява изцяло задълженията си по тези сделки.

Придобиване на допълнително участие в Одесос ПБМ ЕАД през 2017 г.

През 2017 г. Групата придоби допълнително участие 10% от капитала на Одесос ПБМ ЕАД, представляващо 528,000 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност 1 лв. всяка, за сума в размер на 1,000 хил. лв. Към 31 декември 2017 г. сумата е изцяло платена. С това участието на Групата достигна 100% от капитала на Одесос ПБМ ЕАД.

Следва таблица с допълнителното участие, придобито в Одесос ПБМ ЕАД:

	<i>В хиляди лева</i>
Договорена цена за изплащане в парични средства	1,000
Трансфер в преоценъчен резерв	2,228
Трансфер в допълнителни и законови резерви	42
Балансова стойност на допълнителното участие в Одесос ПБМ ЕАД	(3,155)
Разлика, призната в неразпределената печалба	115

Придобиване на допълнително участие в ИХБ Електрик АД през 2017 г.

През 2017 г. Групата, чрез ЗММ България холдинг АД, придоби допълнително участие 4,06% от капитала на ИХБ Електрик АД, представляващо 49,295 броя обикновени акции с право на глас за сума в размер на 418 хил.лв. С това участието на Групата достигна 97.86% от капитала на ИХБ Електрик АД.

Следва таблица с допълнителното участие, придобито в ИХБ Електрик АД:

	<i>В хиляди лева</i>
Договорена цена за изплащане в парични средства	418
Трансфер в преоценъчен резерв	325
Трансфер в допълнителни и законови резерви	4
Балансова стойност на допълнителното участие в ИХБ Електрик АД	(431)
Разлика, призната в неразпределената печалба	316

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

7.1. Приходи от договори с клиенти

<i>В хиляди лева</i>	Морски транспорт	Корабостроене и кораборемонт	Пристанищна дейност	Машиностроене	Други дейности	Общо
	2018	2018	2018	2018	2018	2018
Задължение за изпълнение						
Производство на металорежещи машини, компоненти и детайли	-	-	-	31,551	-	31,551
Превоз на товари по договори за рейсов чартър	24,627					24,627
Ремонт и реконструкция на плавателни съдове	-	13,164	43			13,207
Производство на метални конструкции	-	1,015				1,015
Проектантски услуги	-	4,328				4,328
Обработка на товари	-		9,474			9,474
Съхранение на товари	-		1,259			1,259
Наем на кей	-	1,294	721			2,015
Други услуги	129	203	41	288	761	1,422
Общо приходи по договори с клиенти	24,756	20,004	11,538	31,839	761	88,898

Салда по договори

<i>В хиляди лева</i>	2018
Търговски вземания (Бележка 23)	7,086
Търговски вземания свързани лица (Бележка 23)	7
Активи по договори с клиенти (Бележка 23)	811
Пасиви по договори с клиенти (Бележка 33)	2,714

Активите по договори първоначално се признават на база на удовлетворените задължения за изпълнение, тъй като получаването на възнаграждението зависи и от други условия (довършване на дейности), освен изтичането на определено време. При приключването на работата и нейното приемане от страна на клиента, сумите, признати като активи по договори с клиенти се рекласифицират в статията търговски вземания.

Пасивите по договори с клиенти включват краткосрочни авансови плащания.

По параграф 116 от МСФО 15 Групата е признала приходи в размер на 2,781 хил. лв., които са били включени в салдото на получени аванси по договор към началото на периода.

Задължения за изпълнение

Информацията за задълженията за изпълнение на Групата е обобщена по-долу:

Производство на металорежещи машини, компоненти и детайли

Задължението за изпълнение за производство на металорежещи машини, компоненти и детайли се удовлетворява при доставката на машината, компонента или детайла на клиента. Плащането обикновено се извършва от 0 до 30 дни след доставката.

Превоз на товари по договори за рейсов чартър

Задължението за изпълнение за превоз на товари по договори за рейсов чартър се удовлетворява с всеки изминал ден на превозване на товара. Плащането обикновено се извършва от 0 до 30 дни след натоварване.

Ремонт и реконструкция на плавателни съдове

Задължението за изпълнение за ремонт и реконструкция на плавателни съдове се удовлетворява с всяка приета дейност от клиента. Плащането обикновено се извършва от 0 до 180 дни след приключване на ремонта.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

7.1. Приходи от договори с клиенти (продължение)

Производство на метални конструкции

Задължението за изпълнение за производство на метални конструкции се удовлетворява в течение на времето на база вложените ресурси. Плащането обикновено се извършва от 0 до 30 дни след приемане на работата.

Проектантски услуги

Задължението за изпълнение за проектантски услуги се удовлетворява в течение на времето на база на вложените ресурси (човекочасове). Плащането обикновено се извършва от 0 до 30 дни след приемане на работата.

Обработка на товари

Задължението за изпълнение за обработка на товари се удовлетворява със всяко обработено количество товар. Плащането обикновено се извършва от 0 до 30 дни след приключване на обработката.

Съхранение на товари

Задължението за изпълнение за съхранение на товари се удовлетворява с всяко изминало денонощие, през което товарът е съхраняван на територията на пристанищата. Плащането обикновено се извършва от 0 до на 30 дни след приемане на работата.

Наем на кей

Задължението за изпълнение за наем на кей се удовлетворява с всеки изминал ден, през който корабът е швартован на кейовете на Групата. Плащането обикновено се извършва от 0 до 30 дни след изтичане на месечен период или отшвартоване на кораба.

Други услуги

Задължението за изпълнение за други производствени услуги и услуги по надзор и преглед на плавателни съдове се удовлетворява в течение на времето на база вложените ресурси. Плащането обикновено се извършва от 0 до на 30 дни след приемане на работата. Задължението за изпълнение за административни услуги се удовлетворява на база на потребените от клиента количества ресурси. Плащането обикновено се извършва от 0 до 30 дни след изтичане на месечен период или прекратяване на наема.

Като практически целесъобразна мярка не е необходимо Групата да оповестява информация по параграф 120 от МСФО 15 относно задължение за изпълнение, тъй като договорите с клиенти за продажба на стоки и предоставяне на услуги са с първоначално очакван срок до 1 година.

7.2. Приходи от продажба на продукция и предоставяне на услуги

В хиляди лева

	<u>2017</u>
Продажба на продукция	29,268
Продажба на услуги от договори за рейсов-чартър на кораби	17,705
Кораборемонт	11,494
Пристанищна дейност	11,032
Продажба на други услуги	3,762
Продажба на стоки и материали	549
	<u>73,810</u>

8. Приходи от наеми

В хиляди лева

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Приходи от наеми на кораби (договори за тайм-чартър)	15,320	15,857
Приходи от наеми на имоти	2,101	2,083
	<u>17,421</u>	<u>17,940</u>

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

9. Други приходи от дейността

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Печалба от продажба на дълготрайни активи и активи, класифицирани като държани за продажба (Бележка 9а)	2,817	1,324
Печалба от продажба на материали и скрап	1,157	475
Приходи от финансираня (Бележка 29)	279	467
Печалба от преоценка на инвестиционни имоти (Бележка 21)	26	19
Възстановена обезценка (Бележка 9б)	96	39
Други приходи	<u>464</u>	<u>237</u>
	<u>4,839</u>	<u>2,561</u>

9а. Печалба от продажба на дълготрайни активи и активи, класифицирани като държани за продажба

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Приход от продажба на дълготрайни активи и активи, класифицирани като държани за продажба	19,607	1,852
Балансова стойност на продадени активи	<u>(16,790)</u>	<u>(528)</u>
	<u>2,817</u>	<u>1,324</u>

През март 2018 г. е финализирана сделка за продажба на съвкупност от земи и сгради, машини и съоръжения, собственост на ИХБ Електрик АД, в резултат на която активи, класифицирани като държани за продажба с балансова стойност 14,254 хил. лв. и 374 хил. лв. направени подобрения през 2018 г. са продадени на обща цена от 16,944 хил. лв. (Бележка 20). Купувач по сделката е дружество под общ контрол с Групата. Останалата част от активите бяха продадени на несвързани лица.

9б. Възстановена обезценка

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Възстановена обезценка на материални запаси (Бележка 22)	17	39
Възстановена обезценка на земи и сгради (Бележка 18)	<u>79</u>	<u>-</u>
	<u>96</u>	<u>39</u>

10. Изменение в наличностите на незавършено производство и готова продукция

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
ЗММ Сливен АД	(214)	1,281
Булярд корабостроителна индустрия АД	(102)	(57)
ИХБ Метал Кастингс АД	29	(33)
ЗММ Нова Загора АД	109	283
ИХБ Електрик АД	<u>(13)</u>	<u>(897)</u>
	<u>(191)</u>	<u>577</u>

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

11. Разходи за придобиване и изграждане на активи по стопански начин

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Одесос ПБМ ЕАД	612	43
Тириста Лтд.	173	-
Булярд корабостроителна индустрия АД	109	30
КРЗ Порт-Бургас АД	48	46
ИХБ Електрик АД	-	36
Одрия Лтд	-	673
	<u>942</u>	<u>828</u>

12. Разходи за материали

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Основни материали	(13,395)	(13,284)
Гориво при експлоатацията на кораби	(7,762)	(4,950)
Спомагателни материали	(2,964)	(2,721)
Ел. енергия	(2,266)	(2,025)
Резервни части	(1,712)	(1,584)
Други	(787)	(653)
	<u>(28,886)</u>	<u>(25,217)</u>

13. Разходи за външни услуги

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Услуги от подизпълнители	(5,785)	(4,270)
Портови разходи	(4,445)	(4,288)
Посреднически услуги	(1,239)	(1,743)
Застраховки	(1,323)	(1,343)
Охрана	(991)	(906)
Ремонти	(682)	(653)
Наеми	(717)	(630)
Граждански договори	(459)	(340)
Абонаментна поддръжка на софтуер	(420)	(195)
Други	(2,375)	(2,261)
	<u>(18,436)</u>	<u>(16,629)</u>

Начислените за годината суми за услуги, извършени от регистрирания одитор на Групата включват: независим финансов одит - 199 хил. лв. (2017 г.: 197 хил. лв.) и други услуги, несвързани с одита – нула. (2017 г.: нула.). Тези суми са оповестени като част от други разходи за външни услуги.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

14. Разходи за персонал

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Заплати	(21,130)	(19,585)
Задължително социално осигуряване	(3,220)	(2,821)
Договори за управление	(1,418)	(1,515)
Задължително социално и здравно осигуряване по договори за управление	(95)	(100)
Начисления за неползвани отпуски	(156)	(224)
Начисления по МСС 19 - обезщетения при пенсиониране (Бележка 31)	(71)	(73)
Други разходи за персонала	(926)	(867)
	<u>(27,016)</u>	<u>(25,185)</u>

Средносписъчният персонал на Групата през 2018 г. е 1,115 служители (2017 г.: 1,084 служители).

15. Други разходи за дейността

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Обезценка (Бележка 15а)	(2,993)	(205)
Разходи за командировки и смяна на екипаж	(1,109)	(878)
Местни данъци и такси и данък върху разходите	(704)	(823)
Разходи от брак и ликвидация на дълготрайни материални активи	(252)	(145)
Начислени провизии (Бележка 30)	(213)	(65)
Други разходи	(629)	(559)
	<u>(5,900)</u>	<u>(2,675)</u>

15а. Загуби от обезценка

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Обезценка на дълготрайни активи (Бележка 18)	(1,962)	-
Обезценка на вземания (Бележка 23)	(922)	(74)
Обезценка на материални запаси (Бележка 22)	(71)	(123)
Обезценка на активи класифицирани като държани за продажба (Бележка 20)	(38)	-
Обезценка на инвестиционни имоти (Бележка 21)	-	(8)
	<u>(2,993)</u>	<u>(205)</u>

През 2018 г. е отчетена загуба от обезценка на дълготрайни активи в размер на 1,962 хил. лв. (2017 г.: нула), представляваща 1,387 хил. лв. обезценка на активи от морски транспорт, 464 хил. лв. обезценка на активи от пристанищна дейност, 104 хил. лв. обезценка на активи от машиностроене и 7 хил. лв. обезценка на активи от корабостроене. Повече информация е представена в Бележка 18.

През 2018 г. е отчетена загуба от обезценка на вземания в размер на 922 хил. лв. (2017 г.: 74 хил. лв.), представляваща 879 хил. лв. обезценка на вземания от корабостроене (2017 г.: нула), 27 хил. лв. обезценка на вземания от машиностроене (2017 г.: 74 хил. лв.) и 16 хил. лв. обезценка на вземания от други дейности (2017 г.: нула). Повече информация е представена в Бележка 23.

През 2018 г. е отчетена загуба от обезценка на материални запаси в размер на 71 хил. лв. (2017 г.: 123 хил. лв.) като 71 хил. лв. (2017 г.: 123 хил. лв.) от тях се падат на материални запаси от машиностроене. Повече информация е представена в Бележка 22.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

15а. Загуби от обезценка (продължение)

През 2018 г. е отчетена загуба от обезценка на активи, държани за продажба в размер на 38 хил. лв. (2017 г.: нула) като 38 хил. лв. от тях се падат на активи, държани за продажба в машиностроене. Повече информация е представена в Бележка 20. През 2018 г. не е отчетена загуба от обезценка на инвестиционни имоти (2017 г.: 8 хил. лв.).

16. Финансови приходи и финансови разходи

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Финансови приходи		
Приходи от лихви	1	5
Положителни валутно-курсови разлики, нетно	<u>892</u>	<u>-</u>
	<u>893</u>	<u>5</u>
Финансови разходи		
Разходи за лихви	(2,733)	(4,995)
Разходи за лихви от лихвен суап (Бележка 28)	(121)	-
Отрицателни валутно-курсови разлики, нетно	-	(644)
Други финансови разходи	<u>(191)</u>	<u>(207)</u>
	<u>(3,045)</u>	<u>(5,846)</u>

Разходите за лихви за 2018 г. са основно във връзка с получени парични заеми от банки и нефинансови институции в размер на 2,050 хил. лв. (2017 г.: 2,324 хил. лв.) и лихви по облигационен заем в размер на 683 хил. лв. (2017 г.: 2,518 хил. лв.).

17. Данък върху доходите

Основните компоненти на разхода за данък върху доходите за годините, приключващи на 31 декември 2018 г. и 2017 г., включват:

Консолидиран отчет за доходите	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<i>В хиляди лева</i>		
Разход за текущ данък върху доходите	(818)	(565)
Отсрочен данък, свързан с възникването и обратното проявление на временни разлики	<u>(875)</u>	<u>(783)</u>
Разхода за данък върху доходите, отчетен в консолидирания отчет за доходите	<u>(1,693)</u>	<u>(1,348)</u>

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

17. Данък върху доходите (продължение)

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Консолидиран отчет за всеобхватния доход		
Преоценка на земи, сгради и специализирани съоръжения	(162)	-
Нетно изменение на хедж на паричния поток	20	
Акционерски загуби	<u>14</u>	<u>23</u>
Отсрочен данък, отчетен директно в другия всеобхватен доход	<u>(128)</u>	<u>23</u>

Данък върху доходите, отчетен в консолидирания отчет за промените в собствения капитал

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Отсрочен данък, свързан с преоценен резерв на продадени активи	872	253
Текущ данък, свързан с преоценен резерв на продадени активи	<u>(872)</u>	<u>(253)</u>
Данък върху доходите, отчетен директно в собствения капитал	<u>-</u>	<u>-</u>

През 2018 г. номиналните законови ставки на данъка върху доходите за България и Швейцария са съответно 10% и 8.5% (2017 г.: 10% и 8.5%). За 2019 г. те остават непроменени. Дружествата от Групата регистрирани на Маршалските острови не подлежат на данъчно облагане.

Равнението между данъка върху доходите и счетоводната печалба преди данъци умножена по приложимата номинална данъчна ставка за Индустириален холдинг България АД за отчетните периоди, е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Печалба / (загуба) преди данъци	<u>15,574</u>	<u>4,933</u>
(Разход за)/Приход от данък върху доходите по приложимата данъчна ставка от 10% (2017 г.: 10%)	(1,557)	(493)
Непризнаване на отсрочен данъчен актив върху данъчна загуба за текущата година	(68)	(2,745)
Използване на данъчни загуби, върху които не е бил признат отсрочен данъчен актив	19	25
Признаване на отсрочен данъчен актив върху временни разлики от предходни години	38	-
Отписване на отсрочен данъчен актив върху данъчни загуби от предходни години	(16)	(70)
Отписване на отсрочен данъчен актив върху лихви по реда на слабата капитализация от предходни години	(280)	(262)
Използване на временни разлики, върху които не е бил признат отсрочен данъчен актив		2,553
Регулиране на счетоводния финансов резултат с разходи, непризнати за данъчни цели	(22)	(15)
Други разлики	<u>193</u>	<u>(341)</u>
Разход за данък върху доходите при ефективна данъчна ставка от 10.87% (2017 г.: 27.33%)	<u>(1,693)</u>	<u>(1,348)</u>
Разход за данък, отчетен в консолидирания отчет за доходите	<u>(1,693)</u>	<u>(1,348)</u>

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

17. Данък върху доходите (продължение)

Към 31 декември 2018 г. и 2017 г. отсрочените данъчни пасиви и активи и свързаните ефекти върху консолидирания отчет за доходите са формирани както следва:

<i>В хиляди лева</i>	Консолидиран отчет за финансовото състояние		Консолидиран отчет за доходите	
	2018	2017	2018	2017
<i>Отсрочени данъчни пасиви</i>				
Имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти	(10,625)	(11,156)	(179)	(138)
<i>Отсрочени данъчни активи</i>				
Неизползвани данъчни загуби за пренасяне	184	675	(491)	(288)
Лихви по реда на слабата капитализация	261	561	(300)	(262)
Задължения по финансов дериватив	20	-	-	-
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	76	86	(24)	(9)
Начисления за неизползван отпуск	62	46	16	18
Други начисления за персонала	16	13	3	5
Обезценка на материални запаси	145	149	(4)	(30)
Обезценка на търговски и съдебни вземания	104	15	89	(33)
Обезценка на ДМА	-	-	-	(48)
Провизии за гаранции	23	8	15	2
Разход за отсрочени данъци			(875)	(783)
Отсрочени данъчни пасиви, нетно	(9,734)	(9,603)		
Отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние, както следва:				
Отсрочени данъчни активи	89	15		
Отсрочени данъчни пасиви	(9,823)	(9,618)		
Отсрочени данъчни пасиви, нетно	(9,734)	(9,603)		

Равниие на отсрочените данъчни пасиви, нетно

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
На 1 януари	(9,603)	(9,096)
Разход за данъци за годината, признат в консолидирания отчет за доходите	(875)	(783)
(Разход за)/Приход от данъци за годината, признат в другия всеобхватен доход	(128)	23
Приход от данъци за годината, признати директно в собствения капитал	872	253
На 31 декември	(9,734)	(9,603)

Към отчетната дата Групата е отчела неизползвани разходи за лихви съгласно регулацията на слабата капитализация в размер на 5,014 хил. лв. (2017 г.: 8,010 хил. лв.). Свързаният с тях частично признат отсрочен данъчен актив възлиза на 261 хил. лв. (2017 г.: 561 хил. лв.). Непризнатите разходи за лихви могат да бъдат пренасяни и приспадани съгласно действащото законодателство от бъдещи облагаеми печалби на тези дружества от групата, които са ги понесли.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

17. Данък върху доходите (продължение)

Групата е реализирала данъчни загуби, подлежащи на приспадане в бъдещи периоди само в дружества регистрирани в България както следва:

<u>Данъчен период</u>	<u>Период за приспадане на данъчните загуби</u>	<u>2017</u>	<u>2017</u>
<i>В хиляди лева</i>			
2013 г.	от 2014 г. до 2018 г.	-	1,511
2014 г.	от 2015 г. до 2019 г.	301	1,604
2015 г.	от 2016 г. до 2020 г.	4,079	4,486
2016 г.	от 2017 г. до 2021 г.	3,521	5,291
2017 г.	от 2018 г. до 2022 г.	27,473	27,487
2018 г.	от 2019 г. до 2023 г.	680	-
Приложима данъчна ставка		10%	10%
Общо данъчни загуби за приспадане		<u>36,054</u>	<u>40,379</u>
Признат отсрочен данъчен актив		<u>184</u>	<u>675</u>
Непризнат отсрочен данъчен актив		<u><u>3,421</u></u>	<u><u>3,363</u></u>

Данъчните загуби могат да бъдат пренасяни и приспадани от бъдещи облагаеми печалби на тези дружества от групата, които са ги понесли. Съгласно приложимото данъчно законодателство в България, периодът за пренасяне и приспадане на данъчните загуби е пет години.

Временни разлики, свързани с отчитане на инвестиции в дъщерни предприятия, за които отсроченият данъчен пасив не е признат, са в размер на 73,978 хил. лв. към 31 декември 2018 г. (2017 г.: 57,046 хил. лв.).

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

18. Имоти, машини и съоръжения

<i>В хиляди лева</i>	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Други дълготрайни активи	Кораби	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
ОТЧЕТНА СТОЙНОСТ:						
На 1 януари 2017 г.	144,016	68,618	8,655	250,716	974	472,979
Придобити	44	955	19	-	4,726	5,744
Отписани	(37)	(1,125)	(155)	-	-	(1,317)
Трансфери	1,032	785	277	1,272	(3,366)	-
Трансфер към нематериални активи	-	-	-	-	(42)	(42)
Трансфер от инвестиционни имоти (Бележка 21)	158	-	-	-	-	158
Трансфер към нетекущи активи, държани за продажба	(7,946)	(1,150)	(22)	-	-	(9,118)
Отписана амортизация поради трансфер на нетекущи активи, държани за продажба	(90)	(814)	(119)	-	-	(1,023)
Ефект от превалутиране	-	(23)	-	(23,917)	(4)	(23,944)
На 31 декември 2017 г.	137,177	67,246	8,655	228,071	2,288	443,437
На 1 януари 2018 г.	137,177	67,246	8,655	228,071	2,288	443,437
Придобити	111	1,944	339	353	8,322	11,069
Отписани	(909)	(661)	(249)	-	-	(1,819)
Трансфери	175	3,246	941	-	(4,362)	-
Трансфер между класовете	21	-	(21)	-	-	-
Трансфер към нематериални активи	-	-	-	-	(13)	(13)
Преоценка, отчетена през друг всеобхватен доход	1,338	280	-	-	-	1,618
Обезценка, отчетена през отчета за доходите (Бележка 15а)	(471)	(104)	-	(1,387)	-	(1,962)
Възстановена обезценка, отчетена през отчета за доходите (Бележка 9б)	79	-	-	-	-	79
Отписана амортизация поради преоценка и обезценка	(4,363)	(1,802)	-	(8,112)	-	(14,277)
Ефект от превалутиране	-	8	-	7,751	1	7,760
На 31 декември 2018 г.	133,158	70,157	9,665	226,676	6,236	445,892

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

18. Имоти, машини и съоръжения (продължение)

<i>В хиляди лева</i>	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Други дълготрайни активи	Кораби	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
АМОРТИЗАЦИЯ:						
На 1 януари 2017 г.	2,568	23,889	5,862	49,343	-	81,662
Разходи за амортизация за годината	1,011	2,792	759	9,022	-	13,584
Отписана амортизация поради трансфер към нетекущи активи, държани за продажба	(90)	(814)	(119)	-	-	(1,023)
Отписани активи	(17)	(1,084)	(141)	-	-	(1,242)
На 31 декември 2017г.	3,472	24,783	6,361	58,365	-	92,981
На 1 януари 2018 г.	3,472	24,783	6,361	58,365	-	92,981
Разходи за амортизация за годината	937	2,955	655	8,681	-	13,228
Отписани активи	(61)	(393)	(233)	-	-	(687)
Трансфер между класовете	21	-	(21)	-	-	-
Елиминиране на амортизация срещу отчетна стойност	(4,363)	(1,802)	-	(8,112)	-	(14,277)
На 31 декември 2018г.	6	25,543	6,762	58,934	-	91,245
Нетна балансова стойност:						
Към 1 януари 2017 г.	141,448	44,729	2,793	201,373	974	391,317
Към 31 декември 2017 г.	133,705	42,463	2,294	169,706	2,288	350,456
Към 31 декември 2018 г.	133,152	44,614	2,903	167,742	6,236	354,647

Обезценка на имоти, машини и съоръжения

Към 31 декември 2018 г. ръководството на Групата е направило анализ и е установило, че съществуват индикатори за обезценка на отчетените активи от сектор „Морски транспорт“ – кораби: корабите м/к Емона, м/к Карвуна, м/к Антея, м/к Даймънд Сий и м/к Даймънд Скай. Ръководството е извършило тест за обезценка на корабите към 31 декември 2018 г. като е взело предвид все още ниските равнища на чартърните нива на световния фрахтов пазар за 2018 година, които съответно са приложими и за корабите, притежавани от Групата.

Балансовата стойност на тези активи от сектор „Морски транспорт“ към 31 декември 2018 г. е 167,742 хил. лв.

Възстановимата стойност на всеки актив – кораб е определена чрез изчисление за стойността в употреба, въз основа на прогнозни парични потоци за остатъчния срок от полезния живот за всеки кораб. Прогнозните парични потоци са базирани на одобрени от ръководствата на дъщерните дружества бюджети за 2019-2020 г., а за оставащия период от полезния живот - на база на тайм-чартърен еквивалент, съответстващ на коригираната средна величина на годишното равнище на тайм-чартърите за съответния тип кораби за периода 2005-2018 година, редуциран с приложимия за индустрията % на променливите разходи при тайм чартъри. Тези прогнози отразяват спецификите на бизнес сектор „морски транспорт“, както и най-актуалните очаквания на ръководството за неговото развитие през прогнозния период.

Възстановимата стойност на корабите на Групата, определена в теста чрез изчисление на стойността в употреба е по-ниска от тяхната балансова стойност, в резултат на което Групата е признала обезценка на дълготрайни материални активи - кораби в размер на 1,387 хил. лв. (2017 г.: Групата не е признала загуби от обезценка).

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

18. Имоти, машини и съоръжения (продължение)

Основни предположения, използвани в изчисленията на стойността в употреба

Изчислението на стойността в употреба на всеки кораб се базира на следните основни входящи данни:

- Очаквани приходи от опериране на корабите – прогнозите за първите 2 години са базирани на очакванията на ръководството (отразяващи ефектите на текущата икономическа обстановка) и за следващите години са базирани на средните величини на годишното равнище на тайм-чартърите за периода 2005-2018 година за съответния тип кораб и съобразени с историческите резултати на съответния кораб;
- Очаквани разходи за обслужване и поддръжка за корабите – базирани на коригираните пазарни величини на очакваните годишни постоянни разходи за съответния тип кораб и съобразени с историческите резултати на съответния кораб;
- Очаквани инвестиции в подмяна и поддръжка на корабите – базирани на средните за индустрията величини за съответния тип кораб и съобразени с историческите резултати на съответния кораб;
- Дни в експлоатация на корабите – базирани на средните за индустрията величини за съответния тип кораб и съобразени с историческите резултати на съответния кораб.

Ръководството е приложило норма на дисконтиране след данъци в размер на 7.87% (2017 г.: 7.67 %). Нормите за дисконтиране се базират на средно претеглената цена на капитала на подобни компании на Група Индустиален холдинг България, коригирана за отразяване на факторите на специфичния риск за съответния бизнес сектор - морски транспорт.

Анализ на чувствителността на основните предположения в оценката (тайм-чартърен еквивалент / приходи и нормата на дисконтиране) и съответната стойност на обезценка на корабите е представен в таблицата по-долу:

<i>В хиляди лева</i>	<u>Загуба от обезценка на кораби (обща сума)</u>
2018	
<i>Норма на дисконтиране</i>	
Увеличение от 0.5%	(1,879)
Намаление от 0.5%	(1,013)
<i>Нива на тайм – чартърни еквиваленти</i>	
Увеличение от 0.5%	(1,261)
Намаление от 0.5%	(1,601)
В хиляди лева	<u>Загуба от обезценка на кораби (обща сума)</u>
2017	
<i>Норма на дисконтиране</i>	
Увеличение от 0.5%	(1,314)
Намаление от 0.5%	-
<i>Нива на тайм – чартърни еквиваленти</i>	
Увеличение от 0.5%	-
Намаление от 0.5%	(1,063)

Към 31 декември 2018 г. ръководството на Групата е направило анализ и е установило, че съществуват индикатори за обезценка на отчетените нетекущи активи от сектор „Корабостроене и кораборемонт“. Ръководството е извършило тест за обезценка на посочените активи към 31 декември 2018 г. като е взело предвид индикаторите за обезценка подробно описани в Бележка 19, параграф за тест за обезценка на репутацията в сектор „Корабостроене и кораборемонт“.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД **ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

18. Имоти, машини и съоръжения (продължение)

Обезценка на имоти, машини и съоръжения (продължение)

Балансовата стойност на тези нетекущи активи от сектор „Корабостроене и кораборемонт“ към 31 декември 2018 г. е 87,446 хил. лв., в това число имоти машини и съоръжения (77,652 хил. лв.), инвестиционни имоти (6,402 хил. лв.), репутация (3,050 хил. лв.) и нематериални активи (342 хил. лв.).

На база на извършения тест за обезценка на нетекущите активи в сектор „Корабостроене и кораборемонт“, обособени като един обект, генериращ парични потоци (ОГПП), ръководството на Групата не е установило нуждата от отчитане на обезценка на целия ОГПП, тъй като неговата балансовата стойност не надвишава възстановимата му стойност. Затова Групата не е признала загуби от обезценка през 2018 г. (2017 г.: Групата не е признала загуби от обезценка).

Към 31 декември 2018 г. ръководството на Групата е направило анализ и е установило, че съществуват индикатори за обезценка на отчетени активи от сектор „Машиностроене“ – машини и съоръжения на ИХБ Електрик АД. Ръководството е извършило тест за обезценка на тези активи към 31 декември 2018 г. като е взело предвид преустановяването на производствената дейност на непрякото дъщерно дружество.

Балансовата стойност на тези активи от сектор „Машиностроене“ към 31 декември 2018 г. е 474 хил. лв.

Възстановимата стойност на тези активи, което е определена на база справедливата им стойност, намалена с разходите по продажбата, е по-ниска от тяхната балансова стойност, в резултат на което Групата е признала обезценка на тези машини и съоръжения в размер на 101 хил. лв. (2017 г.: Групата не е признала загуби от обезценка).

Заложени активи

Във връзка с издаване на банкови гаранции и/или акредитиви на доставчици и ползвани банкови кредити са вписани ипотечи или са учредени особени залози върху имоти, машини, съоръжения, оборудване, транспортни средства, включително три от петте кораба, собственост на дружества от Групата, с обща балансова стойност към 31 декември 2018 г. в размер на 199,575 хил. лв. (2017 г.: 202,797 хил. лв.) (Бележка 27а). В тази сума са включени и всички дълготрайни материални активи на КРЗ Порт Бургас АД на стойност 31,407 хил. лв. (2017 г.: 28,694 хил. лв.) - дружество, което е заложено пред търговска банка към 31.12.2018 г. за обезпечаване на договор за кредит и на договор за издаване на банкови гаранции на компанията-майка.

Машини и съоръжения на финансов лизинг

Към 31 декември 2018 г. и към 31 декември 2017 г. Групата няма дълготрайни материални активи, придобити по финансов лизинг.

Имоти, машини и съоръжения в процес на изграждане

Активите в процес на изграждане представляват машини и съоръжения, които все още не са приведени в състояние за въвеждане в експлоатация, както и разходи за основни ремонти на съществуващи активи, които не са приключили към 31 декември 2018 г. Разбивката им по сегменти е както следва:

- активи в процес на изграждане в сегмент „Морски транспорт“ в размер на 38 хил. лв. (2017 г.: 23 хил. лв);
- активи в процес на изграждане в сегмент „Корабостроене и кораборемонт“ в размер на 318 хил. лв (2017 г.: 30 хил. лв) – включват разходи за реконструкция на ВиК мрежи и други;
- активи в процес на изграждане в сегмент „Пристанищна дейност“ в размер на 5,806 хил. лв. (2017 г.: 1,374 хил. лв) – включват разходи за ремонт на административна сграда и прилежащи терени, проекти за разширения на пристанищата, разходи за изграждане на складове за насипни товари, реконструкция на ВиК мрежи и други;
- активи в процес на изграждане в сегмент „Машиностроене“ в размер на 74 хил. лв. (2017 г.: 861 хил. лв).

Капитализирани разходи по заеми

През 2018 г. разходи по заеми, капитализирани в стойността на активите са в размер на 6 хил. лв. (2017 г.: нула).

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

18. Имоти, машини и съоръжения (продължение)

Преоценка на земи, сгради и специализирани съоръжения

Земите, сградите и специализираните съоръжения се оценяват по преоценена стойност – справедлива стойност, намалена с натрупаните амортизации и обезценки, признати след датата на преоценката. Справедливата стойност е определена от акредитиран независим оценител чрез пазарен подход и чрез метода на амортизираната възстановителна стойност.

За земите, сградите и специализираните съоръжения, отчитани по преоценена стойност, оповестяването на балансовата сума, която би била призната, ако активите се отчитаха съгласно метода на цената на придобиване, е практически неприложимо, поради спецификите на използваните счетоводни програми в отделните дъщерни дружества и дългите периоди от време, през които тези активи са собственост на Групата.

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Преценка, отчетена в друг всеобхватен доход	1,618	-
Обезценка, отчетена в отчета за доходите (Бележка 15а)	<u>(474)</u>	<u>-</u>
Нетна преценка за периода	<u>1,144</u>	<u>-</u>

Оповестяванията на йерархията на справедлива стойност за преоценените имоти са представени в Бележка 37. Въз основа на вида, специфичните характеристики и риска на тези земи, сгради и специализирани съоръжения, ръководството е преценило, че те представляват три класа активи по смисъла на МСФО 13 – земи, промишлени и административни сгради и специализирани съоръжения в София, Варна, Бургас, Сливен и Нова Загора.

Съгласно оповестената счетоводна политика в Бележка 2.2, Групата извършва оценка на земи, сгради и специализирани съоръжения на регулярни интервали от време или при наличие на индикатори за съществени изменения в стойността. Последната оценка е направена към 31.12.2018 г. от независим лицензиран оценител с изключение на оценката на земи и сгради на ИХБ Електрик АД, която е извършена към 31.12.2016 г. Основните допускания и оценителски методи са оповестени по-долу.

	Оценителски метод	Значителни ненаблюдавани входящи данни	Интервал
Земи	Метод на пазарните сравнения	Коригиращи коефициенти, приложени към пазарните аналози	от -82.00% до +16.00 *
Земи	Метод на капитализиране на бъдещите приходи	Очакван месечен наем на паркомясто	30 EUR
		Коригиращи коефициенти за невъзстановими разходи и риск от отпадане на наема	-12.25%
		Норма на капитализация	6.25%
Промислени и административни сгради	Метод на амортизираната възстановителна стойност	Коригиращи коефициенти за изхбяване – физическо, функционално и икономическо изхбяване	от -100.00% до -23.00% *
Административна сграда	Метод на капитализиране на бъдещите приходи	Очакван месечен наем на кв. м.	4.50 EUR/кв. м.
		Коригиращи коефициенти за невъзстановими разходи и риск от отпадане на наема	-32.50%
		Норма на капитализация	8.75%
Специализирани съоръжения	Метод на амортизираната възстановителна стойност	Коригиращи коефициенти за изхбяване – физическо, функционално и икономическо изхбяване	от -57.00% до -11.00% *

* - Широките интервали се дължат на корекциите за специфични показатели на справедливите стойности на активите в дружествата от Групата, които са свързани с местоположение, площ, достъп, инфраструктура, потенциал на устройствената зона, изхбяване и други и варират в зависимост от сравнимостта със съпоставимия актив.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

18. Имоти, машини и съоръжения (продължение)

Справедливата стойност на част от земите е оценена от външен специализиран оценител по метода на пазарните сравнения, като са използвани наблюдавани офертни цени на сравними парцели, разположени в промишлените зони на Варна, София, Бургас, Сливен и Нова Загора. Цените са коригирани съобразно вида, местоположението, състоянието или предназначението на оценяваните земи. Оценителят също така е приложил корекция за отстъпка в използваните офертни цени от -8% до -20%, за да отрази разликата между офертните и реалните цени на сделките. Друга част от земите, по които към 31 декември 2018 г. са извършени подобрения, които не са приключили, са оценени по метода на капитализиране на бъдещите приходи. При този метод изчислените коригирани годишни нетни приходи от наеми са капитализирани за приблизителния остатъчен полезен живот на актива и намалени с очакваните инвестиционни разходи за завършване на подобрението.

Справедливата стойност на промишлените и на част от административните сгради е определена, като е използван методът на амортизираната възстановителна стойност. При този метод стойността на имотите се определя на базата на актуална стойност на отделните видове строително-монтажни работи, коригирани така, че да отразяват физическо, икономическо и функционално изхабяване. Административна сграда, по която към 31 декември 2018 г. са извършени подобрения, които не са приключили, е оценена по метода на капитализиране на бъдещите приходи. При този метод изчислените коригирани годишни нетни приходи от наем са капитализирани за приблизителния остатъчен полезен живот на актива и намалени с очакваните инвестиционни разходи за завършване на подобрението.

Справедливата стойност на специализираните съоръжения е определена като е използван методът на амортизираната възстановителна стойност. При този метод възстановителната стойност е базирана на отчетната такава, индексирана спрямо инфлацията и коригирана така, че да отразява физическо, икономическо и функционално изхабяване.

Значителни увеличения/ (намаления) в коригиращите коефициенти, приложени към пазарните аналози (като изолирани промени) или в наемните цени биха довели до съществено по-ниска/ (висока) справедлива стойност на земите.

Значителни увеличения/ (намаления) в коригиращите коефициенти за физическо/ функционално/ икономическо изхабяване (като изолирани промени) или в наемните цени биха довели до съществено по-ниска/ (висока) справедлива стойност на промишлените и административни сгради.

Значителни увеличения/ (намаления) в коригиращите коефициенти за физическо/ функционално/ икономическо изхабяване (като изолирани промени) биха довели до съществено по-ниска/ (висока) справедлива стойност на специализираните съоръжения.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

19. Нематериални активи

<i>В хиляди лева</i>	Патенти и търговски марки	Програмни продукти	Други нематериални активи	Общо
Балансова стойност				
На 31 декември 2016 г.	2,885	440	1,763	5,088
На 31 декември 2017 г.	2,671	382	446	3,499
На 31 декември 2018 г.	2,444	389	337	3,170

Амортизационните начисления за нематериалните активи за годината, приключваща на 31 декември 2018 г., възлизат на 717 хил. лв. (2017 г.: 1,652 хил. лв.).

В стойността на патенти и търговски марки е включен нематериален актив, признат при бизнес комбинацията от придобиването на Одесос ПБМ ЕАД във връзка с удостоверението за експлоатация на пристанището, валидно до 30 май 2049 г. Балансовата стойност на актива към 31 декември 2018 г. е в размер на 2,031 хил. лв.

(i) Репутация

<i>В хиляди лева</i>	Репутация
На 31 декември 2017 г.	9,130
На 31 декември 2018 г.	9,130

Тест за обезценка на репутация

Основната част (5,082 хил. лв.) от репутацията към 31 декември 2018 г. се дължи на придобиването на Одесос ПБМ ЕАД.

Следвайки подхода от предходни отчетни периоди, ръководството е идентифицирало един обект, генериращ парични потоци (ОГПП) „Одесос ПБМ“ като част от оперативен сегмент „Пристанищна дейност“.

Ръководството е извършило тест за обезценка на репутацията, разпределена към обекта, генериращ парични потоци към 31 декември 2018 г., в съответствие с изискванията за извършване на годишен преглед за обезценка.

Възстановимата стойност на ОГПП е определена чрез изчисление за стойността в употреба, въз основа на прогнозни парични потоци за 5-годишен период. Прогнозните парични потоци са базирани на одобрен от ръководството на дъщерното дружество бюджет за период 2019 – 2021 г. и са екстраполирани за следващите две години. Тези прогнози отразяват спецификите на бизнес сектора на ОГПП „Одесос ПБМ“, както и най-актуалните очаквания на ръководството за неговото развитие през прогнозния период. Стойността на ОГПП след определения прогнозен период се базира на изчисление на терминалната му стойност.

В резултат на извършения тест, Групата не е признала обезценка на репутацията към 31 декември 2018 г. (2017 г.: Групата не е признала обезценка.), тъй като определената възстановима стойност на ОГПП „Одесос ПБМ“ е над неговата балансова стойност към 31 декември 2018 г.

Основни предположения, използвани в изчисленията на стойността в употреба

Изчислението на стойността в употреба на ОГПП „Одесос ПБМ“ се базира на следните основни входящи данни, които се базират на исторически опит и на данни от външни източници:

- Очаквани приходи от обработка на товари, складово-експедиционна дейност и др.;
- Очакваните разходи за извършването на планираните дейности;
- Капиталови разходи за поддържането на активите в оперативно състояние;

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

19. Нематериални активи (продължение)

(i) Репутация (продължение)

Тест за обезценка на репутация (продължение)

Норма на дисконтиране

Ръководството е приложило норма на дисконтиране след данъци в размер на 10.08% (2017 г.: 10.82%). Нормата за дисконтиране се базира на средно претеглената цена на капитала на подобни компании на Група Индустириален холдинг България, коригирана за отразяване на факторите на специфичния риск за съответния бизнес сектор, в който ОГПП оперира – пристанищна дейност.

Остатъчна (терминална) стойност

При изчислението на терминалната стойност в теста за обезценка, ръководството е използвало темп на нарастване в терминалния период от 2.5% (2017 г.: 2.5%), което отразява прогнозните нива на инфлацията в световен мащаб (и в частност България).

Анализ на чувствителността на основните предположения в оценката на възстановимата стойност на ОГПП „Одесос ПБМ“ (нива на приходите и нормата на дисконтиране) и съответната стойност на обезценка на репутацията е представен в таблицата по-долу:

<i>В хиляди лева</i>	<u>Загуба от обезценка на репутация (обща сума)</u>
2018	
<i>Нива на приходи</i>	
Увеличение от 0.5%	Няма
Намаление от 0.5%	Няма
<i>Норма на дисконтиране</i>	
Увеличение от 0.5%	(5)
Намаление от 0.5%	Няма
<i>В хиляди лева</i>	<u>Загуба от обезценка на репутация (обща сума)</u>
2017	
<i>Нива на приходи</i>	
Увеличение от 0.5%	Няма
Намаление от 0.5%	Няма
<i>Норма на дисконтиране</i>	
Увеличение от 0.5%	Няма
Намаление от 0.5%	Няма

Част от репутацията към 31 декември 2018 г. в размер на 3,050 хил. лв. се дължи на придобиването на Булярд корабостроителна индустрия АД.

Следвайки подхода от предходни отчетни периоди, ръководството е идентифицирало един обект, генериращ парични потоци (ОГПП) „Корабостроителна индустрия“ като цяло свързан с идентифицираната репутация в Булярд корабостроителна индустрия АД (бизнес сектор: корабостроене и кораборемонт).

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД **ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

19. Нематериални активи (продължение)

Тест за обезценка на репутацията (продължение)

Ръководството е извършило тест за обезценка на репутацията, разпределена към обекта, генериращ парични потоци към 31 декември 2018 г., като е взело предвид изброените по-долу фактори:

- Негативните ефекти на икономическата криза върху световната икономика и търговия, и съответно върху бизнес сектора корабостроене и кораборемонт, и по-конкретно:
  - Намалено търсене на строителството на нови кораби, което директно се отразява върху заетостта на Булярд корабостроителна Индустрия АД.
  - Ограничаване, макар и в по-малка степен, на разходите за ремонт и поддръжка на корабите.
- Засилената световна конкуренция в бизнес сектора корабостроене/ кораборемонт.

Възстановимата стойност на ОГПП е определена чрез изчисление за стойността в употреба, въз основа на прогнозни парични потоци за 5-годишен период. Прогнозните парични потоци са базирани на одобрен от ръководството на дъщерното дружество бюджет за период 2019 – 2021 г. и са екстраполирани за следващите две години. Тези прогнози отразяват спецификите на бизнес сектора на ОГПП „Корабостроителна индустрия“, както и най-актуалните очаквания на ръководството за неговото развитие през прогнозния период. Стойността на ОГПП след определения прогнозен период се базира на изчисление на терминалната му стойност.

В резултат на извършения тест, Групата не е признала обезценка на репутацията към 31 декември 2018 г., тъй като определената възстановима стойност на ОГПП „Корабостроителна индустрия“ надвишава неговата балансова стойност към 31 декември 2018 г. (2017 г.: Групата не е признала обезценка).

Основни предположения, използвани в изчисленията на стойността в употреба

Изчислението на стойността в употреба на ОГПП „Корабостроителна индустрия“ се базира на следните основни входящи данни, които се базират на исторически опит и на данни от външни източници:

- Очаквани приходи от кораборемонт и производство на метални конструкции, корабни секции и корпуси;
- Очакваните разходи за извършването на планираните дейности;
- Капиталови разходи за поддържането на активите в оперативно състояние;
- Преструктуриране на дейността на Булярд корабостроителна индустрия АД и ориентирането на ръководството към отдаване под наем на свободните площи и складове.

Норма на дисконтиране

Ръководството е приложило норма на дисконтиране след данъци в размер на 10.33% (2017 г.: 10.11%). Нормата за дисконтиране се базира на средно претеглената цена на капитала на подобни компании на Група Индустриален холдинг България, коригирана за отразяване на факторите на специфичния риск за съответния бизнес сектор, в който ОГПП оперира – корабостроене и кораборемонт.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

19. Нематериални активи (продължение)

Тест за обезценка на репутация (продължение)

Остатъчна (терминална) стойност

При изчислението на терминалната стойност в теста за обезценка, ръководството е използвало темп на нарастване в терминалния период от 2.5% (2017 г.: 2.5%), което отразява прогнозните нива на инфлацията в световен мащаб (и в частност България).

Анализ на чувствителността на основните предположения в оценката на възстановимата стойност на ОГПП „Корабостроителна индустрия“ (нива на приходите и нормата на дисконтиране) и съответната стойност на обезценка на репутацията е представен в таблицата по-долу:

<i>В хиляди лева</i>	<u>Загуба от обезценка на репутация (обща сума)</u>
2018	
<i>Норма на дисконтиране</i>	
Увеличение от 0.5%	Няма
Намаление от 0.5%	Няма
<i>Нива на приходи</i>	
Увеличение от 0.5%	Няма
Намаление от 0.5%	Няма
<i>В хиляди лева</i>	<u>Загуба от обезценка на репутация (обща сума)</u>
2017	
<i>Норма на дисконтиране</i>	
Увеличение от 0.5%	Няма
Намаление от 0.5%	Няма
<i>Нива на приходи</i>	
Увеличение от 0.5%	Няма
Намаление от 0.5%	Няма

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

20. Активи, класифицирани като държани за продажба

Основните статии активи, класифицирани като държани за продажба са представени както следва:

	<u>Земи и сгради</u>	<u>Машини и съоръжения</u>	<u>Други</u>	<u>Общо</u>
Салдо към 1 януари 2017 г.	7,384	815	17	8,216
Балансова стойност на продадени активи	(240)	(278)	-	(518)
Трансфер от инвестиционни имоти (Бележка 21)	87	-	-	87
Трансфер от имоти, машини и съоръжения (Бележка 18)	7,946	1,150	22	9,118
Салдо към 31 декември 2017 г.	15,177	1,687	39	16,903
Салдо към 1 януари 2018 г.	15,177	1,687	39	16,903
Разходи за подобрения	374	-	-	374
Балансова стойност на продадени активи	(14,383)	(1,308)	(35)	(15,726)
Балансова стойност на бракувани активи	-	(143)	-	(143)
Обезценка през отчета за доходите (Бележка 15а)	(13)	(25)	-	(38)
Салдо към 31 декември 2018 г.	1,155	211	4	1,370

През декември 2017 година Съветът на директорите на дъщерното дружество ИХБ Електрик АД обяви провеждането на търг с явно наддаване за продажба на съвкупност от обекти на недвижима собственост – поземлени имоти, заедно с построените в тях сгради в едно със съоръженията, трайно прикрепени към тях и на договори за извършване на строителни работи в недвижимите имоти. В тази връзка активи с балансова стойност 8,192 хил. лв са рекласифицирани като нетекущи активи, държани за продажба към 31 декември 2017 г. Допълнително, Съветът на директорите взе решение за продажбата на машини и съоръжения и други дълготрайни активи с балансова стойност 926 хил. лв., в резултат на което последните също са рекласифицирани като нетекущи активи, държани за продажба към 31 декември 2017 г.

Общата балансовата стойност на активи, предмет на търга, включени в състава на нетекущи активи, държани за продажби към 31 декември 2017 година е 14,254 хил. лв. През 2018 година дъщерното дружество продължи да изпълнява ангажиментите си по договорите за извършване на строителни работи в недвижимите имоти и до финализиране на сделката по продажбата бяха отчетени разходи за подобрения в размер на 374 хил. лв. През февруари 2018 година Общото събрание на акционерите на ИХБ Електрик АД даде одобрение за продажбата на активите. През март 2018 година сделката по продажба бе финализирана на обща цена от 16,944 хил. лв. Купувач по сделката е Дружество под общ контрол с ИХБ Електрик АД (Бележка 35). Останалата част от активите са продадени на лица несвързани с групата на ИХБ.

Активите са оценени по тяхната балансова стойност, която е по-ниската от балансовата стойност и справедливата стойност, намалена с разходи за продажбата им. Към 31 декември 2018 г. в резултат на извършения тест за обезценка е призната обезценка в размер на 25 хил. лв. (2017 г.: нула).

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

20. Активи, класифицирани като държани за продажба (продължение)

През декември 2013 година Съветът на директорите на ЗММ Нова Загора АД е взел решение за продажбата на земя и сгради, разположени в гр. Нова Загора, в резултат на което същите са рекласифицирани като нетекущи активи държани за продажба. Сключен е комисионен договор с посредник, съгласно който земята и сградите активно се маркетингират на пазара на недвижими имоти. Ръководството счита, че тези имоти отговарят на критериите да бъдат класифицирани като държани за продажба към 31 декември 2018 г. и е приложило допустимото съгласно МСФО 5 удължаване на периода, необходим за приключване на продажба поради следните причини:

- Неликвидния пазар на недвижими имоти, което е извън контрола на предприятието.
- Дружеството остава ангажирано с плана си за продажба на тези активи, и има действащ договор за посреднически услуги за намиране на купувач.
- Имотите са предлагани активно на пазара на цена, която е разумна, като се вземе в предвид неликвидния пазар на недвижими имоти в региона.

Активите са оценени по тяхната балансова стойност (1,155 хил. лв.), която е по-ниската от балансовата стойност и справедливата стойност, намалена с разходи за продажбата им. Към 31 декември 2018 г. в резултат на извършения тест за обезценка е призната обезценка в размер на 13 хил. лв. (2017 г.: нула).

Оценяване на справедлива стойност

Съгласно оповестената счетоводна политика в Бележка 2.2, Групата оценява нетекущи активи, държани за продажба по по-ниската от тяхната балансова стойност и справедлива стойност намалена с разходите за продажба.

Оценка на справедливата стойност на земи и сгради, държани за продажба, на ЗММ Нова Загора АД е направена към 31.12.2018 г. от независим лицензиран оценител.

Основните допускания и оценителски методи са оповестени по-долу.

	Оценителски метод	Значителни ненаблюдавани входящи данни	Интервал
Земи	Метод на пазарните сравнения	Коригиращи коефициенти, приложени към пазарните аналози	от -86.00% до -77.00%
Промислени сгради	Метод на амортизираната възстановителна стойност	Коригиращи коефициенти за изхажяване – физическо, функционално и икономическо изхажяване	от -95.00% до -89.00%

Справедливата стойност на земи, за които лицензираният независим оценител е приложил метода на пазарните сравнения са оценени като са използвани наблюдавани офертни цени на сравними парцели, разположени в гр. Нова Загора. Цените са коригирани съобразно вида, местоположението, състоянието или предназначението на оценяваните земи. Оценителят също така е приложил корекция за отстъпка в използваните офертни цени от -12% до -20%, за да отрази разликата между офертните и реалните цени на сделките. Справедливата стойност на сградите, за които лицензираният независим оценител е приложил методът на амортизираната възстановителна стойност са оценени на базата на актуалната стойност на отделните видове строително-монтажни работи, коригирани така, че да отразяват физическо, икономическо и функционално изхажяване.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

20. Активи, класифицирани като държани за продажба (продължение)

Значителни увеличения (намаления) в коригиращите коефициенти, приложени към пазарните аналози (като изолирани промени) биха довели до съществено по-ниска (висока) справедлива стойност на земите.

Значителни увеличения (намаления) в коригиращите коефициенти за физическо/ функционално/ икономическо изхвърляне (като изолирани промени) биха довели до съществено по-ниска (висока) справедлива стойност на промишлените сгради.

Тъй като справедливата стойност на земи и сгради, намалена с разходите по продажбата, надвишава тяхната балансова стойност, в Нетекущи активи, държани за продажба те са представени по балансова стойност.

Оповестяванията на йерархията на справедлива стойност на нетекущите активи, държани за продажба, са представени в Бележка 37.

21. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти представляват складове в гр. Варна, които се отдават под наем.

Оповестяването на йерархията на справедливата стойност е представена в Бележка 37.

Равнение на справедливата стойност

Към 31 декември 2018 г.

В хиляди лева

	<u>Търговски и офис имоти</u>	<u>Складове</u>	<u>Общо</u>
На 1 януари	-	7,666	7,666
Печалба от преценка на инвестиционни имоти (Бележка 9)	-	26	26
На 31 декември	-	7,692	7,692

Към 31 декември 2017 г.

В хиляди лева

	<u>Търговски и офис имоти</u>	<u>Складове</u>	<u>Общо</u>
На 1 януари	87	7,813	7,900
Трансфери към имоти, машини и съоръжения (Бележка 18)	-	(158)	(158)
Преценки през консолидирания отчет за доходите (Бележка 9 и 15а)	-	11	11
Трансфер към активи държани за продажба (Бележка 20)	(87)	-	(87)
На 31 декември	-	7,666	7,666

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

21. Инвестиционни имоти (продължение)

Заложени активи

Във връзка с ползвани банкови кредити са вписани ипотечи върху инвестиционни имоти, собственост на дружества от Групата, с обща балансова стойност към 31 декември 2018 г. в размер на 6,497 хил. лв. (2017 г.: 6,390 хил. лв.) (Бележка 27).

Групата извършва оценка на инвестиционните имоти ежегодно.

Описание на оценителските методи и ключовите входящи данни при оценката на инвестиционните имоти

Основните предположения, които са използвани при оценката на справедливите стойности на инвестиционните имоти за 2018 г. и 2017 г. са представени по-долу:

Към 31 декември 2018 г.

	Оценителски метод	Значителни ненаблюдавани входящи данни	Интервал (средно претеглено)
Складове	Метод на капитализиране на бъдещите приходи	Очакван месечен наем на кв. м.	от 0.50 EUR/кв. м до 2.50 EUR/кв. м.
		Коригиращи коефициенти за невъзстановими разходи и риск от отпадане на наема	от -62.00% до -16.00%
		Норма на капитализация	от 10.00% до 14.00%
		Пазарна отстъпка	от 0.00% до 8.00%

Оценка на справедливата стойност

Справедливата стойност на складовете е определена от независим лицензиран оценител като е използван метода на капитализиране на бъдещите приходи.

При определянето на справедливата стойност на складовете, посредством метода на капитализиране на бъдещите приходи, изчислените коригирани годишни нетни приходи от наеми са капитализирани за приблизителния остатъчен полезен живот на актива.

Анализ на чувствителността

Значителни увеличения/ намаления в наемните ставки на кв.м. биха довели до съществено по-висока/ ниска справедлива стойност на инвестиционните имоти, изчислена съгласно метода на капитализиране на бъдещите приходи.

Значителни увеличения / намаления в коригиращите коефициенти за невъзстановимите разходи, отпадане на наема и лихвената ставка за земята биха довели до съществено по-ниска/ висока справедлива стойност на инвестиционните имоти, изчислена съгласно метода на капитализиране на бъдещите приходи.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

21. Инвестиционни имоти (продължение)

Към 31 декември 2017 г.

	Оценителски метод	Значителни ненаблюдавани входящи данни	Интервал (средно претеглено)
Складове	Метод на капитализиране на бъдещите приходи	Очакван месечен наем на кв. м.	от 0.50 EUR/кв. м до 2.10 EUR/кв. м.
		Коригиращи коефициенти за невъзстановими разходи и риск от отпадане на наема	от -48.40% до -16.00%
		Норма на капитализация	от 10.00% до 14.00%
		Пазарна отстъпка	от 0.00% до 8.00%

Оценка на справедливата стойност

Справедливата стойност на складовете е определена от независим лицензиран оценител като е използван метода на капитализиране на бъдещите приходи.

При определянето на справедливата стойност на складовете, посредством метода на капитализиране на бъдещите приходи, изчислените коригирани годишни нетни приходи от наеми са капитализирани за приблизителния остатъчен полезен живот на актива.

Анализ на чувствителността

Значителни увеличения/ намаления в наемните ставки на кв.м. биха довели до съществено по-висока/ ниска справедлива стойност на инвестиционните имоти, изчислена съгласно метода на капитализиране на бъдещите приходи.

Значителни увеличения / намаления в коригиращите коефициенти за невъзстановимите разходи, отпадане на наема и лихвената ставка за земята биха довели до съществено по-ниска/ висока справедлива стойност на инвестиционните имоти, изчислена съгласно метода на капитализиране на бъдещите приходи.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

22. Материални запаси

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Материали (по себестойност)	13,245	12,148
Минус: Натрупана обезценка на материали	<u>(1,394)</u>	<u>(1,471)</u>
Материали (по нетна реализуема стойност)	11,851	10,677
Незавършено производство (по себестойност)	4,676	4,943
Минус: Натрупана обезценка на незавършено производство	<u>-</u>	<u>-</u>
Незавършено производство (по нетна реализуема стойност)	4,676	4,943
Готова продукция (по себестойност)	1,171	1,328
Минус: Натрупана обезценка на готова продукция	<u>(14)</u>	<u>(10)</u>
Готова продукция (по нетна реализуема стойност)	1,157	1,318
Стоки	<u>1</u>	<u>1</u>
	<u>17,685</u>	<u>16,939</u>

Движението в обезценката на материалите, незавършеното производство и готовата продукция е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
На 1 януари	(1,481)	(1,791)
Призната през годината (Бележка 15а)	(71)	(123)
Възстановена (Бележка 9)	17	39
Отписана през годината	127	394
На 31 декември	<u>(1,408)</u>	<u>(1,481)</u>

През 2018 г. е отчетена загуба от обезценка на материални запаси в размер на 71 хил. лв. (2017 г.: 123 хил. лв.) като 71 хил. лв. (2017 г.: 123 хил. лв.) от тях се падат на материални запаси от машиностроене. Отчетената обезценка е съобразена с евентуалните разлики в балансовата стойност на наличните материални запаси и тяхната възстановима стойност.

23. Търговски и други вземания и активи по договори с клиенти

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Търговски вземания	6,579	5,336
Минус: Натрупана обезценка на търговски вземания	<u>(135)</u>	<u>(159)</u>
Търговски вземания, нетно	6,444	5,177
Вземания от свързани лица (Бележка 35)	9	27
Авансови плащания и предплатени разходи	753	534
Вземания по данъци	687	430
Съдебни вземания	1,693	1,593
Минус: Натрупана обезценка на съдебни вземания	<u>(891)</u>	<u>(36)</u>
Съдебни вземания, нетно	802	1,557
Други вземания	<u>197</u>	<u>409</u>
	<u>8,892</u>	<u>8,134</u>

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

23. Търговски и други вземания и активи по договори с клиенти (продължение)

От салдото на търговските вземания към 31 декември 2018 г. 6,323 хил. лв. и от салдото на съдебни и присъдени вземания, нетно 763 хил. лв. представляват търговски вземания по договори с клиенти. От салдото на вземания от свързани лице 7 хил. лв. са вземания по договори с клиенти.

Активи по договори с клиенти

Към 31 декември 2018 г., Групата има активи по договори с клиенти на стойност 811 хил. лв., към които няма начислени провизии за очаквани кредитни загуби.

По-долу е описано движението в провизията за очаквани кредитни загуби на търговските вземания (вкл. съдебни вземания) и активите по договори с клиенти:

<i>В хиляди лева</i>	<u>Провизия за очаквани кредитни загуби</u>
На 1 януари 2017 година	(522)
Призната (Бележка 15а)	(74)
Отписана	401
На 31 декември 2017 година	<u>(195)</u>
На 1 януари 2018 година	(195)
Провизия за очаквани кредитни загуби (Бележка 15а)	(922)
Отписана	91
На 31 декември 2018 година	<u>(1,026)</u>

24. Парични средства и парични еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Парични средства в банки – свързани лица (Бележка 35)	2,886	1,987
Парични средства в банки	997	778
Парични средства в брой	224	150
Парични средства и парични еквиваленти, представени в консолидирания отчет за финансовото състояние	<u>4,107</u>	<u>2,915</u>

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

25. Акционерен капитал и резерви

Основният капитал е отчетен по номинал в съответствие със съдебната регистрация.

<i>В хиляди лева</i>	2018	2017
107,400,643 обикновени акции с номинална стойност 1 лв. всяка	<u>107,400</u>	<u>77,400</u>
	107,400	77,400

Капиталът на Групата се състои от 107,400,643 безналични поименни акции с право на глас с номинална стойност 1 лв., които се търгуват на Българска фондова борса. Основният капитал е записан по неговата номинална стойност и е изцяло внесен. Привилегировани акции и акции на приносител няма.

На 05 май 2018 година в Търговския регистър към Агенцията по вписванията е вписано увеличение на капитала с 30 000 000 броя акции с номинална стойност 1 лв. в резултат на конвертиране на 300 000 броя облигации при съотношение на конвертиране сто акции за една облигация.

Акционери в Индустириален холдинг България АД, които към 31 декември 2018 г. притежават над 5% дял в капитала на Групата, са както следва:

<i>Акционер</i>	Брой акции към 31.12.2018 г.	2018	2017
БУЛЛС АД	37,608,121	35.02%	16.84%
Венсайд Ентърпрайзис	7,089,320	6.60%	26.36%
ЗУПФ Алианс България АД	5,379,344	5.01%	6.95%
ДЗХ АД	8,957,874	8.34%	6.11%
Други	48,365,984	45.03%	43.74%
	107,400,643	100.00%	100.00%

Равнение на издадените акции:	Брой акции	Сума
<i>В хиляди лева</i>		

Издадени и напълно платени обикновени акции

На 1 януари 2017 г.	<u>77,400,643</u>	<u>77,400</u>
На 31 декември 2017 г.	77,400,643	77,400

Издадени нови 30,000,000 броя обикновени, поименни, безналични, свободно прехвърляеми акции, в резултат на конвертиране на 300,000 броя поименни безналични, конвертируеми облигации (05 май 2018 г.)

	30,000,000	30,000
На 31 декември 2018 г.	107,400,643	107,400

Равнение на премиения резерв	Сума
<i>В хиляди лева</i>	

На 1 януари 2017 г.	<u>30,604</u>
На 31 декември 2017 г.	30,604
На 31 декември 2018 г.	30,604

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД **ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

25. Акционерен капитал и резерви (продължение)

Законови и допълнителни резерви

Законовите резерви се формират от акционерните дружества, като разпределение на печалбата по реда на чл. 246 от Търговския закон. Те се заделят докато достигнат една десета или по-голяма част от капитала. Източници за формиране на законовите резерви са най-малко една десета част от нетната печалба, премии от емисии на акции и средствата, предвидени в устава или по решение на общото събрание на акционерите. Към 31 декември 2018 г. законовите и допълнителните резерви възлизат на 4,825 хил. лв. (2017 г.: 4,683 хил. лв.).

Обратно изкупени собствени акции

През 2017 г. Общото събрание на акционерите взе решение за обратно изкупуване на собствени акции. Срок за извършване на изкупуването – до 5 /пет/ календарни години от изтичане на срока за обратно изкупуване на собствени акции на Индустриален Холдинг България АД по предходно взето решение от общото събрание на акционерите, проведено на 17 декември 2012 г. и допълнено на 21 юни 2016 г., а именно считано от 17 декември 2017 г. Броя акции, които ще се изкупуват всяка година за периода от пет години, е до 3% от регистрирания капитал за всяка една календарна година, но не повече от 10% общо за целия период на обратно изкупуване и не повече от 10% от целия капитал. Обратното изкупуване следва да се извършва при минимален размер на цената на изкупуване от 0.70 лв. на акция и максимален размер на цената на изкупуване от 1.20 лв. на акция.

Избраният инвестиционен посредник е Банка ДСК.

Общият брой на притежаваните собствени акции към 31 декември 2016 г. е 1,130,985 на обща стойност 907 хил. лв. За периода 01 януари 2017 г. – 31 декември 2017 г. са продадени 748,000 бр. собствени акции на стойност 600 хил. лв. при продажна цена от 723 хил. лв. и са закупени 38,695 бр. собствени акции на стойност 39 хил. лв. Броя на обратно изкупените собствени акции към 31 декември 2017 г е 421,680 броя на обща стойност 346 хил. лв.

За периода 01 януари 2018 г. – 31 декември 2018 г. са продадени 160,225 бр. собствени акции на стойност 145 хил. лв. при продажна цена от 157 хил. лв. и са закупени 3,200,729 бр. собствени акции на стойност 3,107 хил. лв. Броя на обратно изкупените собствени акции към 31 декември 2018 г е 3,462,184 броя на обща стойност 3,308 хил. лв.

Преоценъчен резерв

Преоценъчният резерв се използва за отразяване на увеличенията в справедливата стойност на земите, сградите и специализираното оборудване (нетно от отсрочените данъчни ефекти) и намаленията в тази стойност, до степента в която те са свързани с увеличението в стойността на същия актив, които преди са признати в другия всеобхватен доход. Към 31 декември 2018 г. преоценъчният резерв възлиза на 80,239 хил. лв. (2017 г.: 86,536 хил. лв.).

Резерви от превръщане на отчети на чуждестранни дъщерни дружества

Резервите от превръщане на отчети на чуждестранни дъщерни дружества представляват валутно-курсови разлики от превалутиране на отчети на Дружества с различна функционална валута от български лева и от превалутиране на нетни инвестиции в чуждестранни дейности за целите на включването им в консолидацията. Тези резерви се рекласифицират в печалбата или загубата в периода на освобождаване от инвестициите в чуждестранните дъщерни дружества. Към 31 декември 2018 г. резервите от превръщане на отчети на чуждестранни дъщерни дружества възлиза на 17,865 хил. лв. (2017 г.: 12,700 хил. лв.).

Резерв от хеджиране

Резервът от хеджиране на паричните потоци съдържа ефективната част от взаимоотношенията по хеджове на парични потоци, възникнали към отчетната дата. Сумата от 184 хил. лв. към 31 декември 2018 г. (2017 г.: нула) включва загуба от деривативен лихвен суап (нетно от данъци), която се счита за ефективен хеджинг (Бележка 28).

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

25. Акционерен капитал и резерви (продължение)

Друг всеобхватен доход, нетно от данъци:

В таблицата по-долу е представено движението на промените в другия всеобхватен доход по видове резерви в собствения капитал:

Към 31 декември 2018 г.
 В хиляди лева

	Преоце- нъчен резерв	Резерв от превърща- не на чуждестран- на валута	Резерв от хедж на паричния поток	Неразпре- делена печалба	Общо	Неконтро- лиращо участие
Курсови разлики при преизчисление на чуждестранни дейности	-	5,165	-	-	5,165	-
Преоценка на земи, сгради и специализирани съоръжения	1,447	-	-	-	1,447	9
Актюерски загуби	-	-	-	(118)	(118)	(6)
Нетно изменение на хедж на паричния поток	-	-	(184)	-	(184)	-
	1,447	5,165	(184)	(118)	6,310	3

Към 31 декември 2017 г.
 В хиляди лева

	Преоце- нъчен резерв	Резерв от превърща- не на чуждестра н-на	Резерв от хедж на паричния поток	Неразпре- делена печалба	Общо	Неконтро- лиращо участие
Курсови разлики при преизчисление на чуждестранни дейности	-	(15,412)	-	-	(15,412)	-
Преоценка на земи, сгради и специализирани съоръжения	-	-	-	-	-	-
Актюерски загуби	-	-	-	(215)	(215)	(7)
	-	(15,412)	-	(215)	(15,627)	(7)

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

26. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели финансовият резултат за годината на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за годината.

Изчислението на основния доход на акция към 31 декември 2018 г. се базира на нетната печалба, полагаща се на собственици на компанията – майка, възлизаща на 13,290 хил. лв. (2017 г.: 3,214 хил. лв.) и средно-претегления брой на обикновените акции, налични за годината, приключваща на 31 декември 2018 г., от 95,324 хил. бр. (2017 г.: 76,527 хил. бр.).

Доходът на акция с намалена стойност се изчислява като се раздели нетната печалба за годината, падаща се на притежателите на обикновени акции (след корекции за лихвите по конвертируеми облигации), на средно-претегления брой обикновени акции за годината, увеличен със средно-претегления брой обикновени акции, които биха били емитирани при конвертиране на всички потенциални конвертируеми облигации до датата на реалното конвертиране

Изчисленията са направени както следва:

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Нетна печалба за годината	13,881	3,585
Нетна печалба, полагаща се на собствениците на компанията – майка	13,290	3,214
Разходи за лихви по облигационен заем, нетно от данъци	615	2,267
Нетна печалба, полагаща се на собствениците на компанията – майка за доходи на акция с намалена стойност	13,905	5,481
Средно претеглен брой обикновени акции		
<i>В хиляди броя акции</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Издадени обикновени акции към 1 януари	76,979	76,269
Обратно изкупени собствени акции	(3,041)	710
Емисия нови акции в обръщение	30,000	-
Брой обикновени акции към края на съответния период	103,938	76,979
Средно-претеглен брой обикновени акции към 31 декември	95,324	76,527
<i>В хиляди броя акции</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Средно-претеглен брой обикновени акции към 31 декември	95,324	76,527
Средно-претеглен ефект на конвертируеми облигации	15,616	50,000
Средно - претеглен брой обикновени акции, коригирани с ефекта на конвертируеми облигации към 31 декември	110,940	126,527
Основен доход на акция, полагащ се на собствениците на компанията – майка (в лева)	0.139	0.042
Доход на акция с намалена стойност, полагащ се на собствениците на компанията – майка (в лева)	0.125	0.043

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

27. Лихвоносни заеми и привлечени средства

Тази бележка предоставя информация относно договорните условия по заемите на Групата. За повече информация, свързана с експозицията на Групата към лихвен и валутен риск, виж Бележка 34 Финансови инструменти.

27а. Банкови заеми

Дългосрочни

<i>В хиляди лева</i>	Валута	Лихвен процент %	Падеж	31 декември 2018	31 декември 2017
Кредитна линия за оборотно финансиране с общ размер 7,000 хил. лв. (2017 г. – 3,000 хил. лв.)	Лева	1 M EURIBOR +1.6%	2019	1,103	2,532
Обезпечен банков кредит с общ размер 37,300 хил. щ. долара: дългосрочна част	Щ. долар	1 M LIBOR + 1.5%	2022	25,681	-
Обезпечен банков кредит с общ размер 10,000 хил. евро: дългосрочна част	Евро	1.9%	2023	13,038	-
Обезпечен инвестиционен кредит с общ размер 814 хил. лв.: дългосрочна част	Лева	1 M EURIBOR +2.9% но минимум 2.9%	2019	-	37
Обезпечен инвестиционен кредит с общ размер 400 хил. евро. : дългосрочна част	Евро	3 M EURIBOR + 2.9% но минимум 2.9%	2020	-	43
				39,822	2,612

Краткосрочни

<i>В хиляди лева</i>	Валута	Лихвен процент %	Падеж	31 декември 2018	31 декември 2017
Обезпечен банков кредит с общ размер 37,300 хил. щ. долара: краткосрочна част	Щ. долар	1 M LIBOR + 1.5%	2022	7,820	40,920
Обезпечен банков кредит с общ размер 10,000 хил. евро: краткосрочна част	Евро	1.9%	2023	3,922	-
Обезпечен инвестиционен кредит с общ размер 814 хил. лв.: краткосрочна част	Лева	1 M EURIBOR +2.9% но минимум 2.9%	2019	20	103
Обезпечен инвестиционен кредит с общ размер 400 хил. евро.: краткосрочна част	Евро	3 M EURIBOR + 2.9% но минимум 2.9%	2020	-	198
Обезпечен банков кредит с общ размер 11,000 хил. щ. долара	Щ. долар	1 M LIBOR + 1.7% но минимум 2.80%	2018	-	1,277
Обезпечен банков кредит с общ размер 19,345 хил. лв. (1,122,594 хил. японски йени)	Йени	БРСЕ+2.5%	2018	-	1,016
				11,762	43,514

През март 2018 г. Индустиален холдинг България АД подписа договор за банков кредит с цел частично рефинансиране на облигационния заем в размер на 10,000 хил. евро, който е усвоен изцяло. Сроктът на кредита е до април 2023 г. и се погасява на равни погасителни вноски, считано от май 2018 г. Договорен е фиксиран лихвен процент в размер на 1.9% годишно. Поръчители по договора са дъщерни дружества. Договорът е обезпечен с ипотеки върху недвижими имоти (земи и сгради) на дъщерно дружество.

Договорът за обезпечен банков кредит с общ размер 10,000 хил. евро налага спазването на определени финансови условия, както следва:

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД **ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

27а. Банкови заеми (продължение)

- Групата следва да поддържа съотношение на Собствен капитал спрямо Общо активи не по-малко от 60%;
- Групата следва да поддържа съотношение ЕБИТДА към разходи за лихви не по-малко от 4 пъти;
- За годината, приключваща на 31 декември 2018 г., Индустиален холдинг България АД следва да поддържа ливъридж (съотношение на финансов дълг отнесен към ЕБИТДА) не повече от 4.5 пъти. Финансовият дълг се изчислява като сума на дълга на дружеството единствено към банката-кредитор и на финансовите дългове на поръчителите, а ЕБИТДА – сума от ЕБИТДА на поръчителите;
- Индустиален холдинг България АД следва да поддържа съотношение DSCR (debt service coverage ratio), не по-малко от 1.25 пъти до окончателното погасяване на кредита. Условието е приложимо само за задълженията на дружеството по кредита, а ЕБИТДА е на поръчителите.

Тези финансови условия се изчисляват на годишна база. В случаи на неспазване, банката-кредитор има право да обявява кредита за предсрочно изискуем и/или да пристъпи към принудително събиране на задълженията по договора. Към 31 декември 2018 г. на база на консолидирани данни и данни на дъщерните дружества-поръчители, Индустиален холдинг България АД е спазило финансовите съотношения съгласно поетите ангажименти. Също така, дружеството трябва да спазва определени нефинансови условия, чието спазване се проследява на годишна база, различна от календарната година.

През март 2018 година Групата предоговори условията по обезпечен банков кредит с общ размер 37,300 хил. щ. долара, като срокът на кредита е удължен до декември 2022 година с погасяване на равни погасителни вноски по главницата, а лихвеният процент е намален, като Групата сключи сделка за защита на лихвения риск от промяна на стойността на 1M LIBOR върху 80% от паричните потоци за целия срок на договора.

През октомври и ноември 2018 г. Групата предоговори условията по кредитна линия за оборотно финансиране, като максимално допустимия размер за усвояване под формата на оборотни средства се увеличава от 3,000 хил. лв. на 7,000 хил. лв., срока на договора е удължен до септември 2019 г., а лихвеният процент е намален на 1M EURIBOR + 1.6%.

През ноември 2018 г. Групата предоговори условията по обезпечен инвестиционен кредит с общ размер 814 хил. лв., като лихвеният процент е определен на 1M EURIBOR + 2.9%, но не по-малко от 2.9%.

Банковите кредити са обезпечени с вписани ипотечи на земи и сгради и учредени особени залози върху машини, съоръжения, оборудване и транспортни средства, включително кораби, собственост на дружества от групата, с обща балансова стойност към 31 декември 2018 г. в размер на 206,072 хил. лв. (31 декември 2017 г.: 209,187 хил. лв.). Също така КРЗ Порт Бургас е заложено като цяло предприятие.

Към 31 декември 2018 г. размерът на задълженията по банкови кредити от свързани лица по МСС 24 е 33,501 хил. лв. (2017 г.: 42,197 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в частта сделки със свързани лица.

Към 31 декември 2018 г. Групата има неизползвани лимити по сключени банкови заеми в размер на 5,897 хил. лв.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

276. Облигационен заем

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Облигационен заем	-	50,000
Разходи по сделката	-	(5)
Начислена лихва	-	568
	<u>-</u>	<u>50,563</u>
Дългосрочна част	-	-
Краткосрочна част	-	50,563

Към 31 декември 2017 г. размерът на задълженията по облигационен заем от свързани лица по МСС 24 е 36,168 хил. лв. Допълнителна информация е представена в Бележка 35.

На 20.10.2014 г. Надзорният съвет на Индустириален холдинг България АД взе решение за свикване на извънредно общо събрание на акционерите на Индустириален холдинг България АД, което се проведе на 04.12.2014 г. с точка в дневния ред:

- I. Решение за издаване при условията на първично публично предлагане на емисия безналични, лихвоносни, конвертируеми, свободно прехвърляеми и необезпечени облигации със следните параметри:
- Обща номинална и емисионна стойност на облигационния заем: до 50,000,000 лева;
  - Номинална стойност на една облигация: 100 лева;
  - Емисионна стойност на една облигация: 100 лева;
  - Брой облигации: до 500,000;
  - Минимален размер, при който заемът се счита за сключен: заемът се счита за сключен при записване и заплащане на облигации с обща номинална стойност, не по-малко от 30,000,000 лева;
  - Срок (матуритет) на облигационния заем: 3 /три/ години (36 месеца);
  - Лихва: 5 % на годишна база;
  - Период на лихвено плащане: 6 – месечен;
  - Ред за превръщането на облигациите в акции (ред за конвертиране): конвертиране - на падежа на облигациите; всеки облигационер ще има право, съгласно условията на облигационния заем и проспекта за публично предлагане на емисията конвертируеми облигациите, вместо изплащане на притежаваните от него облигации, да ги замени (конвертира) в такъв брой акции, отговарящи на актуалното към момента на замяната конверсионно съотношение.
  - Цел на облигационния заем: средствата от емисията ще бъдат използвани за погасяване на облигационния заем по предходна емисия конвертируеми облигации ISIN BG 2100006134, издадена от “Индустириален холдинг България” АД, рефинансиране на инвестиции в „КРЗ Порт Бургас“ АД и други проекти на “Индустириален холдинг България” АД и дъщерните дружества.

С решение № 106-Е от 18.02.2015 г. и Решение № 127-Е от 25.02.2015 г. Комисията за финансов надзор одобри проспекта за първично публично предлагане от Индустириален холдинг България АД на емисия в размер на 500,000 броя безналични, конвертируеми, свободно прехвърляеми, необезпечени облигации с номинална и емисионна стойност 100 лева всяка, с фиксирана лихва в размер на 5.00 % на годишна база, платима на шест месеца и срок на облигационния заем 36 месеца.

Публичното предлагане на конвертируеми облигации на Индустириален холдинг България АД, приключи успешно, при следните резултати:

- Дата на приключване на публичното предлагане – 09.04.2015 г.;
- Общ брой издадени права – 67,978,543;
- Общ брой предложени за записване конвертируеми облигации – 500,000;

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

27. Лихвоносни заеми и привлечени средства (продължение)

27б. Облигационен заем (продължение)

- Брой записани и платени конвертируеми облигации – 499,996.
- Сума, получена от записаните и платени конвертируеми облигации по набирателната сметка, открита в „Алианц Банк България“ АД – 49,999,600 лева.

Условията на издадения облигационен заем с ISIN код BG 2100003156 налагат спазване на определени финансови показатели до падежа на облигационната емисия. Емитентът да поддържа съотношение на Пасиви/ Активи не по-високо от 65%, коефициент на покритие на разходите за лихви не по-нисък от 1.2. и отношение Лихвоносен дълг / Активи не по-високо от 50%. Тези финансови показатели се изчисляват и докладват на индивидуална основа на тримесечен период. Ако наруши определените финансови съотношения ИХБ АД трябва да предприеме действия, които в срок до 6 месеца да приведат съотношенията, съгласно заложените параметри.

Към 31 декември 2017 г. емитентът е спазил финансовите съотношения съгласно поетите ангажименти.

На проведеното през февруари 2018 г. извънредно общо събрание на акционерите на Индустиален холдинг България АД с цел осигуряване на правата на притежателите на конвертируеми облигации е взето решение за увеличаване на капитала на Дружеството с до 50,000 хил. лв., чрез конвертиране на облигационен заем с ISIN код BG 2100003156. В резултат на процедурата по конвертиране са конвертирани 300,000 броя облигации при съотношение на конвертиране сто акции за една облигация, т.е. са записани 30,000,000 акции.

На 10 април 2018 г. Индустиален холдинг България АД погаси дължимата след конвертирането главница по облигационен заем с ISIN код BG 2100003156 в размер на 20,000 хил. лв. и дължимите лихвите по нея.

В резултат на описаното, към 31 декември 2018 г. облигационният заем е изцяло погасен.

28. Деривативен финансов пасив

През 2018 г. Групата сключи Рамков договор за финансови сделки с банка – свързано лице, по който е сключена сделка за лихвен суап. Той е предназначен за защита от риска от промяна на бъдещи парични потоци (хеджиране на парични потоци), свързани с плащане на лихви по банков заем върху 80% от паричните потоци за целия срок на договора. По договора за суап, Дружеството плаща фиксиран лихвен процент от 2.88% и получава променлив лихвен процент (1M LIBOR), като разплащанията са на нетна база. Падежите по договора са едномесечни времеви периоди, като първият падеж започва на 01 юни 2018 г., а последния падеж по договора е на 01 декември 2022 г. Номиналната стойност на суапа е 18,036 хил. щатски долара и намалява всеки следващ период с фиксирана сума.

Лихвеният суап към 31 декември 2018 г. е оценен по справедлива стойност в размер на 215 хил. лв. - 84 хил. лв. текущ пасив и 131 хил. лв. нетекущ пасив за Групата, водейки до отрицателен резерв от хеджиране 184 хил. лв. нетно от отсрочен данък в размер на 20 хил. лв. Хеджирането на паричните потоци е оценено като високо ефективно и към 31 декември 2018 г. нереализираната загуба в размер на 204 хил. лв. и съпътстващия актив по отсрочен данък в размер на 20 хил. лв. са признати в друг всеобхватен доход. Подробна информация за справедливата стойност на лихвения суап е представена в Бележка 38.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

29. Финансирания

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
На 1 януари	2,206	2,673
Признати в консолидирания отчет за доходите (Бележка 9)	(279)	(467)
Получени през годината	57	-
Върнати през годината	(85)	-
Прехвърлени към провизии (Бележка 30)	(119)	-
На 31 декември	<u>1,780</u>	<u>2,206</u>
Дългосрочни	1,632	1,975
Краткосрочни	148	231

Към 31 декември 2018 г. Групата отчита финансирания, най-съществените от които са следните:

- Финансиране по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013“ по проект за закупуване на ново оборудване. Общата стойност на одобреното финансиране е 1,059 хил. лв. Към 31 декември 2018 г. оставащото салдо е 798 хил. лв.
- Финансиране по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013“ по проект за доставка на ново оборудване. Общата стойност на полученото финансиране е 359 хил. лв. Към 31 декември 2018 г. оставащото салдо е 264 хил. лв.
- Финансиране по оперативна програма „Конкурентноспособност“ за проект „Внедряване на иновативни продукти в ИХБ Електрик АД – синхронни реактивни двигатели с разпределена статорна намотка“. Общата стойност на полученото финансиране е 291 хил.лв. Към 31 декември 2018 г. оставащото салдо е 158 хил. лв.
- Финансиране по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013“ по проект за въвеждането на иновативен технологичен процес. Общата стойност на полученото финансиране е 529 хил. лв. Към 31 декември 2018 г. оставащото салдо е 429 хил. лв.

През 2018 година Групата е възстановила 85 хил. лв. от полученото финансиране по оперативна програма „Конкурентноспособност“ за проект „Внедряване на иновативна изолационна система в производството на високоволтови асинхронни електродвигатели и нова серия синхронни хидрогенератори с малка и средна мощност“ в резултата на финансова корекция по проекта от управляващия орган. Допълнително, Групата е признала провизия в размер на 119 хил. лв. за сметка на полученото финансиране, която представлява очаквани последващи финансови корекции до края на срока на договора.

Групата е направило анализ във връзка с изискванията на МСС 20, пар. 32, на възстановените финансираня, тъй като тяхното счетоводно третиране следва да бъде промяна на приблизителната счетоводна оценка. В резултат на анализа, не са необходими допълнителни корекции на отчетените суми.

Към датата на одобрение на отчета няма неизпълнени условия, свързани с тези финансираня, които да имат ефект върху финансовите резултати на Групата. Съществуват определени ограничения, наложени от правителствените агенции, които изискват активите да останат на разположение на дружество от Групата и да не бъдат продавани до 2020 г., в противен случай на което финансирането следва да бъде върнато.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

30. Провизии

<i>В хиляди лева</i>	Гаранции	Провизии за обременяващи договори	Други	Общо
На 1 януари 2017 г.	66	-	-	66
Начислени провизии през годината (Бележка 15)	65	-	-	65
Използвани провизии	(51)	-	-	(51)
На 31 декември 2017 г.	80	-	-	80
На 1 януари 2018 г.	80	-	-	80
Начислени провизии през годината (Бележка 15)	5	208	-	213
Прехвърлени от финансираня (Бележка 29)	-	-	119	119
Използвани провизии	(68)	-	-	(68)
На 31 декември 2018 г.	17	208	119	344
Дългосрочни	-	-	119	119
Краткосрочни	17	208	-	225

Провизии за гаранции

Провизията за гаранциите в размер на 17 хил.лв. се отнася главно за поети ангажименти за гаранционна поддръжка по договори, изпълнени в предходни години от ИХБ Метал Кастингс АД и ИХБ Електрик АД. Изчисленията на провизията се базират на преценките, направени на основата на исторически данни за гаранции, свързани с подобни продукти или услуги. Гаранциите, отнасящи се за период по-дълъг от една година от датата на отчета, се представят като дългосрочни задължения.

Провизии по обременяващи договори

По договор за строителство на корпус на плавателен съд към 31 декември 2018 г. очакваните икономически ползи, произтичащи от договора, са по ниски от разходите, които не могат да се избегнат, за да се покрият задълженията по договора, а именно - очакваните нетни разходи в резултат на продължаване на договора. В резултат през 2018 г. Групата е признала провизия в размер на 208 хил. лв.

Други провизии

Другите провизии в размер на 119 хил. лв. представляват очаквани последващи финансови корекции от управляващия орган за получено финансиране по оперативна програма „Конкурентоспособност“.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

31. Задължения за доходи на персонала при пенсиониране

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Задължение за планове с дефинирани доходи при пенсиониране	779	849
	<u>779</u>	<u>849</u>

Компонентите на разходите за доходи на персонала при пенсиониране признати в консолидирания отчет за доходите и в консолидирания отчет за всеобхватния доход и задълженията, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2018 г. се основават на актюерски доклади, при които са използвани следните параметри и предположения:

- Норма на дискотиране: 0.9050% (2017 г.: 1.7333%);
- Очаквано увеличение на заплатите: от 0% до 1% (2017 г.: от 0% до 5%) (вариращо за различните дружества в Групата);
- Текучесто: от 7.98 % до 41.74% годишно (2017 г.: от 7.42% до 41.20%) (вариращо за различните дружества в Групата);
- Дата на пенсиониране: съгласно разпоредбите за прослужено време и възраст.

Компонентите на разходите за доходи на персонала при пенсиониране, признати в консолидирания отчет за доходите и отчет за всеобхватния доход за годините, завършващи на 31 декември 2018 г. и 2017 г. са обобщени по-долу:

Разходи за доходи на персонала при пенсиониране

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Разходи за текущ стаж и лихви (Бележка 14)	(71)	(73)
Разходи за доходи на персонала при пенсиониране, признати в отчета за доходите	(71)	(73)
Нетни актюерски загуби, признати в отчета за всеобхватния доход	(138)	(245)

Промените в настоящата стойност на задължението за доходи на персонала при пенсиониране към 31 декември 2018 г. и 2017 г. са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Настояща стойност на задълженията към 1 януари	849	706
Изплатени възнаграждения за годината	(279)	(175)
Разходи, признати в отчета за доходите (Бележка 14)	71	73
Разходи, признати в отчета за всеобхватния доход	138	245
Настояща стойност на задълженията към 31 декември	<u>779</u>	<u>849</u>

В таблицата по-долу е представена матуритетната структура на задължението за доходи на персонала при пенсиониране на база на очакваните недискотиранни плащания:

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
До 1 година	237	223
От 2 до 5 години	684	756
От 6 до 10 години	1,088	1,248
Над 10 години	5,341	7,036
Общо очаквани недискотиранни плащания	<u>7,350</u>	<u>9,263</u>

Към края на текущия отчетен период средната срочност на пенсионното задължение варира от 9.7 до 35.2 години (2017 г.: от 11.2 до 36.2 години).

Няма разумно очаквани промени в ключовите допускания, които биха оказали съществен ефект върху задължението за доходи на персонала при пенсиониране към края на отчетния период.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

32. Търговски и други задължения

<i>В хиляди лева</i>	<u>Бележка</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Търговски задължения		5,439	3,926
Задължения към свързани лица	35	40	39
Получени аванси и приходи за бъдещи периоди		310	3,370
Задължения към персонала		2,128	1,898
Дължими социални осигуровки		580	502
Задължения към бюджета		278	266
Други		785	781
		<u>9,560</u>	<u>10,782</u>
Дългосрочна част		33	71
Краткосрочна част		9,527	10,711

33. Пасиви по договори с клиенти

<i>В хиляди лева</i>	<u>Бележка</u>	<u>2018</u>
Краткосрочни аванси		<u>2,714</u>
		<u>2,714</u>

34. Финансови инструменти

Управление на финансовия риск

Преглед

Групата има експозиция към следните рискове възникващи от употребата на финансови инструменти:

- кредитен риск
- ликвиден риск
- пазарен риск
- оперативен риск

Тази бележка представя информация за експозицията на Групата към всеки един от горните рискове, целите на Групата, политики и процеси за измерване и управление на риска, и управлението на капитала на Групата.

Общи положения за управление на риска

Политиката на Групата за управление на риска е развита така, че да идентифицира и анализира рисковете, с които се сблъсква Групата, да установява лимити за поемане на рискове и контроли, да наблюдава рисковете и съответствието с установените лимити. Тези политики подлежат на периодична проверка с цел отразяване на настъпили изменения в пазарните условия и в дейността на Групата. Групата, чрез своите стандарти и процедури за обучение и управление, цели да развие конструктивна контролна среда, в която всички служители разбират своята роля и задължения.

Одитният комитет на Индустиален холдинг България АД следи как ръководството осигурява съответствие с политиките за управление на риска и преглежда адекватността на рамката за управление на риска по отношение на рисковете, с които се сблъсква Групата. Одитният комитет на Индустиален холдинг България АД използва помощта на Вътрешния одит. Вътрешният одит се занимава както с планирани, така и с изненадващи прегледи на контролите и процедурите за управление на риска, резултатите от които се докладват на Одитния комитет.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

34. Финансови инструменти (продължение)

Кредитен риск

Кредитният риск за Групата се състои от риск от финансова загуба в ситуация, при която клиент или страна по финансов инструмент не успее да изпълни своите договорни задължения. Кредитният риск произтича основно от вземания от клиенти.

Кредитен риск (продължение)

Експозиция към кредитен риск

Балансовата стойност на финансовите активи представлява максималната кредитна експозиция. Максималната експозиция към кредитен риск към отчетната дата е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Пари и парични еквиваленти	3,883	2,765
Търговски и други вземания	<u>7,452</u>	<u>7,170</u>
	<u>11,335</u>	<u>9,935</u>

Максималната кредитна експозиция към датата на отчета за търговски и други вземания по географски райони е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
В страната	1,941	1,582
В еврозоната	2,835	1,411
Извън еврозоната	<u>2,676</u>	<u>4,177</u>
	<u>7,452</u>	<u>7,170</u>

Търговски и други вземания

Експозицията към кредитен риск на Групата е резултат на индивидуалните характеристики на отделните клиенти, които са различни за отделните сектори. Тази експозиция също така може да зависи от риск от неплащане, присъщ за всяка от индустриите или за пазарите, на които дружествата от Групата оперират. Тъй като този риск е различен за отделните сектори, управлението му се осъществява по отрасли в съответствие с тежестта им в инвестиционния портфейл на Индустриален холдинг България АД. По този начин рискът за Групата се диверсифицира. Кредитната политика на дружествата от Групата предвижда всеки нов клиент да се проучва за кредитоспособност преди да се предложат стандартните условия на доставка и плащания.

Групата признава провизия за очаквани кредитни загуби (ОКЗ) за търговски и други вземания на база на опростен модел за изчисление, който не проследява промените в кредитния риск, а вместо това признава провизия за ОКЗ за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата. Групата използва матрица за провизиране, която се базира на данните в исторически план за дните на просрочие за групи от различни сегменти клиенти (по видове услуги и продукти), които имат сходни модели на загуба и същата се коригира с прогнозна информация.

Както е оповестено в Бележка 2.3. в резултат на разработения модел и направеното изчисление на ОКЗ за търговски и други вземания, през 2018 г. Групата е признала провизия за ОКЗ от обезценка на търговски и други вземания в размер на 922 хил. лв.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

34. Финансови инструменти (продължение)

Гаранции

Политиката на Групата е да дава финансови гаранции единствено на дъщерни дружества само след предварително одобрение от Управителния и Надзорния съвети.

Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, че Групата ще има трудности при изпълнение на задълженията, свързани с финансовите пасиви, които се уреждат в пари или чрез друг финансов актив. Подходът на Групата за управление на ликвидността е да се осигури, доколкото е възможно, че винаги ще има достатъчно ликвидност, за да изпълни задълженията си, както при нормални, така и при стресови условия, както и без да се понесе неприемливи загуби или да се навреди на репутацията на Групата.

Дружествата правят финансово планиране, с което да посрещнат изплащането на разходи и текущите си задължения за период от 30 дни, включително обслужването на финансовите задължения; това планиране изключва потенциалния ефект на извънредни обстоятелства, които не могат да се предвидят при нормални условия.

По-долу са договорните падежи на финансови пасиви, включително очаквани плащания на лихви, изключващи ефекта от договорености за нетиране:

31 декември 2018 г.

В хил. лева

	Отчетна стойност	Договорени парични потоци	6 месеца или по-малко	6-12 месеца	1-2 години	2-5 години	Над 5 години
Недеривативни задължения							
Лихвоносни заеми и привлечени средства	51,584	(55,073)	(6,709)	(6,873)	(14,544)	(26,947)	-
Получени заеми от свързани лица	10,024	(10,357)	(207)	(1,062)	(9,088)	-	-
Търговски и други задължения	6,264	(6,264)	(6,264)	-	-	-	-
	67,872	(71,694)	(13,180)	(7,935)	(23,632)	(26,947)	-
Деривативни задължения							
Лихвен суап	215	(222)	(48)	(36)	(72)	(66)	-
	215	(222)	(48)	(36)	(72)	(66)	-

31 декември 2017 г.

В хил. лева

	Отчетна стойност	Договорени парични потоци	6 месеца или по-малко	6-12 месеца	1-2 години	2-5 години	Над 5 години
Недеривативни задължения							
Лихвоносни заеми и привлечени средства	46,126	(46,676)	(43,254)	(763)	(2,659)	-	-
Облигационен заем	50,563	(51,246)	(51,246)	-	-	-	-
Получени заеми от свързани лица	21,991	(22,764)	(293)	(225)	(22,246)	-	-
Търговски и други задължения	4,746	(4,746)	(4,746)	-	-	-	-
	123,426	(125,432)	(99,539)	(988)	(24,905)	-	-

Не се очаква паричните потоци, включени в таблицата, да възникнат значително по-рано или на значително различни суми.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

34. Финансови инструменти (продължение)

Пазарен риск

Пазарен риск е рискът при промяна на пазарните цени, като курс на чуждестранна валута, лихвени проценти или цени на капиталови инструменти, доходът на Групата или стойността на неговите инвестиции да бъдат засегнати. Целта на управлението на пазарния риск е да се контролира експозицията към пазарен риск в приемливи граници като се оптимизира възвръщаемостта.

Валутен риск

Групата е изложена на валутен риск при покупки и/или продажби и/или поемане на заеми във валута, различна от функционалната валута на дъщерните дружества. Функционалната валута на всички дъщерни дружества е BGN с изключение на корабните компании, чиято функционална валута е USD и на Международен Индустриален холдинг България, чиято функционална валута е CHF.

Лихвата по заемите се деноминира във валутата на заема. Обикновено заемите се деноминират във валута, която съвпада с валутата на паричните потоци от свързаните с тях дейности на другата страна по договора за заем, най-често в левове и евро, но също и в долари. Това позволява създаването на икономически хедж без деривативи и в резултат не се прилага отчитане на хеджирането в тези случаи.

Ръководството на Групата е свело до минимум плащанията във валута, различна от лева, евро и щатски долари с оглед на това да минимизира експозицията на групата към валутен риск. Някои от дружествата в Групата са изложени на лимитиран валутен риск основно при покупки и/или продажби и/или получаване на заеми, деноминирани във валути, различни от функционалната им валута.

Експозиция на Групата към валутен риск е както следва:

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2018				31 декември 2017			
	Лева	Евро	USD	JPY	Лева	Евро	USD	JPY
Парични средства и парични еквиваленти	2,330	1,107	670	-	1,711	848	355	1
Търговски вземания	2,641	2,813	1,998	-	2,169	2,642	2,361	-
Лихвоносни заеми и привлечени средства	(1,123)	(16,960)	(33,501)	-	(2,673)	(240)	(42,197)	(1,016)
Облигационен заем	-	-	-	-	(50,563)	-	-	-
Получени заеми от свързани лица	(1,864)	(4,434)	(3,726)	-	(1,586)	(11,490)	(8,915)	-
Търговски и други задължения	(4,347)	(349)	(1,520)	(48)	(2,880)	(211)	(1,637)	(18)
Деривативни задължения	-	-	(215)	-	-	-	-	-
	(2,363)	(17,823)	(36,294)	(48)	(53,822)	(8,451)	(50,033)	(1,033)

Финансовите инструменти, които са деноминирани в евро, не са изложени на валутен риск поради фиксирания курс на българския лев към еврото с изключение на дружествата, чиято функционална валута е щатския долар. Следните значими валутни курсове са приложими през периода:

	Среден приложим курс за периода		Курс на отчетната дата	
	2018	2017	2018	2017
Щатски долари	1.65763	1.73478	1.70815	1.63081
Японски йени	0.01500	0.01547	0.01554	0.01449
Евро	1.95583	1.95583	1.95583	1.95583

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

34. Финансови инструменти (продължение)

Валутен риск (продължение)

Анализ на чувствителността

Повишение с 10% на следните валути спрямо функционалната валута към 31 декември ще доведе до увеличение/(намаление) на собствения капитал и печалбата или загубата със суми, така както са показани по-долу. Този анализ се основава на това, че всички други променливи, и по-специално лихвените проценти остават непроменени. Същият анализ е извършен за 2017 г.

Към 31 декември 2018 г.

В хиляди лева

	<u>В капитала</u>	<u>В отчета за доходите</u>
Български лев	-	(38)
Щатски долари	-	(5)
Японски йени	-	(5)
Евро	-	31
	<u>-</u>	<u>(17)</u>

Към 31 декември 2017 г.

В хиляди лева

	<u>В капитала</u>	<u>В отчета за доходите</u>
Български лев	-	(157)
Щатски долари	-	(455)
Японски йени	-	30
Евро	-	(97)
	<u>-</u>	<u>(679)</u>

Десет процентно отслабване на функционалната валута спрямо валутите по-горе към 31 декември би имало същият като суми, но обратен като посока ефект при допускането, че всички други променливи са постоянни.

Лихвен риск

Дружествата от Групата са изложени на лихвен риск, тъй като заемите се договарят с плаващи лихвени проценти, съответстващи на текущите пазарни цени. Управлението на лихвения риск е насочено към увеличаване на заемите с фиксирана лихва.

Групата управлява своя лихвен риск, като сключва заеми с фиксирана лихва.

В следващата таблица се включва отчетната стойност на финансовите инструменти според видовете лихвен процент.

В хиляди лева

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Инструменти с фиксирана доходност		
Финансови активи	3,883	2,765
Финансови пасиви	(54,326)	(71,900)
	<u>(50,443)</u>	<u>(69,135)</u>
Инструменти с плаваща доходност		
Финансови активи	-	-
Финансови пасиви	(7,135)	(46,085)
	<u>(7,135)</u>	<u>(46,085)</u>

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

34. Финансови инструменти (продължение)

Лихвен риск (продължение)

Анализ на чувствителността на финансовите инструменти с фиксирана лихва

Групата не отчита финансови активи и пасиви с фиксирана лихва по справедлива стойност чрез печалби и загуби.

Поради това промяна на лихвените проценти към датата на отчета не би засегнала отчета за доходите и капитала.

Анализ на чувствителността на финансовите инструменти с плаваща лихва

Увеличението на лихвените нива с 1 процент към 31 декември би увеличило/(намалило) капитала и печалбите и загубите със сумите, показани по-долу. Анализът допуска, че всички други променливи, особено валутните курсове, са постоянни. Анализът е направен на същата база за 2017 г.

Към 31 декември 2018 г.

В хиляди лева

Финансови активи

В капитала

-

В отчета за доходите

-

Финансови пасиви

-

(71)

Към 31 декември 2017 г.

В хиляди лева

Финансови активи

В капитала

-

В отчета за доходите

-

Финансови пасиви

-

(461)

Оперативен риск

Оперативен риск е рискът от преки или косвени загуби, произтичащи от широк кръг от причини, свързани с процесите, персонала, технологиите и инфраструктурата на Групата, както и от външни фактори, различни от кредитни, пазарни и ликвидни рискове, като например тези, произтичащи от правни и регулаторни изисквания и общоприети стандарти на корпоративно поведение. Оперативни рискове възникват от всички операции на Групата.

Целта на Групата е да се управлява оперативния риск, така че да се балансира между избягването на финансови загуби и увреждане на репутацията на Групата, и цялостната ефективност на разходите, и да се избягват процедурите за контрол, които ограничават инициативата и творчеството.

Основната отговорност за разработване и прилагане на контроли за оперативния риск се възлага на висшето ръководство в рамките на всяка стопанска единица. Тази отговорност се подпомага от развитието на общи стандарти за Групата за управление на оперативния риск в следните области:

- изисквания за подходящо разпределение на задълженията, включително и независимо оторизиране на сделки;
- изисквания за равняване и мониторинг на сделките;
- съответствие с регулаторните и други правни изисквания;
- документация за контрол и процедури;
- изисквания за периодична оценка на оперативните рискове и адекватността на контролите и процедурите за справяне с идентифицираните рискове;
- изисквания за докладване на оперативни загуби и предложените коригиращи действия;
- обучение и професионално развитие;
- етични и бизнес стандарти;
- намаляване на риска, включително застраховка, когато това е ефективно.

Съответствието със стандартите на Групата е подкрепено от програма за периодични прегледи, предприети от Вътрешния одит. Резултатите от прегледите на Вътрешния одит се обсъждат с управлението на бизнес звеното, към което се отнасят, с резюмета, представени на Одитния комитет и висшето ръководство на Групата.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

34. Финансови инструменти (продължение)

Управление на капитала

Политиката на Управителния съвет (УС) е да се поддържа силна капиталова база така, че да се поддържа доверието на инвеститорите, кредиторите и на пазара като цяло, и да могат да се осигурят условия за развитие на бизнеса в бъдеще. Капиталът се състои от акционерен капитал, резерви и неразпределена печалба. УС се стреми да поддържа баланс между по-висока възвращаемост, която би била възможна при по-високи нива на заеми и предимствата и сигурността, постигнати чрез стабилна позиция на капитала.

През 2018 г. и 2017 г. не е имало промени в подхода за управлението на капитала на Групата.

Промени в пасиви произтичащи от финансова дейност

Следващата таблица обобщава промените в пасивите, произтичащи от финансова дейност, в това число както промени, свързани с парични потоци, така и непарични промени, като съдържа равнение между началните и крайните салда в отчета за финансовото състояние на пасивите, произтичащи от финансова дейност..

Промени в пасивите, произтичащи от финансова дейност за 2018 г.

В хиляди лева

	1.01	Входящи парични потоци	Изходящи парични потоци	Начисления по метода на ефективен лихвен процент	Начислени дивиденди	Други	31.12.
Облигационен заем	50,563	-	(21,246)	683	-	(30,000)	-
Лихвоносни заеми и привлечени средства	46,126	19,618	(17,655)	1,745	-	1,750	51,584
Получени заеми свързани лица	21,991	7,102	(19,844)	305	-	470	10,024
Лихвен суап	-	-	(110)	121	-	204	215
Дивиденди	46	-	(219)	-	311	(3)	135
Общо пасиви от финансова дейност	118,726	26,720	(59,074)	2,854	311	(27,579)	61,958

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

34. Финансови инструменти (продължение)

Промени в пасивите, произтичащи от финансова дейност за 2017 г.

<i>В хиляди лева</i>							
	1.01	Входящи парични потоци	Изходящи парични потоци	Начисления по метода на ефективен лихвен процент	Начислени дивиденди	Други	31.12.
Облигационен заем	50,544	-	(2,499)	2,518	-	-	50,563
Лихвоносни заеми и привлечени средства	62,276	983	(12,518)	1,831	-	(6,446)	46,126
Получени заеми свързани лица	15,065	9,239	(1,738)	493	-	(1,068)	21,991
Задължения по финансов лизинг	24	-	(24)	-	-	-	-
Дивиденди	34	-	(184)	-	196	-	46
Общо пасиви от финансова дейност	127,943	10,222	(16,963)	4,842	196	(7,514)	118,726

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

35. Оповестяване на свързани лица

Консолидираният финансов отчет на Групата включва следните дружества:

	Държава на регистрация	Процент собственост	
		31 декември 2018	31 декември 2017
		%	%
Индустриален холдинг България АД	България	Компания - майка	Компания - майка
Приват инженеринг ЕАД	България	100.00	100.00
ЗММ България холдинг АД	България	100.00	100.00
ЗММ Сливен АД	България	95.98	95.98
ЗММ Нова Загора АД	България	93.57	93.57
ИХБ Метал Кастингс АД	България	100.00	100.00
ИХБ Електрик АД	България	97.87	97.86
КРЗ Порт-Бургас АД	България	99.65	99.65
КЛВК АД	България	100.00	100.00
Международен Индустриален холдинг България АГ	Швейцария	100.00	100.00
Меритайм Холдинг АД	България	61.00	61.00
Български корабен регистър ЕАД	България	61.00	61.00
Булярд корабостроителна индустрия АД	България	100.00	100.00
ИХБ Шипинг КО ЕАД	България	100.00	100.00
Емона ЛТД	Маршалски острови	100.00	100.00
Карвуна ЛТД	Маршалски острови	100.00	100.00
Одрия ЛТД	Маршалски острови	100.00	100.00
Тириста ЛТД	Маршалски острови	100.00	100.00
Сердика ЛТД	Маршалски острови	100.00	100.00
Булпорт логистика АД	България	100.00	100.00
Одесос ПБМ ЕАД	България	100.00	100.00
ИХБ Шипдизайн АД	България	70.00	70.00

През 2018 г. ЗММ България холдинг АД, дъщерно дружество на Индустриален холдинг България АД, придоби допълнително участие 0,01% от капитала на ИХБ Електрик АД, представляващо 115 броя обикновени акции с право на глас за сума в размер на 2 хил. лв. С това участието на Групата достигна 97.87% от капитала на ИХБ Електрик АД.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

35. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Групата счита, че е свързано лице в съответствие с определенията на МСС 24 с:

I. Лица, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24

- Буллс АД, компания която към 31 декември 2018 г. пряко и непряко чрез дъщерно дружество притежава 41.62% в Индустиален Холдинг България АД, които, с оглед разпръснатата акционерна структура на Индустиален Холдинг България АД като бивш приватизационен фонд с над 50,000 акционери и кворумите на Общо събрание на акционерите (ОСА) през последните две години, са позволявали упражняването на мажоритарен вот и де-факто контрол в ОСА на Индустиален Холдинг България АД
- Димитър Желев, контролиращ Буллс АД и съпруг на Главния изпълнителен директор на Индустиален Холдинг България АД Данета Желева

Преценката за упражняване на контрол по-горе се разглежда регулярно.

II. Ключов управленски персонал

III. Предприятия под общ контрол на лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24 (по т. I)

IV. Предприятия, върху които лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24 (по т. I) имат значително влияние или са членове на техен ключов управленски персонал.

Търговски и други вземания от свързани лица

<i>В хиляди лева</i>	Бележка	2018	2017
Предприятия под общ контрол на лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24		2	-
Предприятия, върху които лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24 имат значително влияние или са членове на техен ключов управленски персонал		7	27
	23	<u>9</u>	<u>27</u>

Парични средства в банки-свързани лица

<i>В хиляди лева</i>	Бележка	2018	2017
Предприятия, върху които лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24 имат значително влияние или са членове на техен ключов управленски персонал		2,886	1,987
	24	<u>2,886</u>	<u>1,987</u>

Лихвоносни заеми и привлечени средства, получени от банки-свързани лица

<i>В хиляди лева</i>	Бележка	2018	2017
Предприятия, върху които лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24 имат значително влияние или са членове на техен ключов управленски персонал		33,501	42,197
	27а	<u>33,501</u>	<u>42,197</u>

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

35. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Получени заеми от свързани лица (вкл. лихви)

<i>В хиляди лева</i>	Бележка	2018	2017
Лица, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24		10,024	21,991
		10,024	21,991
Дългосрочна част		8,748	21,924
Краткосрочна част		1,276	67
Главница		9,995	21,905
Лихва		29	86

Облигационен заем, получен от свързани лица

<i>В хиляди лева</i>	Бележка	2018	2017
Лица, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24		-	28,401
Ключов управленски персонал		-	30
Предприятия под общ контрол на лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24		-	7,737
	276	-	36,168

Търговски и други задължения към свързани лица

<i>В хиляди лева</i>	Бележка	2018	2017
Предприятия под общ контрол на лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24		5	-
Предприятия, върху които лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24 имат значително влияние или са членове на техен ключов управленски персонал		35	39
	32	40	39

Деривативен финансов пасив към банки-свързани лица

<i>В хиляди лева</i>	Бележка	2018	2017
Предприятия, върху които лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24 имат значително влияние или са членове на техен ключов управленски персонал		215	-
	28	215	-

През 2018 г. по договор за лихвен суап с банка-свързани лице начислените разходи за лихви са в размер на 121 хил. лв. (2017 г.: нула), а платените лихви - 110 хил. лв. (2017 г.: нула).

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

35. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Сделки по продажби

В хиляди лева

	Вид на сделката	2018	2017
Лица, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24	Продажба на услуги	1	-
		<u>1</u>	<u>-</u>
Предприятия под общ контрол на лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24	Продажба на активи, държани за продажба	16,944	-
	Продажба на материали	2	-
	Продажба на услуги	38	-
		<u>16,984</u>	<u>-</u>
Предприятия, върху които лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24 имат значително влияние или са членове на техен ключов управленски персонал	Продажба на услуги	64	146
	Други продажби	65	21
		<u>129</u>	<u>167</u>
		<u>17,114</u>	<u>167</u>

През декември 2017 година ръководството на ИХБ Електрик АД обяви провеждането на търг с явно наддаване за продажба на съвкупност от обекти на недвижима собственост – поземлени имоти, заедно с построените в тях сгради в едно със съоръженията, трайно прикрепени към тях и на договори за извършване на строителни работи в недвижимите имоти. През февруари 2018 година Общото събрание на акционерите на дъщерното дружество даде одобрение за продажбата на активите. През март 2018 година сделката по продажба бе финализирана с дружество под общ контрол с Групата на обща цена от 16,944 хил. лв. Балансовата стойност на продадените активи е 14,628 хил. лв. (включваща и 374 хил. лв. направени подобрения през 2018 г.). Резултатът от сделката е печалба в размер на 2,316 хил. лв., отчетена в отчета за доходите.

Сделки по покупки

В хиляди лева

	Вид на сделката	2018	2017
Предприятия под общ контрол на лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24	Покупка на материали	12	-
	Покупка на външни услуги	2	-
		<u>14</u>	<u>-</u>
Предприятия, върху които лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24 имат значително влияние или са членове на техен ключов управленски персонал	Покупка на външни услуги	768	1,686
	Други финансови разходи	137	167
		<u>905</u>	<u>1,853</u>
		<u>919</u>	<u>1,853</u>

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

35. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Движения по лихвоносни заеми и привлечени средства, получени от банки-свързани лица

В хиляди лева

		<u>Получени/ (предоставени) суми</u>	<u>(Изплатени) /върнати суми</u>	<u>(Разходи по)/ приходи от лихви</u>	<u>Изплатени лихви</u>
Предприятия, върху които лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24 имат значително влияние или са членове на техен ключов управленски персонал	2018	-	(10,480)	(1,416)	(1,350)
Предприятия, върху които лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24 имат значително влияние или са членове на техен ключов управленски персонал	2017	-	(6,495)	(1,586)	(1,587)
	2018	-	(10,480)	(1,416)	(1,350)
	2017	-	(6,495)	(1,586)	(1,587)

Движения по получени заеми от свързани лица

В хиляди лева

		<u>Получени/ (предоставени) суми</u>	<u>(Изплатени) /върнати суми</u>	<u>(Разходи по)/ приходи от лихви</u>	<u>Изплатени лихви</u>
Лица, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24	2018	7,102	(19,475)	(305)	(369)
Лица, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24	2017	9,239	(1,257)	(441)	(363)
Предприятия под общ контрол на лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24	2018	-	-	-	-
Предприятия под общ контрол на лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24	2017	-	(59)	(52)	(59)
	2018	7,102	(19,475)	(305)	(369)
	2017	9,239	(1,316)	(493)	(422)

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

35. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Движения по облигационен заем, получен от свързани лица

В хиляди лева

		Конвертирани суми в акции	(Изплатени) /върнати суми	(Разходи по)/ приходи от лихви	Изплатени лихви
Лица, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24	2018	(24,570)	(6,940)	(430)	(785)
Лица, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24	2017	-	-	(1,332)	(1,255)
Ключов управленски персонал	2018	-	(30)	-	-
Ключов управленски персонал	2017	-	-	(2)	(2)
Предприятия под общ контрол на лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24	2018	(4,225)	-	(58)	(106)
Предприятия под общ контрол на лицата, упражняващи контрол по смисъла на МСС 24	2017	-	-	(468)	(532)
	2018	(28,795)	(6,970)	(488)	(891)
	2017	-	-	(1,802)	(1,789)

Условия на сделките със свързани лица

Продажбите и покупките от свързани лица се извършват по договорени цени. Неиздължените салда в края на годината са необезпечени (с изключение на банковите заеми и деривативните пасиви), безлихвени (с изключение на заемите) и уреждането им се извършва с парични средства. За вземанията от или задълженията към свързани лица не са предоставени или получени гаранции, с изключение на оповестените по-долу. Групата не е извършила обезценка на вземания от свързани лица към 31 декември 2018 г. (2017 г.: нула). Преглед за очаквани кредитни загуби от обезценка се извършва всяка финансова година на база на анализ на финансовото състояние на свързаното лице и пазара, на който то оперира.

Възнаграждения на ключов управленски персонал

В хиляди лева

Разходи за заплати и социално осигуряване на ключов управленски персонал на компанията-майка

	2018	2017
	653	642
	653	642

36. Ангажименти и условни задължения

Ангажименти по оперативен лизинг – Групата като лизингополучател

Бъдещите минимални лизингови вноски за ползване на наем на помещения са както следва:

В хиляди лева

До една година
 От една до пет години
 Над пет години

	2017	2017
	331	446
	-	323
	-	-
	331	769

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

36. Ангажименти и условни задължения (продължение)

Капиталови ангажименти

Към 31 декември 2018 г. и 2017 г. Групата не отчита капиталови ангажименти.

Правни искиове

Срещу Групата няма заведени значителни правни искиове.

Гаранции

По договор, сключен с търговска банка, за предоставяне на кредитен лимит за издаване на банкови гаранции, акредитиви и оборотно финансиране на Холдинга и/или дружества от неговата група с размер на лимита 10,000 хил. лв., към 31 декември 2018 г. са издадени банкови гаранции на дружества от Групата – ИХБ Електрик АД, ИХБ Метал Кастингс АД, КРЗ Порт Бургас АД и Одесос ПБМ ЕАД за 294 хил. лв. (31 декември 2017 г.: 318 хил. лв.) и е открита револвираща кредитна линия с цел оборотно финансиране за 7,000 хил. лв. (31 декември 2017 г.: 3,000 хил. лв.). Към 31 декември 2018 г. усвоената сума от дъщерното дружество ЗММ Сливен АД по тази револвираща кредитна линия с цел оборотно финансиране е 595 хил. лв. и от ЗММ Нова Загора АД 508 хил. лв. Към 31 декември 2018 г. неизползваният лимит по този сключен банков заем е в размер на 5,897 хил. лв. Договорът с банката е обезпечен с особен залог върху търговското предприятие КРЗ Порт Бургас АД като съвкупност от права, задължения и фактически отношения с вписване на основните активи в съответните регистри.

Обезпечения

През 2018 г. във връзка със сключен договор за обезпечен банков кредит с общ размер 10,000 хил. евро, получен с цел частично рефинансиране на облигационен заем, Индустириален холдинг България АД и дружествата-поръчители по кредита подписват договори за финансови обезпечения, чрез залог върху вземания с право на ползване върху всички техни сметки в банката кредитор, в размер не по-малък от размера на задължението по кредита и не по-голям от 10,000 хил. евро.

Други

Ръководството на Групата не счита, че съществуват съществени рискове в резултат на динамичната фискална и регулаторна среда в България, които биха наложили съществени корекции в консолидирания финансов отчет за периода, приключващ на 31 декември 2018 г.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

37. Оценяване на справедлива стойност

В таблицата по-долу е представена йерархията на справедлива стойност на активите и пасивите на Групата.

Количествени оповестявания на йерархията на справедлива стойност към 31.12.2018 г. и към 31.12.2017 г.:

<i>В хиляди лева</i>	Дата на оценка	<u>Оценяване на справедлива стойност чрез използване на</u>			
		Общо	Котираны цени на активни пазари (Ниво 1)	Значителни наблюдавани входящи данни (Ниво 2)	Значителни ненаблюдавани входящи данни (Ниво 3)
Активи, оценени по справедлива стойност:					
Преоценени имоти, машини и съоръжения (Бележка 18)					
Земи и сгради	31.12.2018	133,152	-	-	133,152
Земи и сгради	31.12.2017	133,705	-	-	133,705
Специализирани съоръжения	31.12.2018	13,306	-	-	13,306
Специализирани съоръжения	31.12.2017	13,218	-	-	13,218
Инвестиционни имоти (Бележка 21)					
Складове	31.12.2018	7,692	-	-	7,692
Складове	31.12.2017	7,666	-	-	7,666
Активи, за които справедливата стойност се оповестява:					
Нетекущи активи, държани за продажба (Бележка 20)					
Земи и сгради	31.12.2018	1,176	-	-	1,176
Земи и сгради	31.12.2017	17,837	-	-	17,837

<i>В хиляди лева</i>	Дата на оценка	<u>Оценяване на справедлива стойност чрез използване на</u>			
		Общо	Котираны цени на активни пазари (Ниво 1)	Значителни наблюдавани входящи данни (Ниво 2)	Значителни ненаблюдавани входящи данни (Ниво 3)
Пасиви, за които се оповестява справедлива стойност:					
Облигационен заем	31.12.2018	-	-	-	-
Облигационен заем	31.12.2017	50,000	50,000	-	-
Банкови заеми	31.12.2018	51,466	-	51,466	-
Банкови заеми	31.12.2017	46,085	-	46,085	-
Заеми от свързани лица	31.12.2018	9,995	-	9,995	-
Заеми от свързани лица	31.12.2017	21,905	-	21,905	-

През отчетния период не е имало трансфери между нивата от йерархията на справедлива стойност.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

38. Справедлива стойност на финансовите инструменти

Таблицата по-долу съпоставя отчетната стойност на финансовите инструменти на Групата спрямо тяхната справедлива стойност:

<i>В хиляди лева</i>	<i>Отчетна стойност</i>		<i>Справедлива стойност</i>	
	2018	2017	2018	2017
<i>Финансови активи</i>				
Търговски и други вземания	7,452	7,170	7,452	7,170
Парични средства и парични еквиваленти	4,107	2,915	4,107	2,915
<i>Финансови пасиви</i>				
Лихвоносни заеми и привлечени средства	51,466	46,085	51,466	46,085
Облигационен заем (без задължение за лихви)	-	49,995	-	50,000
Получени заеми от свързани лица	9,995	21,905	9,995	21,905
Търговски и други задължения	6,264	4,746	6,264	4,746
Деривативен финансов пасив	215	-	215	-

Справедливата стойност на финансовите инструменти на Дружеството е определена като цената, която би била получена при продажбата на финансов актив или платена при прехвърлянето на финансов пасив в непринудена сделка между пазарни участници към датата на оценката. Допълнителна информация за йерархията на справедливите стойности е оповестена в Бележка 37 Оценка на справедлива стойност. При оценяването на справедливата стойност са използвани следните методи и допускания:

- Търговски и други вземания, парични средства и парични еквиваленти, търговски и други задължения – тяхната справедлива стойност се доближава до съответната отчетна стойност.
- Справедливата стойност на облигационния заем е определена като се използва съответната котировка на активен пазар към края на отчетния период.
- Лихвоносни заеми и привлечени средства и получени заеми от свързани лица – справедливата стойност е определена чрез МДПП като се използва дисконтов фактор базиран на лихвени нива по дългови инструменти със сходни условия и оставащ падеж. Справедливата им стойност се доближава до тяхната отчетна стойност. Собственият риск от неизпълнение по инструмента е оценен като несъществен към 31 декември 2018 г.
- Справедливата стойност на лихвения суап е оценена чрез дисконтиране на парични потоци (модел на форуърд цена & суап), като са използвани пазарни лихвени проценти и криви за доходност за оставащия срок на инструмента. Оценката на справедливата стойност се базира на информация, получена от банката контрагент.

ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ БЪЛГАРИЯ АД
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

39. Събития след отчетната дата

За периода януари-март 2019 г. Групата е закупило 497,492 броя от собствени акции на стойност 511 хил. лв. Общият брой на притежаваните собствени акции към 31 март 2019 г. е 3,959,676 броя на обща стойност 3,819 хил. лв.

На 22 февруари 2019 г. Индустриален холдинг България АД е получил уведомление за разкриване на дялово участие в публично дружество по чл. 145 ЗППЦК от ЗУПФ Алианц България, относно промяна в притежаваните правата на глас, носител на които са акции, издадени от Индустриален холдинг България АД, а именно намаляване на притежаваните права на глас до 4.99 %. Като дата на която правото на глас на лицето е паднало под праговете по чл. 145 ЗППЦК е посочена 18 февруари 2019 г.

На 06 март 2019 г. Съвета на директорите на Българска фондова борса-София преразгледа базата на основния борсов индекс SOFIX, като в резултат на направеното ребалансиране Индустриален холдинг България АД е включен отново в състава на индекса.

Освен оповестеното по-горе, не са настъпили други съществени събития след 31 декември, които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания в консолидиания финансов отчет на Групата за годината, приключваща на 31 декември 2018 г.